

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende lovforslag nr. L 165:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje, lov om private fællesveje m.v.

§§ 1-4 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 24 stemte for, 74 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

§ 5 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 til bilag 1 forkastedes, idet 24 stemte for, 77 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 til bilag 1 forkastedes, idet 26 stemte for, 75 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Forespørgsel nr. F 67:

Forespørgsel til finansministeren og økonomiministeren:

»Hvilke politiske garantier kan regeringen give boligejerne for at sikre, at deres boligudgifter holdes i ro de kommende år?«

Af Kirsten Jacobsen (FP), Peter Brixtofte (V), Gitte Seeberg (KF), Mimi Jakobsen (CD) og Kristian Thulesen Dahl (DF).

(Forespørgslen anmeldt 18/4 97. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/4 97).

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal allerede nu gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle motiverede dagsordener udsættes til torsdag den 22. maj 1997.

Begrundelse

Kirsten Jacobsen (FP):

Når et så markant mindretal i Folketinget har ønsket denne forespørgselsdebat i dag, er det jo ene og alene begrundet i regeringens egne handlinger og regeringens egne udtalelser. I midten af april måned startede regeringen krigen mod boligejerne førte an af økonomiministeren på Realkreditrådets årsmøde og flot sekundært af finansministeren.

Det er de boligejere, som er helt almindelige mennesker, men som man i visse grupper i den her sal har opfattelsen af er nogle rige kapitalister, som man bare kan plukke og plukke, hver gang staten fattes penge. Desforuden så må man jo tage det alvorligt, fordi begge de to medlemmer af regeringen rent ideologisk har den opfattelse, at boligejerne skal man helst få om ikke udryddet så dog i det mindste minimeret i størst muligt omfang.

Når man ser tilbage på den skattereform, som regeringen vedtog, så fremgik det jo klart af den, at boligejerne skulle holdes økonomisk skadesløse. Det var denne regerings løfte til boligejerne i juni 1993. Det er også derfor, vi ikke spørger om, hvilke løfter regeringen kan give; dem tror vi ikke mere på, for dem løber man jo fra lige så hurtigt, som man kan. Nu handler det om garantier.

Uanset hvor meget økonomiministeren smiler, og uanset hvor morsomt økonomiministeren i øvrigt synes det er, så er jeg overbevist om, at selv om forespørgerne kun tegner næsten halvdelen af Folketingets medlemmer, så har vi

opbakning til denne her forespørgsel og kravet om garantier fra regeringen fra landets 1,5 millioner boligejere. Der er med rette masser af mennesker, masser af familier, som ryster for fremtiden, fordi de jo før har set, at når regeringen får magt, som den har agt, ja, så er boligejerne nogle af de første, der får kniven for struben.

Derfor håber jeg meget, at både økonomiministeren og finansministeren vil tale i klartekst, for hvis man ikke har tænkt sig at give boligejerne nogen garantier for, at man vil holde deres boligudgifter i ro, så har boligejerne i hvert fald krav på at få at vide, hvad regeringen så vil. Hvad er det, boligejerne skal frygte?

Det kan ikke nytte noget, at man melder noget ud i dagspressen, som man så går rundt bagefter og får opbakning til det ene og det andet sted. Der er lige så mange eksperter, der har meninger om det her, som der er eksperter til. Men der sidder altså 1,5 millioner mennesker, som ikke aner, hvordan deres økonomi bliver fremover. Skal de opleve en ny tvangsauktionsbølge? Skal de over i den almenyttige boligsektor? Hvad er fremtiden for dem?

Det håber jeg på forespørgernes vegne at vi får nogle klare bud på. Og det skal i hvert fald ikke fra min og Fremskridtspartiets side skorte på vilje til at holde regeringen fast. Vi vil simpelt hen afkræve regeringen svar. Hvad vil regeringen? Hvad er det for grumme planer, den har over for landets 1,5 millioner boligejere?

Inden Folketinget går på ferie, så har man altså simpelt hen krav på, at det svar bliver givet på en måde, så man ved, hvad man har at forholde sig til, dels os her i salen, men først og fremmest befolkningen, alle de mennesker, som til syvende og sidst skal betale den regning, som regeringen formentlig har skrevet, men endnu ikke har sendt af sted.

Besvarelse

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Ja, så oprandt den store dag, dagen, hvor kampen skal stå mellem det gode og det onde, dagen, hvor mørkets magters gerninger og nedrige planer skal blottes for dagens lys, intet mindre. Og hvordan er rollebesætningen i dette drama? De underkuede, mod hvem onde kræfter til stadighed konspirerer, er selvfølgelig de arme boligejere. Skurkens rolle skal regeringen åbenbart pådattes, og naturligvis er retfærdig-

hedens evige og ædle forsvarere den samlede borgerlige opposition. Det er rigtigt, at det lyder som et eventyr. Det er et eventyr, et eventyr, der intet som helst har med virkelighedens verden at gøre.

I eventyrets verden er en boligejer en person, hvis levevilkår udelukkende er bestemt af boligbeskatningen og rentefradraget, en person, som i øvrigt lever aldeles afsondret fra resten af samfundet.

I virkelighedens verden er boligejeren en almindelig dansk samfundsborger. Ejerboligen er trods alt den mest udbredte boligform i Danmark, og som borgere i det danske samfund har virkelighedens boligejere en betydelig interesse i, hvordan det går med hele samfundsøkonomien: at opsvinget er holdbart og stabilt, at beskæftigelsen vokser, at ledigheden falder, at der er sunde offentlige finanser. Og ud over at have en generel interesse i en sund samfundsøkonomi har de fleste boligejere en interesse i, at renten er lav. Det gør det billigere at finansiere boligen, og forudsætningen for en lav rente er netop en sund og stabil samfundsøkonomi.

Virkelighedens boligejere er heller ikke blevet udsat for en stadig større forarmelse. Tværtimod har fremgangen i rådighedsbeløbet for en gennemsnitsejerfamilie udviklet sig særlig gunstigt i perioden efter 1993. Tager vi f.eks. en LO-familie med to indkomster og et barn, viser beregninger fra Økonomiministeriet en årlig stigning i det reale rådighedsbeløb på 2,4 pct. som gennemsnit for perioden 1986-1993, mens stigningen i perioden 1993-1996 som gennemsnit har været på 4,5 pct. årligt. Det er altså en klar underdrivelse, at regeringen har levet op til sit løfte i »Ny kurs« om ikke at forringe boligejernes samlede økonomiske situation. Vi har forstærket fremgangen i ejerboligfamiliernes økonomi.

Virkelighedens helte er heller ikke alle så trofaste og ædelmodige riddere, som de udgiver sig for at være; det kræver en kort hukommelse at lade sig bilde det ind. Sandheden er, at de største indgreb i forhold til boligejernes økonomi i nyere historie skete, mens den nuværende, borgerlige opposition dannede regering. Så vidt jeg husker, var ministerlisten spækket med prominente konservative og Venstrefolk, da den første skattereform blev vedtaget og gennemført. Vi taler om en reduktion af rentefradragets skatteværdi på over 20 procentpoint for mange boligejere ved skattereformen i 1987. Vi taler om afskaffelse af kontantlån og 30-årige annuitets-

lån til fordel for mikslån. Vi taler om kartoffelkurens forbrugsrenteafgift. Vi taler om et fald i huspriserne på 2,5 pct. om året i perioden fra 1986 til 1993 og om en bølge af tvangsauktioner.

Til gengæld skete der ikke en sænkning af lejeværdisatsen, mens Venstre og De Konservative havde regeringsansvaret, og aldrig hørte vi i den periode et eneste ord fra Venstre og De Konservative om afskaffelse af lejeværdibeskatningen. Tværtimod fik vi bl.a. fra hr. Anders Fogh Rasmussen i skrift og tale argumenter for lejeværdibeskatningen.

Men lad mig så komme de faldne helteskikkelser så meget til undsætning, at jeg medgiver, at indgrebene i 1980'erne var nødvendige og skete med de nuværende regeringspartiers medvirken.

Skattesystemet var med den daværende statsministers ord »pilråddent«. Samfundsøkonomien var, bl.a. af den grund, voldsomt ustabil. Den kraftige gældsætning i den private sektor, hvor renten efter skat og inflation kunne være direkte negativ, medførte som bekendt et betalingsbalanceunderskud på op til 35 mia. kr. om året. Den skæve udvikling fik desværre lov til at fortsætte alt for længe, og resultatet blev en meget brat opbremsning af den danske økonomi.

Og lad os til slut se på dem, der i dagens drama er tiltænkt skurkerollen: regeringen. Skattereformen 1994-1998 er intet ved siden af indgrebene i 1987. Der er tværtimod tale om en rolig tilpasning i modsætning til det store hug i 1980'erne.

Boligpriserne begyndte igen at stige i andet halvår af 1993, da skattereformens vedtagelse skabte klarhed over vilkårene, bl.a. for bolig-ejerne, og renten faldt. Den gennemsnitlige stigning i huspriserne var i perioden 1994-1996 godt 9 pct. om året; samtidig er antallet af tvangsauktioner faldet til et lavpunkt.

Udviklingen i dansk økonomi er nu inde i et stabilt og solidt opsving. Det stiller naturligvis krav om ikke at lade sig gribe af overdreven eufori, og det må bl.a. fornuftig rådgivning i finansielle virksomheder forhindre. Regeringen er meget opmærksom på at sikre, at udviklingen ikke kommer til at løbe for stærkt. Men vi er slet ikke i en situation, der berettiger tiltag svarende til indgrebene i 1980'erne.

Det økonomiske opsving skaber derimod råderum, også på boligmarkedet, for en videreførelse af de strukturelle forbedringer af den danske økonomi, som regeringen allerede har indledt. Der er grund til gradvis at fortsætte den

fornuftige linje, som blev lagt med skattereformen, og det betyder, at vi fortsat anlægger et helhedssyn. Vi vil fortsætte den kurs, vi allerede i 1993 slog ind på, og som har vist sig fordelagtig også for boligernes samlede økonomi.

Forespørgerne vil gerne have garantier. O.k., så lad mig give en garanti: Der bliver ikke tale om så markante tiltag, som vi så midt i 1980'erne, da den borgerlige opposition havde regeringsmagten. Det står helt klart. Både skattesystemet og samfundsøkonomien er blevet forbedret så meget, at det heldigvis ikke bliver nødvendigt - hvis kursen holdes, vel at mærke.

Jeg vil også godt garantere, at regeringen agter at holde kursen og at fortsætte strukturforbedringerne. Regeringen har i »Danmark 2005« tilkendegivet, at der også i årene efter 1998 bør ske en gradvis skatteomlægning, så indkomstkatten nedsættes yderligere, specielt i bunden af skattesystemet. Indkomstkattelletelsen finansieres ved en bredere skattebase, gradvis større vægt på grønne afgifter og arbejdsmarkedsbidrag samt fortsat en indsats imod skattetænkning.

Lavere indkomstskat betyder, som vi kender det fra den nuværende skattereform, en vis begrænsning af fradragenes værdi, men der bliver som sagt ikke tale om at forværre boligernes samlede økonomiske situation.

Der bliver omvendt heller ikke tale om store, uforstandige og ufinansierede skattelettelser eller om at lette skatten dér, hvor skattesystemet ikke er under pres fra den internationale udvikling eller fra behovet for yderligere strukturforbedringer. Og boligbeskatningen er bestemt ikke under et sådant pres.

Men det kunne da være interessant at høre, hvorfor en række partier lægger så stor vægt på at lette boligbeskatningen, når vi især har brug for at øge incitamentet til at arbejde og til at spare op.

Det kunne også være interessant at høre, hvor de vil skaffe pengene fra, og om de kan blive enige om andet end at lette skatterne og det på en måde, der typisk vil give de rigeste de største gevinster.

Jeg skal lytte meget opmærksomt til svarene.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Den nuværende regering har jo med stor succes fastholdt lav inflation og lav rente. Da renten er boligernes væsentligste udgift, så er dér jo ydet et af de allervæsentligste bidrag til at holde boligernes udgifter i ro.

Hvis man vil fastholde den historisk set meget lave rente, vi har, er det afgørende, at den private opsparing er stor og stabil. Det har skattereformerne fra 1987 og 1994 effektivt understøttet. Det kan i dag betale sig at spare op, og det koster penge at låne penge. Den lave rente er i ganske særlig grad en fordel for de nye, der skal ind på boligmarkedet.

Regeringen ønsker at fortsætte en sund økonomisk politik, der fastholder den lave rente, og som år for år fortsætter væksten i beskæftigelsen. Vi ønsker derfor også at videreføre, som økonomiministeren redegjorde for det, den gradvise nedsættelse af indkomstkatten, der er i gang, i årene efter 1998. Indkomstskattelettelserne må finansieres bl.a. ved højere arbejdsmarkedsbidrag og grønne afgifter, for det gælder først og fremmest om at sikre velfærdssamfundets fremtid og nedbringe gælden af hensyn til kommende generationer. Derfor er det uansvarligt at tilbyde generelle skattelettelser.

Regeringen prioriterer inden for denne ramme en aflastning af indkomstkatten for mennesker med små og jævne indkomster. Det er derfor, vi ikke også tør love, at skatterne på ejendomsbesiddelse kan nedsættes.

Men det giver ikke nogen mening at påstå, at en sådan udviklingsretning forringer boligejernes økonomi. Tværtimod, virkningen af regeringens politik er entydigt kommet og vil entydigt komme menige, almindelige familier til gode uanset deres valg af boligform.

Og så kunne jeg såmænd stoppe min del af besvarelsen af forespørgslen her, men jeg vil godt gøre lidt mere uddybende bemærkninger i et vist omfang direkte i samme bane som økonomiministeren.

Jeg har forstået, at denne forespørgsel oprindeligt blev udløst af nogle udtalelser, jeg var refereret for i Berlingske Tidende den 18. april i år.

Hvad skete der? Der skete det, at jeg på regeringens vegne afviste en tanke fra nationalbankdirektøren om at forhøje ejerboligbeskatningen. Det er ikke regeringens politik at indføre nye ejendomsskatter eller forhøje lejeværdiprocen-ten. Jeg gentog samtidig vort løfte, vort ønske, om fortsat aflastning af indkomstkatten især i bunden.

Jeg sagde faktisk ikke noget som helst om regeringens politik ved den lejlighed, som ikke var sagt på helt samme måde tidligere. Det blev f.eks. også sagt på regeringens pressemøde den 1. november 1996; det var det pressemøde, der

blev afholdt efter sammenbruddet af forhandlingerne om finansloven med De Konservative med deltagelse af økonomiministeren, den daværende erhvervsminister, fru Mimi Jakobsen, og mig selv.

Alligevel blev Berlingskes artikel for nogle oppositionspolitikere et påskud til at fremføre det sædvanlige arsenal af insinuationer om, at regeringen skulle have skumle planer om nye beslutninger, der kunne skrue boligejernes udgifter i vejret.

Formuleringen af dagens forespørgsel bygger på samme insinuation, men jeg gentager: Regeringen har ikke sådanne skumle planer. De skumle planer eksisterer kun i oppositionens propaganda, senest illustreret med den hetz og den samling usandheder, som fru Kirsten Jacobsen præsterede heroppefra for et øjeblik siden.

Flertallet af danskerne bor i ejerbolig, og deraf igen et flertal i et parcelhus med en have. Det giver gode trivselsmuligheder, ikke mindst for børnefamilier. Regeringen ønsker naturligvis ikke at afskære nogen som helst fra disse muligheder. Jeg mener, de nuværende regeringspartier har haft et hovedansvar for ledelsen af Danmark i de årtier, hvor velstanden og velfærden udviklede sig stærkest, og hvor vi fik en boligstandard, der er en af de bedste i verden. Hvorfor i alverden skulle netop disse partier ønske at ødelægge den gode udvikling? Jeg spørger bare. Regeringen ønsker tværtimod at fastholde, at Danmark er et foregangsland med hensyn til boligstandarden for hele befolkningen.

De sidste fire år har den førte økonomiske politik som sagt også bidraget afgørende til en forbedring af boligejernes økonomi. Det er et billede, der står i skærende kontrast til årene 1987 til 1993, hvor faldende ejendomspriser efter skattereform I og kartoffelkur gjorde et stort antal boligejere insolvente, og hvor uhyggeligt mange blev tvunget fra hus og hjem af tvangsauktioner. Det var med til at forstærke en alvorlig nedtur i samfundets økonomi. Som konsekvens af det fik vi stærkt stigende arbejdsløshed i årene frem til regeringsskiftet i 1993.

Siden da er ejendomspriserne steget med 40 pct. Næsten alle boligejere er igen blevet solvente. Udviklingen i ejendomspriserne, faldende rente og gode muligheder for at konvertere gammel, alt for højt forrentet prioritetsgæld har siden 1993 medvirket til at stabilisere familieøkonomien for det store flertal af boligejere. Faktisk er ejerboligudgifterne steget mindre end udgifterne i den gennemsnitlige lejlighed i de senere år.

Alligevel er der altså politiske partier, der på denne baggrund slår om sig med løfter om ufinansierede milliardskattelettelser til husejerne. Boligejerne kunne med en vis ret sige, at sådanne lettelser var faldet på et tørt sted, hvis de var blevet tilbudt af de pågældende partier, dengang de havde regeringsansvaret i kriseårene frem til 1993; men det tilbud kom ikke. Det viser noget om mangelen på troværdighed.

De pågældende partier skylder et svar på, hvor milliarderne nu skal findes, når de ikke blev fundet frem dengang – for det er vel ikke meningen, at der skal laves et nyt hul i statskassen, så gældsætningen igen kan øges på bekostning af den næste generation? Var der ikke nogen, der frygtede, at pengene skulle fosse ud af statskassen? Hvis det ikke er meningen at tage dem ud af et stort hul, så kan regningen jo kun betales ved at forhøje andre skatter eller ved at skære i de ydelser, der betales over skatterne.

Den del af befolkningen, der bor i ejerbolig, betaler over to tredjedele af alle skatter og trækker på en næsten lige så stor del af de offentlige ydelser, og derfor betyder overbudsløfterne selvfølgelig også en regning, som de samme boligejere selv skal betale det meste af på en anden måde.

Regeringen deltager ikke i den uansvarlige, utroværdige overbudspolitik, men vi vedkender os ansvaret for, at både samfundets og den enkelte families økonomi skal hænge sammen på en fair og en rimelig måde, og vi vil af al kraft forhindre en gentagelse af noget, der har mindste lighed med den chokbehandling, som de mest sårbare af boligejerne blev udsat for, da skattereform og kartoffelkur slog igennem samtidig under den borgerlige regering i årene fra 1987.

Det var en regering med konservativ ledelse og med deltagelse af Venstre og CD, der fik gennemført den reform. Socialdemokraterne og De Radikale støttede den, som økonomiministeren også sagde, fordi der var tale om en nødvendig adfærdsreform. Det var det første store skridt til at ændre Danmark fra at være et samfund, der præmierede de bedst tjenende medborgeres gældsætning over skattesystemet, til et samfund, hvor det koster penge at låne penge, og hvor det betaler sig at spare op. Det er en fundamental ændring, som er bragt på vej, en ændring, der er med til at gøre det nuværende opsving i økonomien mere robust og mere holdbart end tidligere.

Men skattereformen blev iværksat for sent i 1980'erne, og da den kom, blev den gennemført med en hast, der rystede for mange boligejeres økonomi. Alt for mange havde dengang købt ejendomme til opskruede priser og med boliglån til rentesatser, der var fastlåst til 15-20 pct. Derfor var tilpasningen barsk, for de højere indkomster fik reduceret værdien af rentefradraget fra 73 til 52 pct., og det betød, at den nettorente, de skulle betale, blev næsten fordoblet på ganske få år.

Det har vi lært af. Da vi fra den nuværende, socialdemokratisk ledede regering spillede ud med skattereform II i 1993, blev der lagt en linje – den, der har haft virkning fra 1994, og som regeringen agter at videreføre fra 1998 – som er helt anderledes. Der er ikke tale om noget, der i mindste måde ryster boligejernes økonomi. Der er tale om en fornuftig skatteomlægning, der gennemføres i takt med en stabil fremgang i befolkningens realindkomst og i sammenhæng med en økonomisk politik, der sikrer den lave rente.

F.eks. falder bundskatten til staten som bekendt 2 pct. næste år. Det er sidste fase af den reform, S, R og CD har ansvaret for.

Det betyder selvfølgelig alt andet lige, at rentefradraget bliver to procent mindre værd, og at skatten på det meste kapitalafkast – også for lejværdi – bliver to procent lavere. Ingen i ejerboligfolket vil opleve det som et indgreb, naturligvis ikke. Det er den udvikling, regeringen ønsker at videreføre efter 1998. Det kan og det skal skrues sammen, så der sikres en god social balance til gavn for almindelige familier, også den typiske ejerboligfamilie.

Vægten skal ligge på lavere bundskat. Og personfradragene og børnefamilieydelseerne bør sættes i vejret. Det er værd at fastholde, at den typiske danske familie i en ejerbolig jo netop ikke snæversynet tænker på sig selv som husejere. Mennesker har en dyb interesse i den større sammenhæng, der sikrer deres job i fremtiden. Deres sande interesse er en helhedspolitik, der sørger for, at der er penge til børnehaver, til deres børns uddannelse, til et ordentligt sygehusræsen, til en god ældreomsorg og så videre.

Mennesker har krav på at blive behandlet som interesserede samfundsborgere og ikke at blive mistænkeliggjort som nogle, der bare sidder inde bag ved ligusterhækken og kun tænker på sig selv som boligejere.

De har krav på en regering, der kan præstere en politik, der hænger sammen hele vejen rundt,

og en regering, der ikke prøver at narre dem med overbud om afskaffelse af lejeværdi af egen bolig. For de ved jo godt, at intet kommer af intet undtagen lommeuld.

De overbud, der præsenteres i borgerlige partier, er lommeuld, brugt lommeuld. Det kommer af intet, det er ingenting værd, det lever kun i oppositionens bragesnak, og det dør, når de samme partier kommer i regering. Det viser al erfaring, og det er altid nyttigt at lære af sine erfaringer.

Men lad mig så sige afslutningsvis, at dansk økonomi lige nu er utrolig meget mere røbst end i midtferiserne. Det er meget svært at udtænke et forslag, der kan bringe den ud af kurs. Det er meget svært at finde en metode, der kan banke inflationen i vejret og gøre betalingsbalancen negativ, men forslaget om at annoncere en fuldstændig afskaffelse af lejeværdien i den her konjunktursituation med de ejendomsprisstigninger, værdistigninger, vi allerede ser, med de genbelåningsrisici, der selvfølgelig er, er måske det eneste forslag, der kan udtænkes, som på kort sigt kan rive dansk økonomi af hængslet.

Og det er selvfølgelig derfor, det er utrolig vanskeligt at finde mere end én økonom – en, der er ansat ude på Handelshøjskolen – her i landet overhovedet, som vil anbefale den kur. Man kan derimod sagtens finde nationalbankdirektører og vismænd både før og nu og i dag og i fremtiden, der vil fraråde det.

Og de ledende oppositionspolitikere, der sidder hernede foran, ved jo udmærket godt, at det forholder sig sådan. De agerer mod bedre vidende, og de taler mod bedre vidende og en af dem i frontal modstrid med, hvad han har skrevet og sagt så fornuftigt i fortiden.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Økonomiministeren talte om et eventyr, og så lod hun i øvrigt finansministeren fortælle eventyret. Det var eventyret om, hvor god regeringen er, hvor gode hensigter man har over for boligejerne, hvordan regeringens skattereform på alle måder har holdt ord over for boligejerne: Ingen boligejeres økonomi er blevet ødelagt.

Og så sagde finansministeren i øvrigt, at han var det mest misforståede menneske i hele Danmark. Det var mærkeligt nok, for alle aviser og alle politikere havde fuldstændig misforstået finansministeren, da han sagde, at det var en

god idé at reducere rentefradragsretten, og økonomiministeren var også blevet misforstået. Det var det, man kunne få ud af talen.

Men må jeg så ikke prøve på at forholde mig til virkeligheden? En af de små boligejere, som åbenbart står finansministerens hjerte så nær – en boligejer, som skrev til mig fra virkelighedens verden, og som ikke er noget rigt menneske, men er så uheldig, at han bor i Gentofte Kommune – han skriver, og nu læser jeg brevet op:

»Nu er den så gal igen. Ejendomsvurderingerne og dermed også lejeværdien stiger for andet år i træk. Denne gang med 10 pct. Jeg skriver til dig, da det snart er ved at være umuligt for almindelige mennesker med almindelige lønninger at blive boende i deres ejerbolig. Her er et par tal, der kan anskueliggøre, hvad jeg mener:

I 1994 var min ejendomsvurdering 1,2 mio. kr. i Gentofte Kommune. I 1995 steg den til 1,32 mio. kr., en stigning på 10 pct. I 1996 kom den op på 1,6 mio. kr., en stigning på 22,22 pct. I 1997 bliver det så til 1,76 mio. kr.

Det kunne man måske leve med, hvis ikke lejeværdien eksploderede, når man kommer over knækket i lejeværdiskalaen, som for 1996 var på 1,538 mio. kr. og i 1997 1,546 mio. kr. Heraf kan man jo klart se, at mange danske boligejere må være kommet op i den dyre zone, hvor det virkelig gør ondt. Og samtidig er der et kolossalt misforhold mellem stigningen i ejendomsvurderingen og stigningen i knækket på lejeværdien.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at min stigning i lejeværdi i 1997 koster mig små 500 kr. ekstra om måneden efter skat. Min lønstigning for indeværende overenskomstperiode er på 120 kr. ekstra pr. måned efter skat. Så der skal ikke mange stigninger til, før jeg bliver nødt til at sælge, men så kan jeg jo indkassere stigningen, som skatteminister Carsten Koch så pænt har udtrykt det. Problemet er bare, hvor skal jeg så bo med min familie?»

Se, det var fra virkelighedens verden, en ganske almindelig boligejer i Gentofte. Det er den virkelighed, som tusind og tusind og tusind andre boligejere er i. Og det er den virkelighed, som regeringen simpelt hen fornægter.

Og når regeringen så flot taler om stigningerne i prisen på fast ejendom, så glemmer regeringen fuldstændig, at der er ingen af de her boligejere, som kan spise murstenene eller det papir, som stigningerne er skrevet på. 98 pct. eller

mere af danske boligejere omsætter jo ikke de her værdier. De har et hus for at bo i det. Men de skal bare betale ved kasse 1 A, hver gang de får en ny regning fra regeringen, og den kommer kontinuerligt en gang om året. Og så kan man selv tegne de kurver, som manden fra Gentofte så rigtigt skriver, hvor man bliver nødt til at flytte. Så enkelt er det. Det er virkeligheden.

Hvis man endelig havde den opfattelse, som jo historisk kommer fra både Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, at de her såkaldte samfundsskabte værdistigninger skal inddrages – det har jo nærmest været en eller anden religiøs opfattelse – så havde det måske været mere smart, hvis man havde taget fat i de to procent, der gik ud og omsatte dem. Men dér skal man så bare lige huske på, at mere end 1 pct. af dem går jo ud og genanskaffer noget nyt, så der er i og for sig ikke ret meget at tage af.

Det er da også derfor, at det er ganske klart: Skal man have penge i kassen, og det har finansministeren jo brug for med det under-skud, han har, og det forbrug, han har, ja, så er det jo godt at plukke dér, hvor der er mange. Og det er så også det, man gør.

Men kunne det da slet ikke falde regeringen ind, når den skal lave stramminger, at begynde at kigge på sine egne budgetter, at begynde at lave besparelser på sine egne budgetter? Er det virkelig blevet så grelt her i Danmark, at offentlige besparelser er et fremmedord, som man ikke engang kan stave til i regeringen mere? Det tyder jo på det.

Og jeg kunne også godt tænke mig at sige, at hvis man forsætter sådan her over for boligejerne med salamimetoden – både økonomiministerens og finansministeren bekræftede jo, at salamimetoden fortsætter stille og roligt og langsomt – så bliver der en reduktion af rentefradragsretten, i hvert fald af værdien, og stigningen i lejeværdien fortsætter på grund af stigende ejendomsværdier osv. osv. osv, og så kan man selv se, hvornår den næste tvangsauktionsbølge løber af stablen. Så håber jeg, at man i hvert fald vil gøre sig den ulejlighed at slå op i Folketingets forhandlinger for at se, hvilke tragedier det medførte sidste gang for de enkelte familier, og hvilke debatter det gav anledning til her i Folketinget.

Så synes jeg lige, jeg vil minde både finansministeren og økonomiministerens om – bare for at det ikke skal stå uudtalt – hvorfor de prisstigninger i fast ejendom, der er tale om, er kommet. De er kommet af en eneste grund, nemlig fordi

boligejerne var nødt til at omlægge deres lån for at holde sig nogenlunde skadesløse i forbindelse med skattereformen. Det bekræftede finansministeren jo også. Man var nødt til at komme af med lån med en rente på mere end 20 pct.

Og vi kan jo, hvis vi tager bilagene fra Skatteudvalget fra dengang frem, klart dokumentere, at hver gang vi påviste, at boligejerne ikke kom neutralt ud, som regeringen lovede, fik vi det svar fra regeringen: Nej, det er klart, for selve omlægningen af lånene giver lavere boligudgifter, og det er jo en del af de løfter. Det vil med andre ord sige, at når man så gør det og der kommer stigende ejendomspriser ud af det, ja, så skal man altså klaskes én gang til. Først får man det som en kompensation, og når man så gør det for at følge op på det, regeringen har lovet, ja, så kommer den altså bare én gang til. Det var det, vi fik ud af denne her debat.

Men jeg synes, det er værd at bemærke, at de boligejere – og det var en af de eneste rigtige ting, finansministeren sagde – som er helt almindelige mennesker, nu med al ønskelig tydelighed har fået demonstreret, at hvis denne regering får lov at sidde ret meget længere, så varer det ikke længe, før de skal til at begynde at tage højde for, hvordan deres fremtid skal være. Skal de igennem tvangsauktionsbølgen? Skal de i den almenyttige boligsektor? Eller hvad er det, de kan se frem til?

Jeg håber på, at regeringen bliver afsat, lang tid før det er nødvendigt. Om ikke andet så ved vi jo, hvornår sidste deadline for et folketingsvalg er, og jeg er overbevist om, at den danske befolkning til den tid husker de regninger, den har fået, akkurat som boligejeren fra Gentofte.

Og kunne jeg ikke få lov at slutte med at omskrive et gammelt ordsprog, og det skulle lyde sådan: Jelved, Lykketoft og Koch, de danske boligejere har fået nok.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Når jeg beder om ordet for en kort bemærkning lige nu, så er det jo, fordi CD som bekendt befinder sig ulykkeligt langt nede i talerrækken, og da jeg har fået til opgave at foreslå en dagsorden på vegne af forespørgerne, så syntes jeg, det var rimeligt at gøre det nu, så den kan indgå i debatten.

Det er muligt, at denne debat i dag ender med ordene: Det hele var bare et eventyr. Men jeg er virkelig forbløffet over den grad af misforståelser, som regeringens ministre er blevet udsat

for. Jeg skal senere vende tilbage til de massive citater, der har været i pressen fra alle tre ministre, og vil da selvfølgelig til sidst glæde mig over, hvis det hele ikke var sandt og de ikke mente det alligevel.

Men indtil videre tror jeg, det er klogest at tage sine forholdsregler, og jeg skal derfor på vegne af Centrum-Demokraterne, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget tager afstand fra regeringens tanker om at øge beskatningen af ejerboligerne gennem en forhøjelse af lejeværdien af egen bolig og en udhulning af rentefradragsretten, opfordres regeringen til:

- at fremsætte forslag, der afvikler lejeværdien af egen bolig og hermed standardfradraget for vedligeholdelse over en fireårig periode startende i skatteåret 1999,
- at fremsætte forslag, der nedsætter ejendoms-skatteerne til amterne og kommunerne fra og med 1999 ved at give begge myndigheder større frihed til selv at bestemme grundskyldpromillen med et maksimum på 10 promille for amterne og 20 promille for kommunerne – i begge tilfælde uden et minimum.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 108).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jacob Buksti (S):

I politik og økonomi spiller psykologi og indgroede myter en indimellem meget afgørende rolle. Boligmarkedet er i ekstrem grad bestemt af politiske og økonomiske forhold, og da flertallet på det danske boligmarked bor i ejerboliger, giver den vedvarende diskussion om bolig-ejernes økonomi gode muligheder for udvikling af vrangforestillinger og for politisk plat helt løserevet fra de politiske og økonomiske realiteter.

Hele opmærksomheden koncentrerer sig om boligejerne, medens vilkårene for dem, der bor til leje, ofte helt forbigås i debatten. Da samtidig det at anskaffe og eje en ejerbolig for den enkelte

familie normalt er en meget stor økonomisk investering, samtidig med at boligudgiften for familierne er noget af det, som slår stærkest igennem i den økonomiske fordeling, har skræmmebilleder ofte stor troværdighed. Forbedringer registreres næsten ikke, og den politiske hukommelse synes kort.

Enkle politiske og økonomiske sammenhænge hylles ind i et tæt røgslør, og det må således fremstå som et stort spørgsmålstegn, hvorledes partier, der angiveligt kæmper for massive nedsættelser af trækprocenterne for den enkelte, samtidig vil kunne fastholde rentefradragets skattemæssige værdi. Hvordan vil man gøre det? De to ting hører jo naturnødvendigt sammen, hvilket de senere års udvikling da også tydeligt viser.

Men det politiske hykleri kender tilsyneladende ingen grænser. For hvad er der faktisk sket for boligejerne siden midtfirserne? Jo, skattereformen i 1986 betød en markant og meget voldsom og hurtig nedsættelse af rentefradragets skattemæssige værdi fra 73 pct. til 52 pct., hvilket sammen med kartoffelkuren førte til en markant stigning i antallet af tvangsauktioner fra 1986 til 1990. Siden 1993 har der derimod været en kraftig vækst i huspriserne og forbedringer i husejernes økonomiske situation, hvilket også afspejles i et kraftigt fald i antallet af tvangsauktioner. Og der er vel at mærke tale om et opsving, der sker for tjente penge. Forbrugskvoten er således stadig forholdsvis beskeden, medens opsvinget i midtfirserne skete for lånte penge.

Med den seneste skattereform, fra 1993, blev skatteværdien af rentefradraget reduceret yderligere, fra 52 pct. til 46 pct., men det skete over en længere periode og i en bredere sammenhæng, idet der samtidig, bl.a. i modsætning til i midtfirserne, skete en reduktion af satsen for lejeværdien, og nok så væsentligt medvirkede den økonomiske udvikling til yderligere at forbedre økonomien. Samtidig skete der et kraftigt fald i renteniveauet. Den samlede virkning på boligejernes økonomi har derfor været særdeles gunstig.

I denne forbindelse er den aktuelle politisk-ideologiske debat om lejeværdien bemærkelsesværdig, for hvad er realiteterne? Jo, fra 1993 til 1996 er lejeværdibeskatningen blevet lempet med ca. 3 mia. kr., medens provenuet af lejeværdibeskatningen steg med 4,3 mia. kr. i perioden fra 1982 til 1987, og den blev ikke søgt lempet i de alvorlige økonomiske kriseår for boligejerne i sidste halvdel af 1980'erne.

Den socialdemokratisk ledede regering har således så rigeligt levet op til skattereformens løfte om, at en omlægning af skattesystemet skal udformes på en sådan måde, at det samlede økonomiske grundlag ikke herved forringes for de enkelte familier i egen bolig.

Siden har regeringen, også før CD's udtræden, slået fast, at den ønsker at fortsætte en omlægning af skattesystemet efter skattereformens principper også efter 1998, dvs. gennem sikring af et bredere skattegrundlag, mindre skat på arbejdsindkomst og mere på ressourcforbrug og endelig lavere indkomstskat i bunden. Og det, der nu giver anledning til så stor opstandelse og stærk, ja nærmest skinger, stemmeføring hos de borgerlige inklusive CD, svarer helt til de overvejelser, der var på bordet under finanslovforhandlingerne med De Konservative som den daværende regerings udspil, altså også med CD's accept.

Der er derfor ikke noget nyt i situationen, heller ikke i overvejelser om en højere bruttoskat kombineret med lettelser for lavindkomster. Men blot antydningen heraf kan bruges til at fremmane de værste skræmmebilleder. Det vil udhule rentefradraget og forringe boligernes økonomi, hævdes det. Og straks falder de borgerlige partier over hinanden for at slå fast, at de i hvert fald ikke vil udhule rentefradragets skatteværdi.

Ja, så må vi bare gå ud fra, at de altså heller ikke vil nedsætte trækprocenterne, således som de ellers plejer at sige, gennem massive ufinansierede skattelettelser. Men at hele skræk-kampagnen i forhold til boligjerne slet ikke hænger sammen, fremgår f.eks. af beregninger foretaget af revisionsfirmaet KPMG C. Jespersen for Berlingske Tidende den 2. maj i år. Heraf fremgår det:

»For den enkelte skatteyder ser regeringens bebudede skatteudspil mere dramatisk ud på papiret, end tilfældet er i virkeligheden.«

Og beregningerne viser endda:

»... at der kan komme små skattelettelser for den enkelte skatteyder – uanset om denne bor i ejerbolig eller ej.«

Det konkluderes således, at:

»For boligjerne er der ikke den store grund til bekymring. Godt nok sker der en reduktion af den skattemæssige værdi af fradraget, men det opvejes i disse fire eksempler af de øvrige lettelser.«

For boligjerne vil der i givet fald totalt set blive tale om skattelettelser. Det viser KPMG C. Jespersens beregninger altså.

Ikke desto mindre er der såkaldte eksperter, der offentligt føler sig i stand til at konkludere, at en yderligere udhuling af rentefradraget vil føre til en omfattende krise på boligmarkedet. Denne vurdering deles imidlertid ikke af folk, som faktisk har med boligmarkedet at gøre. Igen ifølge Berlingske Tidende fra den 2. maj, så slår realkreditinstitutterne fast, at huspriserne vil fortsætte opad, selv om regeringen skulle finde på at udhule værdien af rentefradraget yderligere.

Økonom Karsten Beltoft, kontorchef i Realkredit Danmark, siger således:

»Rentefradraget betyder heller ikke så meget for nettohuslejen i dag som for ti år siden. Fradraget er nemlig mindre værd end dengang, hvor renteutgifter trak fra i skatten med den fulde marginalskat på helt op til 70 pct. I dag giver renteutgifter kun en skatterabat på ca. 46 pct. Desuden er renteniveauet meget lavere i dag.«

Og samme sted udtaler kommunikationschef Henrik Hougaard, Nykredit:

»Dagens ejendomspriser skyldes den almindelige økonomiske optimisme hos forbrugerne og det fortsatte behov for mobilitet på ejendomsmarkedet. Og det vil en begrænset stigning i arbejdsmarkedsbidraget jo ikke ændre grundlæggende på.«

Boligmarkedet i dag er gennemsundt og stabilt, slås det fast. Boligjerne er altså fornuftige. De har lært af fortiden.

Men ifølge de borgerlige partier er der tilsyneladende ingen grænser for de ulykker, der vil regne ned over boligjerne. Populismen er åbenlys. Man kunne ønske sig mere seriøsitet og mindre plat i debatten.

Hvorfor gjorde V og K ikke noget for at bedre boligernes økonomi, da de havde mulighederne for det i midtfriserne, og da den virkelig var trængt? Hvordan vil V og K kunne nedsætte trækprocenterne uden at udhule rentefradragets skattemæssige værdi? Og hvordan vil V og K sekunderet af CD finansiere den ideologisk bestemte og helt igennem uansvarlige afvikling af lejeværdibeskatningen? Det drejer sig jo trods alt om ca. 7 mia. kr. Og hvordan vil de borgerlige partier forsvare det danske skattegrundlag i en situation med stærkt stigende international skattekonkurrence? Eller det vil man måske slet ikke?

Så mangler vi i givet fald svaret på, hvordan man seriøst vil udvikle det danske velfærds-samfund og nedbringe det offentlige gæld. Men det vil man måske heller ikke? Det er det,

det handler om, ellers er de borgerlige partiers megen snak om boligejernes økonomi varm luft.

Socialdemokratiet og regeringen mener, at pengene skal bruges til fastholdelse af velfærd og til nedbringelse af gælden, og Socialdemokratiet og regeringen mener fortsat, at eventuelt kommende omlægninger af skattesystemet skal gennemføres, så boligejernes samlede økonomiske grundlag ikke forringes. Og der er heller ikke i denne forbindelse nogen planer om at indføre nye ejendomsskatter.

Til slut skal jeg derfor på vegne af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget tager ministrenes redegørelser til efterretning, går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 109).

For en ordens skyld skal jeg tilføje, at Socialdemokratiet ikke kan stemme for den af fru Mimi Jakobsen foreslåede dagsorden.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Når jeg hører den socialdemokratiske ordførers tale og ikke mindre økonomiministerens lidt arrogante svar om den store dag i Folketinget, så tillader jeg mig at stille det spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører, som hundredtusindvis af andre danskere stiller sig selv:

Hvad er det, man som boligejer gør forkert, når man skal straffes med enorme skatter i form af lejeværdi af egen bolig, fordi man køber, betaler, afdrager på sin egen bolig?

Hvad er det, der er den hellige ånd hos Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, når de ønsker at opretholde denne beskatning?

Hvad er det, de hundredtusindvis af danskere gør forkert?

De køber en ejendom, de betaler den, og så er den sag ude af verden. Det burde den være, og det er den i næsten alle de lande, vi sammenligner os med. Hvad er det, man gør forkert i Danmark? Hvis man køber en bil, hvad sker der så? Så betaler man selvfølgelig sin vægtafgift. Køber

man en bolig, så betaler man sin normale boligskat, men her kommer altså en ekstra lejeværdi af egen bolig på 20.000 kr., 30.000 kr., 40.000 kr., bare fordi man køber en bolig og vil sikre sig selv og sin familie. Hvad galt er der ved det? Vil hr. Jacob Buksti svare på det?

Det svar vil hundredtusindvis foruden mig meget gerne have samt en begrundelse for, hvorfor regeringen opretholder dette? Hvorfor ønsker Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre at opretholde denne beskatning?

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Der er ingen debat om noget som helst, der bliver bedre af, at man skyder hinanden motiver i skoene, som de pågældende ikke har. Det er sagt, og det synes jeg er meget rigtigt.

På den baggrund synes jeg, vi her tidligt i debatten skulle få gjort os klart, hvad det er, vi snakker om. Lad os skændes om det, vi er uenige om, men lad os blive enige om, hvad det er, vi er uenige om.

Jeg vil gerne referere til to citater fra Berlingske Tidende fredag den 16. maj. Det er et referat fra Finansrådets konference om fremtidens ejerboligmarked, som åbenbart har fundet sted den 15. maj. Og i artiklen står der:

»Økonomiminister Marianne Jelved siger det ligeud: »Lejeværdibeskatningen er for lav.««

»Skatteminister Carsten Koch betegner lejeværdien som en fornuftig beskatning. »På sigt kan det blive svært at fastholde den lempelige beskatning af boligen i en verden med fri bevægelighed for arbejdskraft og kapital. Her er boligen ideel som skatteobjekt. Den flytter nemlig ingen steder,« sagde skatteministeren.«

Kan vi ikke tidligt få lov at høre, om de to ministre mener det her? For så er det jo ikke helt ubegrundet, at der ude omkring bliver noget uro i terrænet, når folk siger: Jamen hvad vil de så gøre ved det?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg vil gerne stille et opklarende spørgsmål til hr. Jacob Buksti, for jeg synes ikke, der helt var overensstemmelse mellem det, som finansministeren sagde med hensyn til regeringens planer for en kommende skattereform, nemlig en forøgelse af bruttoskatten, som vi nu også kalder det her i dag i Folketinget, og så det, hr. Jacob Buksti sagde. Sådan som jeg kunne høre hr. Jacob Buksti, så havde Socialdemokratiet ingen planer om, at bruttoskatten skulle stige. Er det korrekt?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Hr. Flemming Hansen spurgte med stor stemmeføring: Hvad er det, man gør forkert? Ja, det, man gør forkert, kan jeg fortælle med to citater. Det ene er fra en person, som jeg tror hr. Flemming Hansen har stor sympati for, nemlig den tidligere statsminister, Poul Schlüter, som her fra Folketingets talerstol den 15. maj 1990 (Folketingets forhandlinger 1989-90, sp. 9479) udtaler:

»Regeringen mener, at det ville være uforvarligt at gennemføre en ganske generel lempelse af vilkårene specielt i boligsektoren uden at anvise kompenserende finansiering heraf. Det må også samtidig huskes, at en ensidig reduktion i boligbeskatningen ville vanskeliggøre tilpasningen af vores øvrige skatter og afgifter – og det er en stor opgave, vi har foran os – til EF's indre marked.«

Og det, man gør galt – hvis man ellers gør noget galt, og det gør man sådan set ikke – refererer til den unge hr. Anders Fogh Rasmussen. Nu ved jeg ikke, om det var dengang, han var sådan en økonom, som man ikke kunne tro meget på, men han skriver i bogen »Opgør med skattesystemet« fra forlaget Liberal, 1979, på side 93, at der er en særlig inkonsekvens i boligdebatten, idet som vel intet andet politisk område er debatten om ejerboligernes beskatning præget af en bemærkelsesværdig mangel på indre logik, hvor de, der kræver ejerboligbeskatningen lettet mest muligt, ofte er de samme, som ønsker flere investeringer i erhvervsaktiv produktion. De overser tilsyneladende helt, at jo større begunstigelser for den passive formueanbringelse i eget hus, desto færre vil placere deres midler i risikobetonede erhvervsinvesteringer.

Til fru Mimi Jakobsen vil jeg blot konstatere – for jeg skal jo ikke stå og forsvare de to ministres udtalelser – at de fuldstændig og totalt svarer til de økonomiske vismænds synspunkter i den rapport, som er kommet i dag, og hvor der netop står, at der er større basis for, at man diskuterer en forhøjelse af lejeværdien, hvis det endelig er.

Endelig skal jeg sige til fru Gitte Seeberg: Jo, jeg nævnte, at bruttoskatten indgår i regeringens overvejelser, som den hele tiden har gjort.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal ikke udelukke, at Poul Schlüter måske var under påvirkning af radikale medlemmer af Folketinget i 1990. Det er måske derfor, at vi stadig væk har den beskatning.

Men typisk for det, hr. Jacob Buksti siger, er jo, at han ikke svarer på det, jeg spørger om. Jeg spørger klart skåret ud i pap: Hvorfor synes Socialdemokratiet, at denne beskatningsform er så rigtig? Hvad er det, de mennesker, som har en bolig, som køber en bolig, som betaler en bolig, som betaler deres skat på boligen, gør forkert? Hvorfor skal de beskattes af lejeværdi af egen bolig? Kunne hr. Jacob Buksti ikke forholde sig til det, som jeg spørger om?

Det er da muligt, det er morsomt for hr. Buksti at gå tilbage til 1990. Vi kan også gå tilbage til 1982, hvor en anden regering startede.

Men jeg vil gerne spørge: Hvorfor kan vi ikke få et svar? Hvad er meningen med skatten? Hvorfor er den så nødvendig for Socialdemokratiet? Hvorfor er den så rigtig? Jeg synes ikke, at den længere er rigtig.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg vil meget gerne svare hurtigst muligt på fru Mimi Jakobsens meget konkrete spørgsmål, og jeg har min tale med, som jeg holdt på Finansrådets konference, hvor jeg var blevet bedt om at tale om ejerboligen i økonomisk perspektiv, og derfor er den selvfølgelig også lidt teoretisk indimellem, men det citat, jeg formoder at der er henvist til, vil jeg gerne have lov at læse højt:

»Både boliger og maskiner giver anledning til løbende afkast i form af indkomst til ejeren. I dag beskattes begge dele, men hvis vi sammenligner nettobeskatningen af kapitalafkast og boligafkast, så er det faktisk sådan, at maskiner beskattes relativt hårdere end mursten. Det skyldes den meget lave lejeværdisats. Det er den primære årsag til, at vi i Danmark har store dele af vores formuer placeret i mursten frem for maskiner. En afskaffelse af lejeværdibeskatningen ville forstærke denne tendens. Det kan være en forklaring på den manglende aktiekultur i Danmark, som vi kunne læse om i avisen forleden dag.«

Jeg vil gerne understrege, at der ikke på noget tidspunkt i regeringens drøftelser, heller ikke internt i regeringen, overhovedet har været nævnt muligheden af at hæve lejeværdibeskatningen eller ejendomsgrundværdibeskatningen. Det er ikke engang faldet os ind. Dette som svar på spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg sidder og bliver grundlæggende træt af den dér bakspejlsdiskussion, som en række partier ynder at føre her fra Folketingets talerstol.

Jeg synes, det er langt mere interessant at diskutere, hvad der skal ske i årene fremover. Og derfor vil jeg gerne stille hr. Jacob Buksti et spørgsmål: Hvad er det egentlig, Socialdemokraterne går efter?

Når nu hr. Jacob Buksti taler om, at det er vigtigt at få omlagt beskattningen, så man undgår en udhuling af skattegrundlaget i forbindelse med den internationalisering, der sker, hvad er det så, hr. Jacob Buksti forestiller sig? Hvad er det for en beskatning af ejerboligen, der så skal være? Vi kan nemlig godt se, at med den beskatning på en 6-7 mia. kr., som er tilfældet i dag, er det et markant stort beløb, der skal lægges over på ejerboligen, hvis man skal følge den tankegang, som hr. Jacob Buksti lægger for dagen.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at få et svar på, hvad det er for en beskatning af ejerboligen, Socialdemokraterne sigter efter. Hvad er det for et mål, man har? Hvor højt skal den op?

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Hr. Buksti glemmer vist, at Det Konservative Folkeparti i sit finanslovudspil klart gjorde rede for, hvor pengene til det her skulle komme fra. Det behøver vi vel ikke gentage én gang til!

Og så synes jeg, at hr. Buksti skulle svare på det spørgsmål, som hr. Flemming Hansen så udmærket har stillet, for hvad er det, der gør, at netop boligen skal beskattes på den her måde? Hvorfor skal lejeværdien af dyre møbler, malerier eller for den sags skyld en cykel ikke beskattes? Det er der vel også fordele ved at have.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Uden på nogen måde at tilslutte mig de borgerlige vil jeg sige, at lejeværdibeskatning sådan set heller ikke er en god kop te for Enhedslisten.

Nu kan man af debatten her se, at lejeværdien mest knyttes sammen med fradragsretten for aktier. For vores vedkommende er det nu mere sådan, at vi ser lejeværdien som en logisk beskatning, fordi der er en begrænset beskatning af værdistigningerne. Og derfor er mit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører: Kunne Socialdemokratiet overveje, hvis man foretog en fuld inddragelse af alle værdistigninger på jord og fast ejendom, der er samfundsskabte, så modsvarende at afskaffe lejeværdibeskatningen?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Til hr. Jacob Buksti: Tak for det klare svar. Men jeg sad alligevel og blev en lille smule i tvivl, og jeg vil i al fald gerne have lov at stille hr. Jacob Buksti endnu et spørgsmål.

Hvis det er sådan, at regeringen får held med at gennemføre den politik, som man tilsyneladende ønsker på nuværende tidspunkt, nemlig en forhøjelse af bruttoskatten – og lad os sige, at den kommer til at ligge på 12 eller 14 pct. – agter regeringen så at nedsætte lejeværdien, sådan at den samlede boligbeskatning holdes neutral over for boligejerne, sådan som den er i dag?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil godt sige til hr. Flemming Hansen, at det godt kan skyldes, at hørelsen herinde er lidt dårlig – og det er så også til hr. Niels Jørgen Langkilde, for det er meget godt at gå op og gentage det og sige, at jeg ikke svarer, når jeg ikke har haft mulighed for at komme op og svare – for jeg forsøgte faktisk at svare, men jeg skal da gerne skære det ud i pap: Det er sådan, at jeg er fuldstændig enig med den unge hr. Anders Fogh Rasmussen i, hvorfor man skal have lejeværdibeskatningen, og det var det, jeg brugte citatet til. Det kan godt være, det var svært forståeligt, fordi det var en Venstremand, som i det her tilfælde var enig med en Socialdemokrat, men sådan er det.

Derfor mener jeg faktisk, at jeg havde svaret hr. Flemming Hansen, men ellers håber jeg, at det nu er røget ind på lystavlen.

Så vil jeg sige til hr. Thulesen Dahl – som ikke synes, at man skal have den her bakspejlsdiskussion, og det kan jeg sådan set være meget enig i – at jeg klart og tydeligt sagde i min ordførtale, at regeringen ingen planer har om nye skatter på ejerboligen, og derfor har jeg også lidt svært ved at sige, hvad det er for nogle planer, vi skal pålægges at have.

Og endelig til hr. Frank Aaen omkring lejeværdien: Jamen jeg kan godt følge det, hr. Frank Aaen siger: at hvis det var sådan, at man inddrog den fulde samfundsskabte værdistigning, så kunne man afskaffe lejeværdibeskatningen. Men nu er det sådan, at det første er en lille smule besværligt, og at stort set alle økonomer anbefaler det sidste, så derfor holder vi faktisk fast i det.

Og endelig til fru Gitte Seeberg, der spørger til bruttoskatten: Jeg skal gerne én gang til gen-

tage det, jeg sagde i min ordførertale: Regeringen står fast på, at den samlede økonomi for boligejerne ikke må forringes. Og det betyder, at man så må finde løsninger til at sikre det.

Formanden:

Så er der foreløbigt tre korte bemærkninger i den sidste omgang til hr. Jacob Buksti. Det er hr. Flemming Hansen, hr. Kristian Thulesen Dahl – og fru Kirsten Jacobsen? – og fru Gitte Seeberg. Ja.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg forstår godt, at det er belastende for Folketingets formand at blive ved at kalde de samme medlemmer op til korte bemærkninger, men årsagen er jo den, at man ikke får et svar. Når jeg spørger hr. Jacob Buksti, hvorfor vi skal have en lejeværdi af egen bolig, så får jeg først et svar, der overhovedet ikke er et svar på spørgsmålet, derefter får jeg et svar nu i denne omgang, der henviser til, hvad den unge hr. Anders Fogh Rasmussen har sagt.

Dér må jeg sige til hr. Jacob Buksti: Det interesserer mig ikke. Det, som interesserer mig og den danske befolkning, er: Hvorfor har vi en lejeværdi af egen bolig som beskatningsform? Hvad er det, de mennesker, som køber og betaler deres egen bolig, har gjort forkert? Vil hr. Jacob Buksti ikke være venlig at svare på det og ikke referere til, at jeg ikke kan høre, og til, hvad hr. Anders Fogh Rasmussen har sagt for tyve år siden.

Kunne hr. Jacob Buksti ikke ulejlige sig herop og svare på det konkrete spørgsmål og ikke komme med al den udenomssnak, for det er jo det, der er tale om, og det beklager jeg.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu talte hr. Jacob Buksti tidligere om hørelsen herinde og om, at det måske var svært at forstå, hvad der blev spurgt om, og så give de rigtige svar. Jeg spurgte, om Socialdemokratiets idé var at hæve boligbeskatningen til et nærmere angivet niveau, som vi kunne få oplyst her i dag, og får det svar, at det ikke er Socialdemokratiets politik at indføre nye ejendomsskatter.

Så vil jeg gerne spørge: Er det et definitionsproblem, vi har her, eller er det sådan, at det ikke kun er økonomiministeren, men også skatteministeren, som er fejl citeret fra Finansrådets temadag den 15. maj om ejerboligens fremtid,

for hvis vi tager et citat fra Jyllands-Posten fredag den 16. maj – nu er skatteministeren jo til stede i salen, så det kan være, at vi også kan høre hans talepapir til mødet den dag – så står der: »Skatteminister Carsten Koch siger direkte, at der er behov for at øge alle former for boligskatter.«

Så vil jeg gerne spørge hr. Jacob Buksti, om det er et definitions spørgsmål. Definerer vi spørgsmålet om ejendomsbeskatning forskelligt, eller er der tale om, at der internt i Socialdemokratiet og internt i regeringen er en utrolig og meget, meget klart forskelligartet definition af, hvad holdningen er til kommende boligskatter?

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er hr. Jacob Bukstis løfte om, at boligejernes samlede økonomi ikke ville blive forringet, der bringer mig på talerstolen. I mit indlæg citerede jeg et konkret eksempel fra Gentofte, hvor en borgers lejeværdi efter skat bare i 1997 var steget 500 kr. om måneden, hvor hans lønindtægt i samme periode overenskomstmæssigt kun var steget 120 kr., og her har vi endda ikke regnet de grønne afgifter med.

Og så er mit spørgsmål til hr. Buksti ligeud: Er det sådan, at det løfte, hr. Buksti gav, også tager højde for de stigende grønne afgifter, som man pålægger boligejerne? Indgår det i løftet? Og indgår den stigende ejendomsbeskatning i løftet osv.? Eller er det kun, når det drejer sig om lejeværdibegrebet, at hr. Buksti afgav et løfte om, at boligejernes økonomi samlet set ikke vil blive forringet?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Det er til det svar, som hr. Jacob Buksti gav her i sidste omgang, og dér er mit spørgsmål i forlængelse af fru Kirsten Jacobsens spørgsmål. Når jeg siger den samlede boligbeskatning, så mener jeg rentefradrag og lejeværdi. Når vi stiller de spørgsmål til skatteministeren, så får vi altid et svar tilbage, hvor der er nogle meget, meget fine udregninger med den stakkels LO-familie én gang til, som bor i et hus til 500.000 kr. – det kan man dårligt købe et hus for – og så får vi indregnet en hel masse forskellige ting, hvor nettoresultatet altid vil være det, at der er sket nogle skattelettelser. Men det er, fordi man tager alle mulige andre skatter ind. Jeg tænker isoleret set på boligbeskatningen.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Også jeg er blevet spurgt om, hvad jeg egentlig har sagt på den pågældende konference. Jeg kan i tilslutning til det, økonomiministeren sagde, sige, at jeg udtalte mig om den situation, som vi står i i fremtiden: at vi vil komme ud for en stadig stigende internationalisering.

I den sammenhæng betonedede jeg, at der kan komme et pres på en række af de kilder, som vi har indkomstskatter fra i dag. Dette pres kan på længere sigt medføre, som det er nævnt i avisen, at der vil blive behov for at kunne revurdere den vægtning af skattebyrden, der er på de forskellige indkomst kategorier, herunder også boligen.

Jeg udtalte mig om en hypotetisk langsigtet proces, som masser af økonomer også udtaler sig om, og det var det, jeg betonedede. Der er overhovedet intet i det, jeg sagde, der kan give støtte til synspunktet om, at regeringen har nogen som helst plan om at lave om på beskattningen af boligen eller på andre områder. Sådan er det.

Formanden:

Så er det hr. Niels Jørgen Langkilde og hr. Jacob Buksti, hvorefter vi går over til næste ordfører.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Vi savner stadig væk et svar fra hr. Buksti på, hvorfor det er bedre, at man investerer f.eks. 1 mio. kr. i malerier eller i udlandsrejser, og hvorfor det giver en mindre beskatning, end hvis man investerer i en bolig. Men man vil altså hellere fremme, at folk har et forbrug, fremfor at de sikrer sig og sørger for fremover at spare en masse penge op i boligen. Det synes jeg er væsentligt at få afklaret her ved begyndelsen af debatten.

Formanden:

Så er det hr. Jacob Buksti og derefter hr. Peter Brixtofte.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg må undskylde, men det her virker som en yderst interessant diskussion, for det er åbenbart »goddag, mand – økseskaft!« hele vejen igennem, og vi kunne give os til at diskutere beskatning af malerier nu: Hvis ellers det går ordentligt til, så har jeg en fornemmelse af, at der i hvert fald betales moms og andre ting, men

jeg har også en fornemmelse af, at det er en lille smule svært at have med at gøre.

Jeg mener faktisk, at jeg i første gang svarede på hr. Flemming Hansens spørgsmål, men jeg kan forstå, at det kan man ikke høre. Så skal jeg gerne sige, at det simpelt hen er, fordi boligen er et kapitalgode ligesom alle mulige andre goder. Hvis man ikke beskatter det, så favoriserer man passiv anbringelse i jord og fast ejendom til skade for dansk erhvervsliv, danske virksomheder, beskæftigelsen osv. Det er det, det handler om.

Det er også det, der står i dagbladet Børsens leder i dag, som i hvert fald ikke normalt mistænkes for at stå regeringen nær. Der indgår det som en klar pegefinger til de borgerlige partier, at det her er direkte ødelæggende for dansk industri og beskæftigelse. Så det håber jeg skulle være svar nok.

Jeg mener, at skatteministeren har svaret hr. Kristian Thulesen Dahl, men ellers vil jeg bare sige, at der ikke er nogen planer, men at det er til overvejelse, som der står. Det kan man læse på side 7 i den vismandsrapport, der er udkommet i dag. Det er den type overvejelser, og det er det, det handler om, men der er ingen konkrete planer.

Til fru Kirsten Jacobsen vil jeg sige: Jamen mit løfte indeholder grønne afgifter og alt, hvad der er.

Og til fru Gitte Seeberg: Det er en misforståelse at sige, at det, det handler om, er, at det ikke skal kunne påvirke boligejernes samlede boligudgifter. Nej, det, der står i regeringsgrundlaget fra 1993, er, at omlægningen skal udformes, så det samlede økonomiske grundlag ikke forringes for de enkelte familier i egen bolig, og det er mig bekendt en lille smule bredere.

Formanden:

Jeg må sige nej til flere korte bemærkninger. Vi har haft de tre omgange, oven i købet store omgange, til hr. Jacob Buksti, og meningen er også, at ordførerne skal have ordet. Så vi går videre til næste ordfører, hr. Peter Brixtofte.

Peter Brixtofte (V):

Ejerboligens vilkår i Danmark er et af de vigtigste emner i den politiske debat. Det drejer sig om forholdet til den private ejendomsret og om de økonomiske betingelser, der skal gælde for hundredtusinder af danske familier, der i tillid til gældende regler har investeret deres økonomiske fremtid i en ejerbolig.

Ejerboligen i form af parcelhuse, række- og kædehuse, ejerlejligheder eller sommerhuse er og bliver en populær og også samfundsgavnlig boligform og er en vigtig del af det Danmark, som i hvert fald på dette område indtil videre kan kaldes for et foregangsland. Ejerboligen er blevet en boligform, som alle samfundsgrupper har fået adgang til.

Det er derfor afgørende, at Folketinget får lejlighed til at tage stilling til, hvilken vej vi skal gå. Skal danskerne i alle aldre fortsat have muligheder for at eje en ejerbolig på anstændige økonomiske vilkår, eller skal ejerboligen lægges for had med voldsomme økonomiske indgreb, der alle har rod i misundelse eller misforståelser omkring Danmarks økonomiske sammenhæng. Det er det, debatten drejer sig om.

Den aktuelle debat er startet, fordi SR-regeringen nu to gange på kort tid offentligt har fortalt, at den helt ensidigt ønsker at øge beskatningen af ejerboligerne.

Først fremlagde regeringen med finansministeren i spidsen planer om at udhule rentefradragsretten gennem en forhøjelse af bruttoskatten, som man endda ville gennemføre på tværs af et forlig med Centrum-Demokraterne.

Der næst, i torsdags, fortalte såvel økonomiminister Marianne Jelved som skatteminister Carsten Koch om lejeværdiens vidunderlige egenskaber og om deres planer om at forhøje lejeværdien.

Økonomiministeren fortalte, at lejeværdien er meget lav, og skatteministeren understregede, at beskatningen af boligen må øges, fordi ingen jo kan flytte deres bolig til udlandet, og derfor er boligen ifølge skatteministeren et meget velegnet beskatningsobjekt. Det er jo også særdeles mange, der kan blive ramt, idet ikke mindre end to tredjedele af danskerne bor i ejerbolig.

Regeringens planer om at øge beskatningen af de mange danske familier med ejerbolig er i god overensstemmelse med den linje, som den yderste venstrefløj i Danmark har stået for i alle årene. Denne fløj er jo imod den private ejendomsret, og i mange år – indtil Berlinmurens fald – dyrkede man ideerne om den kollektive ejendomsret, som var udpræget i de socialistiske samfund. Ideen var den enkle, at alle var lige, altså lige dårligt stillet, hvis ingen ejede noget som helst.

I visse perioder har dele af Socialdemokratiet været præget af denne venstreorienterede tankegang. Det har flere gange ført til oprør fra socialdemokratiske politikere, der mente, at det

var et positivt træk i Danmarks udvikling, at lønmodtageren med den almindelige indkomst fik adgang til at eje sin egen bolig.

Det største oprør i nyere tid startede med tidligere minister og borgmester Erhard Jakobsens dannelse af Centrum-Demokraterne i 1973, og ved valget i 1973 fortalte vælgerne klart, at de ønskede et samfund, hvor alle har mulighed for at eje en ejerbolig, hvad enten det er en helårsbolig eller et sommerhus. Meget tyder på, at tiden igen er inde til et opgør.

Regeringen med Socialdemokratiet i spidsen har igen lagt ejerboligen økonomisk for had. Der bruges mange begrundelser, herunder et hensyn til Danmarks økonomiske situation, hvor ejerne af ejerboliger nu gøres til en trussel imod betalingsbalancen. Det fortælles, at de stigende ejendomspriser giver lånemuligheder, der kan føre til stigende import. Det er og bliver noget sludder.

Det er desværre rigtigt nok, at det store overskud på betalingsbalancen, som den nuværende regering overtog fra den forrige regering, er formindsket kraftigt. Men det skyldes et alt for stort offentligt forbrug og slet ikke parcelhusejernes private forbrug. Der er derfor tale om en helt fejlagtig argumentation fra regeringens side. Boligejerne skal gøres til prygelknabe for regeringens forfejlede økonomiske politik.

Derfor drejer det sig naturligvis om noget andet: Vi er kommet tilbage til den socialdemokratiske politik, der førte til dannelsen af Centrum-Demokraterne og efterfølgende til en liberal regering.

Og her er det tiden til at sige stop til Socialdemokratiet så kraftigt og præcist, som det overhovedet er muligt. Allerførste gang i dag, dernæst i den valgkamp, der allerede er i gang, og derefter ved vælgernes klare markering ved et folketingsvalg – et folketingsvalg, som regeringen prøver at udskyde så længe som muligt i forhold til grundloven.

Det, der skal siges, er, at vi i Danmark skal have ligeværdige, alternative boligformer, såvel gode lejeboliger som gode ejerboliger, og at begge boligformer skal have anstændige økonomiske vilkår.

I dag drejer debatten sig om ejerboligernes vilkår. Her vil Venstre understrege, at der fra samfundets side er mange fordele ved, at familierne ejer deres egen bolig. Det betyder nemlig, at der er en stor interesse for at holde sin bolig i god stand og endda forbedre denne bolig. Ejerboligen giver endvidere muligheder for den

enkelte til at spare direkte op i sin egen bolig – med den virkning, at mange flere i Danmark får en positiv formue. Det er det, der kunne kaldes økonomisk demokrati i praksis.

Ifølge Venstres opfattelse er den nuværende beskatning af ejerboligen dybt uretfærdig. Det rigtige skattesystem bør tage udgangspunkt i princippet om, at vi skal betale skat efter evne og ikke betale en tilfældig skat i forhold til en ejendomsvurdering, der er afhængig af, hvor man bor i landet.

Det er ikke retfærdigt, at alle skal betale det samme beløb, uanset om familien betaler meget eller lidt. Hvis man for eksempel bor i rækkehus ved siden af hinanden, så kan man tjene dobbelt så meget i det ene hus, og alligevel skal man i kroner og øre betale det samme i skat. Det er dybt uretfærdigt og asocialt. Og sådan virker beskatning af lejeværdien og ejendomsskatterne.

Som CD har fremhævet, kan man også komme med et eksempel på, at en direktør i Jylland betaler en brøkdel i lejeværdi og ejendomsskat af sin bolig i forhold til en arbejder i København, blot fordi vurderingerne er forskellige. Ejendomsskatterne og lejeværdien af egen bolig er derfor meget uretfærdige skatter, der minder meget om den upopulære skat, som Margaret Thatcher indførte i de engelske kommuner, hvor der heller ikke var noget forhold mellem skatteevnen og skattens størrelse.

Venstre ønsker derfor sammen med de andre partier, der har rejst denne forespørgsel, at fjerne lejeværdien af egen bolig og give kommuner og amter adgang til at afskaffe ejendomsskatterne. Venstre ønsker samtidig, også sammen med de andre partier, at tage afstand fra regeringens planer om at øge misundelsesbeskatningen af ejerboligerne. Det er det, debatten drejer sig om. Det kan være, at vi i dag – vi skal jo først stemme i morgen – mangler et mandat eller to for at vinde afstemningen. Men jeg er ikke i tvivl om, at vi – næsten flertallet – repræsenterer det store flertal i befolkningen, som vil give sig udtryk ved det kommende folketingsvalg.

Derfor er budskabet fra Folketingets store mindretal og næsten flertal til ejerboligejerne positivt: Efter et valg, der skal komme inden for et år, vil vi i løbet af fire år fjerne lejeværdien af egen bolig og give amter og kommuner mulighed for helt at fjerne ejendomsskatterne.

Og det betyder, at det er ligegyldigt, hvad økonomiminister Marianne Jelved, finansminister Mogens Lykketoft og skatteminister Carsten

Koch truer boligejerne med. Vi har i det hele taget forstået i dag, at man er blevet misforstået hele tiden. Det er næsten den mest misforståede regering, vi nogen sinde har hørt om. Man må sige, at regeringen er en misforståelse, og at den vil vise sig at blive en kort parentes i vores politiske historie.

Vi er en lang række partier, der vil noget andet, som tør love det, og som tør love, at vi gennemfører det efter valget, fordi vi i dag ved denne dagsorden har givet hinanden håndslag på, at vi vil gennemføre den dagsorden i praksis, som vi i fællesskab har fremsat.

CD's formand, fru Mimi Jakobsen, har kaldt det en krigserklæring til regeringen på dette område. Det er det naturligtvis, men det er også samtidig en tillids erklæring og et løfte til de hundredtusinder af familier, der investerer deres økonomiske fremtid i en ejerbolig.

Formanden:

Så er der 5 korte bemærkninger: Hr. Frank Aaen, hr. Jes Lunde, hr. Jacob Buksti, fru Elisabeth Arnold og hr. Villy Søvndal.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten er enig i, at det burde være meget billigere at bo både som lejer og som ejer, men det vil jeg vende tilbage til i min ordførertale.

Men det er under ingen omstændigheder ligegyldigt, hvordan man gør det, og derfor er jeg nødt til at spørge nr. Peter Brixtofte: Hvordan havde man tænkt sig at finansiere den dagsorden, man har foreslået? Er forespørgerne enige om finansieringssiden, eller er forespørgerne bare enige om i fællesskab at lade pengene fosse ud af statskassen på samme måde som dengang, da Venstre stemte for at nedsætte arveafgiften og fjerne formueafgiften?

Og for det andet: Er hr. Peter Brixtofte enig i, at hvis man gennemfører det, der ligger i den dagsorden, der er fremsat fra forespørgerne, så får man som resultat stigende priser på de private huse?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg har en tilståelse: Jeg ejer min egen bolig. Jeg ved godt, at det overhovedet ikke passer ind i de borgerlige partiers billede af, hvordan en SF'er kan opføre sig, men sådan er det altså. Jeg tror såmænd også, at det er et flertal af vores vælgere, der ejer deres egen bolig, ligesom det er tilfældet i de fleste andre partier.

Men det får mig nu ikke til at falde for de borgerliges løfter om lavere lejeværdi, for hvad er det egentlig, de borgerlige tilbyder? Ja, det er en kolossal kapitalgevinst til de eksisterende boligejere til skade for de unge, til skade for kommende boligejere. Det er det, der vil være virkningen, hvis man fjerner lejeværdien. Det er det ene problem.

Det andet problem er, at løftet om lavere lejeværdi er fuldstændig ufinansieret. Jeg lyttede meget nøje efter, om der var bare antydningen af en forklaring på, hvorfra betalingen skulle komme, i hr. Brixtoftes tale. Det var der ikke. Der var intet. Og det havde jeg egentlig heller ikke regnet med, for Venstre er jo i øjeblikket i gang med at løbe fra alle deres egne forslag.

Man glemmer alt om de forslag, der er blevet fremsat for få måneder siden af Venstre om at skære ned i dagpengene, skære ned i førtidspensionen, skære ned i efterlønnen, for nu er det valgkamp, og så glemmer man alt om de ubehagelige forslag, man har haft, og uddeler kun gratis løfter uden at anvise en finansiering. Jeg synes, det er hamrende uansvarligt.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil godt lidt i forlængelse af det, som hr. Jes Lunde netop sagde, spørge Venstres ordfører – for Venstre slår jo om sig med skattelettelser – hvordan og hvorledes det hænger sammen. Kan vi ikke bare få antydningen af en prioritering? Jeg kan forstå, at hr. Peter Brixtofte gør sig meget umage for ikke at blive misforstået.

Nu får vi i dag at vide, at vi skal afvikle lejeværdien og vi skal nedsætte ejendomsskatten. Venstre går i øvrigt ind for, at vi skal afskaffe de grønne afgifter, har jeg forstået. Venstre går ind for, at vi skal afskaffe bruttoskatten, har jeg forstået. Venstre går ind for, at vi skal sænke indkomstskatterne – tror jeg nok, jeg er lidt i tvivl. Venstre går ind for, at vi skal sænke selskabsskatterne; det er jeg også i tvivl om. Men Venstre går i hvert fald ind for, at vi skal afskaffe goodwillbeskatningen og aktieavancebeskatningen, og at vi skal lave konjunkturudligning, og jeg går ud også fra, at Venstre vil have bilbeskatningen sat ned. Så skal vi have lavere stempelafgifter, højere befordringsfradrag, fradrag for vedligeholdelse og hjælp i huset, og så skal vi åbne for anpartsfinansiering af skibe.

Kan hr. Peter Brixtofte ikke bare give os en antydning af, hvordan og hvorledes han tror at han kan indfri de løfter, som han står og giver

heroppefra? Ellers er det varm luft, og så er det at tage boligejerne som gidsler i en situation, som burde være for alvorlig til det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Der bliver sagt mange ting i en valgkamp, og noget tyder på, at den allerede er godt i gang, i hvert fald for Venstres vedkommende.

Noget af det, der sker, hvis regeringen skifter farve efter et valg, er, at man så pludselig bliver ansvarlig, og når man er ansvarlig og oven i købet er minister, får man nogle rådgivere, som siger, hvad man skal gøre, og hvad man ikke skal gøre. I dag er der to rådgivere, som i Børsens leder har skrevet følgende til offentligheden i Danmark:

Det er en uundgåelig kendsgerning, at beskattningen i fremtidens internationale samfund i højere grad skal lægges på de immobile skatteobjekter – dvs. huse – og i stedet reduceres på de mobile objekter, der enten fysisk eller via en kontooverførsel hurtigt kan finde vej til lavere beskattede lande. Skattesystemet skal ses som en helhed, og med verdens højeste skatte tryk er der ingen tvivl om, at en række af de nuværende skatteobjekter kommer ud for et massivt pres, når EU i de kommende år udvides både i dybden og i bredden.

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Brixtofte, som er en stor europæer, og som er meget interesseret i EU-forhold, hvordan han vil håndtere en sådan rådgivning fra kompetente økonomer om, at skattebyrden skal lægges på de immobile skatteobjekter og ikke på alt det andet. Det er jo stik imod det, som Venstre her foreslår.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Der var et sted i indlægget, hvor hr. Peter Brixtofte gentog sig selv et par gange i forventningen om, at vi er på vej ind i en valgkamp, og det var vel også rigtigt af ham at lægge trykket dér, for det her har jo ikke så meget med virkeligheden at gøre.

Må jeg godt spørge: Er hr. Peter Brixtofte bekendt med to centrale tal i boligdebatten, nemlig at boligstøtten i alt andrager 8 mia. kr., mens støtten i form af rentefradrag til dem, der ejer deres bolig, andrager 25 mia. kr. – og 19 mia. kr., selv om vi fratrækker lejeværdien af egen bolig? I virkeligheden burde man betegne det byggeri som det dobbelt så meget støttede byggeri.

Hvorfor i himlens navn skal den almindelige lønmodtager, der sidder med en lille indkomst, være med til at finansiere en total lettelse af boligbeskatningen for de utrolig rige, der handler huse i Berlingske Tidende om søndagen? Er der ikke en rest af social indignation gemt i de partier, der stiller dette forslag? For så kan man ikke putte det lille hus foran sig som begrundelse for at fjerne skatten for alle. Det er simpelt hen flintrende asocialt.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Begrebet ansvarlighed er noget mærkeligt noget: Når det er sådan, at de offentlige udgifter fratrukket prisstigninger er steget med næsten 60 mia. kr. i denne regerings tid, er det ansvarligt. Når vi foreslår, at man om tre år starter en aftrapning af en skat af en beløbsstørrelse svarende til en regnefejl i Finansministeriet, nemlig 1,5 mia. kr., er det uansvarligt. Det er da noget besynderligt noget.

Næh, det, der er dybt uansvarligt, er, at de offentlige udgifter er vokset så meget, og havde man bare kunnet holde en brøkdel tilbage, havde der været råd til øjeblikkelig at fjerne lejeværdien af egen bolig.

Finansieringen er indeholdt i Venstres og De Konservatives finanslovsoplæg, der indeholder besparelser på 27 mia. kr., samlede skattelettelser på 14 mia. kr. og en stramning af finansloven på 13 mia. kr. Man kender alle forslagene: strukturf forbedringer, afskaffelse af tilbageførsordninger med en række tilskud osv. Der er dokumenteret besparelser for 27 mia. kr., så vi har rigeligt med forslag til, hvordan man kan finansiere noget, som koster 6,5 mia. kr. om syv år, når det er fuldt gennemført.

Hele det spil med, at når man selv kommer med den ene offentlige udgift efter den anden, er det ansvarligt, og hvis andre foreslår nogle mindre skattelettelser, er det uansvarligt, går befolkningen altså ikke med på. Den kan godt gennemskue, at det, det drejer sig om, er, at regeringen har brugt for meget og det offentlige forbrug er vokset kraftigt. Nu vil vi af med denne uretfærdige skat, og det kæmper vi for, og det har vi lovet hinanden. Vi har givet musketeredén på, at vi gennemfører det her efter et valg, og det kan vælgerne stole på.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Det, der kalder mig herop i utide, er, at hr. Brixtofte nu for anden gang som et beskedent bidrag

til løsningen af gåden om, hvor pengene skal komme fra, taler om, at man bare kan spare på de offentlige budgetter.

Til det vil jeg sådan set bare sige, at i de fire år, jeg har været finansminister, er de offentlige driftsudgifter for statens vedkommende ikke steget i faste priser. Overførselsudgifterne er faldet, fordi vi har ført en politik, hvor folk er kommet i arbejde og færre er afhængige af offentlig forsørgelse – modsat de sidste seks år af den regering, som hr. Brixtofte nåede at være medlem af i nogle uger.

Dér, hvor de offentlige udgifter er steget i faste priser, er ude i amterne og kommunerne. Det har de gjort, fordi der har været et stort pres i befolkningen nedefra, et stort pres i kommunalbestyrelserne, i amtsrådene og i dette Folketing ikke bare fra regeringspartierne, men også fra oppositionen for, at det efterslæb, der var på sygehusene, på psykiatrien, på børnepasningen og på ældreomsorgen skulle rettes op. Den opgave har kommuner og amtsråd taget på sig. Vi har givet dem mulighed for det i denne regerings tid. Det ikke alene vedkender jeg mig, det mener jeg har været helt rigtigt.

Jeg hørte i morgenradioavisen hr. Brixtoftes partifælle Evan Jensen, formand for Kommunernes Landsforening, varsle de krav, man fra kommunal side har om øgede udgifter næste år. Nu vil jeg godt have at vide af hr. Brixtofte, at når det nu er sådan, at de offentlige udgifter stiger ude i amterne og kommunerne af gode, velkendte grunde, hvor meget mener hr. Brixtofte så vi skal skære i kommunernes og amternes budgetter i det kommende år for at få de offentlige udgifter til ikke at stige?

Formanden:

Så er det Hr. Brixtofte. Vi kommer til de øvrige korte bemærkninger senere.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Når kommunerne mangler penge til at finansiere de opgaver, som vor regering lover til højre og venstre at kommunerne skal opfylde – nogle bestemte servicemål som pladsgaranti og andre ting – er det, fordi der herinde er gennemført en skattereform, som gennem bruttoskatten har udhulet indtægtsgrundlaget for kommunerne. Det ved finansministeren, og han har gradvis nedsat kompensationen for dette tab år efter år.

Derudover har regeringen alene i januar måned fjernet 5 mia. kr. i likvider fra kommu-

nerne ved at indføre, at man i år opkræver A-skatten i 13 måneder mod normalt 12 måneder. Det er sådan, regeringen har behandlet kommunerne, og det er derfor, de har problemer. På den ene side lover man borgerne, at kommunerne vil løfte en masse opgaver, og på den anden side tager man pengene fra dem. Det er simpelt hen ikke rimeligt.

Men jeg vil godt spørge, når nu økonomiministeren også er på vej op: Er det ansvarlig politik at indføre en orlovsordning, der er ufinansieret, at hælde milliarder af statens penge ud til højre og venstre til en orlovsordning, der er ufinansieret? Når man har offentlige udgifter, er det ansvarligt, men når man har lavere skat, er det uansvarligt! Jeg vil godt have økonomiministeren til at forklare det dybt ansvarlige i at have gennemført den orlovsordning, som vi andre bl.a. vil moderere og tage en del af de milliarder fra, som kan finansiere en afskaffelse af lejeværdien.

Formanden:

I og med at finansministeren er trådt ind i rækken af korte bemærkninger, tager vi her en lille enklave gående på debatten mellem ministrene og hr. Peter Brixtofte, og så vender vi tilbage til de korte bemærkninger, der var knyttet til hr. Peter Brixtoftes ordførerindlæg.

Så forstår jeg, det er finansministeren, økonomiministeren og hr. Peter Brixtofte, og så vender vi tilbage til debatten i salen i øvrigt.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Det er ikke kun hver gang, det er hver eneste gang, hr. Peter Brixtofte er på talerstolen, at han taler mod bedre vidende. Det, han præsterede sidst, var: Goddag mand – økseskaft: Hvem finansierer hvilke offentlige udgifter?

Det, jeg påpegede, var, at hr. Brixtofte startede diskussionen med at sige, at de offentlige udgifter stiger for meget. Så sagde jeg: Det er rigtigt, at de offentlige udgifter er stigende i amterne og kommunerne – af velkendte grunde.

Hvor meget mener hr. Brixtofte at der skal skæres? Hvilket mandat vil hr. Brixtofte gerne give regeringen? Hvad ville han selv gøre, hvis han var i regering, i forhold til kommuneforhandlingerne med hensyn til at skære ned på børnepasningen, ældreomsorgen, sundhedsvæsenet og folkeskolen? Hvor mange milliarder? Det er dér, udgiftsstigningerne er.

Så kan vi bagefter diskutere, hvilke instanser der skal opkræve hvilke skatter; det har ikke

noget som helst med det at gøre. Udgiftsstigningerne er på disse områder. Hvad er det, som hr. Brixtofte mener skal forsvinde?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg synes, det er beklageligt, at hr. Brixtofte fører sig frem på denne måde, så der skabes utrolig forvirring. Derfor skal jeg lige klargøre.

Der er tre hovedprincipper i den måde, som denne regering fører økonomisk politik på:

Det første hedder: Alle forbedringer, der er konjunkturafhængige – dvs. mindre dagpenge, mindre kontanthjælp og den slags ting – går fuldstændig i statskassen, om jeg så må sige. Statens budgetter, det er princip to: Realvækst nul, år efter år. Kommuner og amter – det er det tredje – får og har fået det i den tid, finansministeren og jeg har været ministre, en stigning i deres forbrugsmuligheder i størrelsesordenen 1,5–2 pct. fra det ene år til det andet.

Det her handler ikke om finansiering. Det handler om, at hr. Peter Brixtofte fra denne talerstol påstår, at det offentlige forbrug styrter derudad, og at det offentlige forbrug er årsag til, at overskuddet på betalingsbalancen er mindre nu, end det var i 1993.

Jeg kan simpelt hen sige, at jeg aldrig har hørt så meget vrøvl. Det er direkte forkert og vildledende, og det er at tale mod bedre vidende.

Formanden:

Hr. Peter Brixtoftes svar til ministrene.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Jeg kan godt forstå, at økonomiministeren ikke vil svare på spørgsmålet om, hvor ansvarligheden ligger i at lave en ufinansieret orlovsreform, hvor man strør milliarder af kroner om sig fra statens side og pengene ikke er der. Det kan vi ikke få noget svar på fra økonomiministeren, og det er måske mere talende end noget.

Så siger finansministeren, at det, jeg siger, er forkert. Men jeg tror, at finansministeren og økonomiministeren en gang imellem skulle bevæge sig væk fra Christiansborg og se, hvad det er, der foregår ude omkring. Når borgmesteren i Ballerup, borgmesteren i Randers og borgmestrene landet over uanset partiobservans har samme mening som undertegnede, kunne det måske godt tænkes, at det var finansministeren og økonomiministeren, der ikke var klar over, hvordan det virkelige liv er ude omkring, og hvordan det forholder sig med de offentlige udgifter.

Det er regeringen, der ensidigt har skåret i finansieringsgrundlaget for kommuner og amter, og det har gjort, at de er kommet i vanskeligheder. Derfor kunne man passende, når man startede årets forhandlinger, begynde med at aflevere de 5 mia. kr. tilbage, som man har tyvstjålet fra kommunerne her i januar måned, 5 mia. kr. for at pynte på statens regnskab, men det er fiktivt: Udadtil ser det ud, som om man har bedre tal på statsfinanserne, men pengene er bare fjernet fra kommunekasserne! Så det ville være en god start, hvis regeringen ville starte med at betale de 5 mia. kr. tilbage, og så kan man diskutere opgaveløsning bagefter.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu ved jeg godt, at hr. Peter Brixtofte ikke sætter stor pris på økonomer – det har jeg hørt i Radioavisen i morges – men jeg må tilstå, at jeg har svært ved at forstå, hvad det egentlig har med de offentlige udgifter at gøre, om pengene ligger i kommunerne eller i staten.

Hr. Peter Brixtofte går meget op i ansvarlighed, men der kom ikke noget svar heroppefra om den lange liste, som jeg sagde var uprioriteret. Så sagde hr. Peter Brixtofte, at man har anvist 27 mia. kr. Ja, det har man nok, men siden løber man jo fra det lige så hurtigt, som en hest kan rende.

Så vidt jeg har forstået, går man ikke længere ind for dagpengenedskæringer, og man går ikke ind for ændringer i efterlønnen osv. Og i morges sagde hr. Peter Brixtofte i Radioavisen, at disse 6 mia. kr. ingenting er i forhold til de 600 mia. kr., som er det offentlige forbrug. Lige efter at hr. Evan Jensen havde sagt, at beløbet er for lille, sagde hr. Peter Brixtofte, at det er for stort.

Kan vi ikke godt få at vide, om hr. Peter Brixtofte og Venstre stadig væk mener, at det, det drejer sig om, er at fyre offentligt ansatte? Skal vi have afskedigelser i den offentlige sektor, så disse boligejere, som nu skal have lov til at slippe for lejeværdien, i givet fald mister deres arbejde?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg nåede lige at kaste et hurtigt blik på den liste med de 27 mia. kr., som hr. Brixtofte har, og jeg ville egentlig gerne have kigget grundigere på den, men det kunne jeg ikke få lov til. Jeg forsøgte flere gange, men nej, det var sådan en flygtig liste, som der ikke skulle kigges alt for

hårdt på, og det er måske også sådan en liste, som aldrig kommer i brug.

Men lad mig så prøve at spørge, hvad det er, der ligger i listen, for det eneste ord, jeg nåede at fange i hr. Brixtofets tale, var, at listen indeholdt strukturforbedringer, og hvem er imod det? Det er vi i hvert fald ikke i SF. Vi er nærmest for strukturforbedringer.

Men hvad er indholdet i det? Jeg så nemlig også over skulderen på hr. Brixtofte ordet orlovsordninger stå på listen, og hvis ikke jeg tager meget fejl, er det nedskæringer i orlovsordningerne, man har planer om. Derfor vil jeg gerne høre, præcis hvad det er. Er det mulighederne for at uddanne sig på dagpenge, der skal være ringere? Er det muligheden for børnepasningsorlov, der skal skæres ned på?

Lad mig også høre, om der blandt strukturforbedringerne i Venstres terminologi skulle gemme sig nedskæringer på arbejdsløshedsdagpengene, nedskæringer på efterlønnen, nedskæringer på førtidspensionen – nedskæringer på alle de overførselsindkomster, som nogle af de mennesker, der lever på de dårligste økonomiske vilkår i Danmark, har. Er det med i listen, eller er det noget, der er taget ud siden hen og pakket ind under så bred en overskrift, der hedder strukturforbedringer, at ingen aner, hvad det handler om?

Jeg synes, Venstre skylder os at fortælle, at hvis der er nogen boligejere overhovedet, der hopper på løftet om en lavere lejeværdi, skal de også være klar over, at der er en regning at betale. Og så er jeg spændt på at se, om der virkelig er mange boligejere, som er villige til at finansiere en lejeværdinedsættelse med hårde nedskæringer over for de arbejdsløse. Jeg tvivler.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil gerne hjælpe hr. Peter Brixtofte – for det er svært at nå at svare alle – med at svare på det spørgsmål, der er rejst om finansieringen, ved at sige: Jeg går da ud fra, at de forslag, som Venstre og De Konservative fremlagde i december måned, står ved magt, og at det er dem, vi taler om.

Det ville sådan set være meget fint, for så er det besparelser på det sociale boligbyggeri, så er det besparelser på bistandshjælpen, så er det besparelser på arbejdsløshedsdagpengene, så er det besparelser på børneorlov og uddannelsesorlov, så er det besparelser på indsatsen for et bedre miljø, og så er det besparelser på ulands-

bistanden. Det er det, der er lagt på fadet, for at man kan finansiere en skatteletelse, der specielt kommer de bedst stillede til gode. Det synes jeg bare, man skal vide.

Så vil jeg gerne igen spørge: Er det noget, man er blevet enig med de andre forespørgere om, eller er det sådan, at forespørgerne i dag kun er blevet enige om at lade pengene fosse ud?

Og så lidt om det med prisen på boliger, som et par spørgere har været inde på: Er hr. Peter Brixtofte ikke enig i, at når man sænker lejeværdien, får det kun den effekt, at priserne på de nuværende boliger stiger, og at det i virkeligheden så bare er en foræring til dem, der i dag ejer en bolig?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hr. Brixtofte valgte ikke at svare på mit spørgsmål, som indeholdt en konstatering af, at det allerede i dag er sådan, at ejerboligen støttes med det dobbelte af det, som lejeboligen bliver støttet med, og det er så den skævhed, der efter hr. Brixtoftes opfattelse skal gøres endnu større. Jeg får måske et svar næste gang.

Det, som jeg simpelt hen synes er toppen af komikken, er et budskab om, at nu skal der spares på de offentlige udgifter, samtidig med en melding på Ritzau i dag – i øvrigt fra hr. Brixtofte selv – der siger, at kommunerne skal have de 5,4 mia. kr., de beder om. Så hænger det jo slet ikke sammen.

ISF er vi enige i, at kommunerne skal have noget, men det forudsætter da, at man ikke smider pengene væk ved at forære dem til bolig-ejerne. Det, der er det meget præcise politiske prioriteringsspørgsmål, er: Synes man, at bolig-ejerne har det største problem, eller synes man, at ventelisterne på ældreområdet og på børneområdet er større problemer, der skal løses? Man kan ikke begge dele.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Peter Brixtofte svarede heller ikke på mit spørgsmål, men det er åbenbart blevet en vane. Jeg nægter at tro, at hr. Peter Brixtofte ikke forstod spørgsmålet, for jeg ved, at hr. Peter Brixtofte er en veluddannet og klog person. Men jeg vil gerne prøve at stille spørgsmålet igen og på en lidt enklere måde.

I dag i dagbladet Børsen er der en ledende artikel, hvor overskriften hedder: »Paradenummer om lejeværdien«. Hovedbudskabet i den

leder er, at internationaliseringen er et problem for vores skattesystem. Alle bevægelige og flytbare skattekloder kan flytte sig til områder, hvor der er lavere skat. Derfor skal man ikke nedsætte beskatningen af de faste skattekloder, herunder boligen.

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Brixtofte, om han er enig i disse betragtninger i Børsens leder eller ej? Det kan besvares meget hurtigt med et ja eller et nej.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

På to minutter er det svært at nå at svare på alle spørgsmål, men jeg skal prøve.

For at starte med fru Elisabeth Arnold: Jeg er ikke enig i det synspunkt i Børsen. Jeg er ikke enig, og selv om der er rådgivere bagefter, som fru Arnold siger, der vil fraråde os at sænke lejeværdien, når vi nu om kort tid får regeringsmagten, vil vi sidde de råd overhørig og holde os til, hvad vi synes er retfærdig politik, og det er nemlig at afskaffe lejeværdien, fordi vi synes, det er en dybt uretfærdig skat.

Så vil jeg til hr. Søvnald sige, at som tidligere kommunalmand burde hr. Søvnald vide, at der er taget et meget stort milliardbeløb i forbindelse med skattereformen, og det er taget fra kommunernes finansieringsgrundlag i forbindelse med bruttoskatten. Det har hr. Søvnald selv været med til at kræve kompensation for, da han var i den kommunale verden.

Hr. Søvnald ved også, at der her i januar måned er taget 5,5 mia. kr. direkte fra kommunernes kasser for at pynte på statsregnskabet, fordi regeringen ikke kan få det til at hænge sammen. Man kunne altså starte med at give kompensation for skattereformen. Så havde de penge til udgifterne, og så havde man ikke udhulet finansieringsgrundlaget for kommunerne.

Til alle de forskellige udtalelser om, at det er de arbejdsløse og de dårligst stillede, der skal have det dårligt, vil jeg sige: Det er lige præcis modsat. Når vi taler om en strukturreform på arbejdsmarkedet, ønsker vi f.eks. en mere effektiv arbejdsformidling. Der er alt for mange ubesatte job i Danmark, hvilket overhovedet ikke kommer frem.

Vi er gået lidt i gang med forliget om en social bistandslov, hvor man er gået op til en aldersgrænse på 30 år. Men det er faktisk sådan, at der er kommuner i dette land – min beskedenhed forbyder mig at fortælle hvor – som har kunnet

aktivere alle i private job. Hvis man gennemfører det princip i hele landet, er der 50.000 færre på social bistand, og så sparer man over 5 mia. kr., ikke ved at skære ned på noget, men ved at give nogle mennesker en meningsfyldt tilværelse.

Det er det, vi kalder en strukturreform i en i øvrigt lang række af besparelsesforslag, som Folketinget kender, fordi de har været lagt frem til finanslovforhandlingerne, og dér har vi mangefold anvist en finansiering.

Må jeg afslutningsvis sige, at det kan undre mig lidt, at økonomien i Danmark går så utrolig, utrolig, utrolig godt, som hr. Mogens Lykketoft siger, for når fru Mimi Jakobsen og andre i Folketinget foreslår, at vi om tre år begynder en gradvis afskaffelse af lejeværdien, som i det første år beløber sig til en lettelse på 1,5 mia. kr. og efter fire år kommer op på 6,5 mia. kr., skal der så lidt til for at vælte denne superstærke økonomi, som regeringen går og vigter sig af.

Tror man ikke, at denne debat i stedet har afsløret, at hele dette skønmaleri af Danmarks økonomi er et falsum, og at det er derfor, der ikke engang er råd til at love bare den mindste lettelse, heller ikke når det drejer sig om en så dødhørende uretfærdig skat som lejeværdien?

Formanden:

Så tager vi fat på den sidste omgang korte bemærkninger til hr. Brixtofte.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil bare sige til hr. Peter Brixtofte, at SF sådan set ikke er uenig i, at kommunerne har et finansieringsbehov, overhovedet ikke. Men vores pointe er bare, at det til gengæld kræver en ansvarlighed i statens økonomiske politik, hvis der skal være råd til at løse disse opgaver ude i kommunerne, og derfor kan vi ikke give ufinansierede skattelettelser.

Nu er det blevet meget moderne i denne debat at give garantier, og derfor vil jeg gerne spørge hr. Brixtofte, om jeg kan få en garanti. Hr. Brixtofte sagde jo, da jeg pegede på Venstres forslag, som kun er få måneder gamle, om at skære ned på arbejdsløshedsdagpenge og efterløn osv., at det overhovedet ikke var det, man havde tænkt sig, altså det, man mente for et par måneder siden.

Så må jeg spørge: Kan vi så få en garanti for, at partiet Venstre i de næste fem år ikke vil stemme for lovgivning herinde, der giver dårli-

gere vilkår for arbejdsløse, for efterlønsmodtagere og for førtidspensionister? Kan vi få en sådan garanti?

Garantier er jo ikke kun interessante for boligejere. Det kan det være sjovt nok at lege med. Men hvad med de mennesker, som virkelig er dybt afhængige af de økonomiske ydelser, de får fra samfundet? Kan de få en garanti?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Så ser vi igen en Venstremand i vild galop væk fra egne forslag: Nej, nej, der er slet ikke noget med nedskæringer, der skal ramme nogen som helst mennesker, alle skal have det bedre. Og så står hr. Peter Brixtofte alligevel og læser op af den samme liste.

Den liste, som hr. Brixtofte læser op af, og den, som jeg læser op af, er akkurat den samme. Det er besparelser på dagpengene for de arbejdsløse; der skal fremover kun være dagpenge i fire år. Det er besparelser på bistandshjælpen, der specielt skal ramme de unge. Det er besparelser på børneorloven, uddannelsesorloven og ulandsbistanden. Over for nogle af de allersvageste mennesker i den fattige del af verden skal der spares, og der skal spares på indsatsen for miljøet.

Det er børnefamilierne, det er de arbejdsløse, det er de unge, og det er de fattige i den tredje verden, der kommer til at betale, hvis hr. Peter Brixtofte kommer til. Og så kan man altså dårligt stå her og gøre sig til af, at man tager så store hensyn til de almindelige borgere. Dem, man tager hensyn til, er i virkeligheden egne kernevælgere oppe nord for København.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Af hr. Peter Brixtoftes klare svar kunne jeg konkludere, at Venstre nu er nået til en ny erkendelse. Tidligere var det især den unge, ambitiøse hr. Anders Fogh Rasmussen, der skrev digre værker om, hvor vigtigt det var at have en lejeværdibeskatning, og hvor godt den passede ind i vores skattesystem. Men i en bekendelsesartikel i Magasinet Liberal i efteråret 1996 skrev hr. Anders Fogh Rasmussen, at nu var han kommet til en anden erkendelse, nemlig at lejeværdibeskatningen er en misundelsesskat, og derfor skal den væk. Nu kan jeg så forstå, at heller ikke internationaliseringen længere er noget problem for Venstre.

Og så kan jeg godt undre mig over, at fru Mimi Jakobsen denne gang åbenbart tror på Venstre og De Konservative, for jeg kan huske, at fru Mimi Jakobsen op igennem 1980'erne mange gange sagde: Kan vi dog ikke snart få den lejeværdi nedsat? Men nej, Venstre og De Konservative ville ikke røre sig ud af stedet.

Hele vejen op igennem 1980'erne rokkede lejeværdien sig ikke ud af stedet. Første gang lejeværdibeskatningen overhovedet kom bare en lille smule ned, var ved skattereformen i 1993, som fru Mimi Jakobsen ganske rigtigt også var med til. Så derfor er der ikke meget håb at hente hos Venstres nyomvendte leder.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu kan jeg forstå, at det er utrolig svært at få hr. Peter Brixtofte til bare tilnærmelsesvis at antyde en prioritering af de 14 skattelettelsesløfter, jeg regnede op her, så det vil jeg opgive. Men så har jeg et lønligt håb om måske at få svar på bare ét af to spørgsmål og helst dem begge to.

Jeg har hørt, at fru Mimi Jakobsen mener, at man kan finansiere denne øvelse gennem indkomstskattestigninger og altså ikke besparelser. Jeg har en fornemmelse af, at noget af det, som Venstre går ind for, måske ikke er CD's kop te. Må vi høre, om Venstre med de 88 mandater, som hr. Peter Brixtofte stod og brystede sig af, i givet fald vil være med til at hæve indkomstskatten. For den er jo, som fru Mimi Jakobsen skriver i det nyeste nummer af Ejendomsrådgiveren, kunstigt lav i forhold til de offentlige udgifter. Det var det ene spørgsmål.

Og så kunne jeg godt tænke mig, at hr. Peter Brixtofte ville driste sig til at svare på det spørgsmål, som hr. Frank Aaen stillede: om det ikke er rigtigt, at en afskaffelse af lejeværdien skaber et generationsproblem på boligmarkedet, nemlig sådan at de, der får gevinsten, er dem, der ejer huse, og de, der går og drømmer om at komme til det, aldrig nogen sinde kommer til det.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Villy Søvnald får en kort bemærkning, og derefter svarer hr. Brixtofte, og så er det den næste ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Jeg tror, det var Grundtvig, der i en af sine salmer var inde på, at højtiden vokser med dagen, og det synes jeg også er tilfældet i dag, for i den

tid jeg har siddet i Folketinget, har jeg ganske enkelt aldrig oplevet, at en, der ikke har videre bukser på end hr. Peter Brixtofte, er i stand til på en og samme dag i form af en dagsorden at sige for det første: Spar på de offentlige udgifter!, for det andet: Giv kommunerne de 5,4 mia. kr., de vil have!, og for det tredje: Giv 7 mia. kr. i statslige indtægter væk!

Det synes jeg er så imponerende et nummer, at det egentlig burde kvalificere til cirkus i stedet for til politik. Det har i hvert fald ikke noget med virkeligheden at gøre, og gad vidst, om ikke det er derfor, dagbladet Børsen, som jo ikke står SF særlig nær, skriver, at en ophævelse af lejeværdibeskatningen af »de to økonomer, der har størst forstand på boligmarkedet i dag«, betegnes som både »tindrende vanvittig og økonomisk uansvarlig«.

Og til hr. Brixtofte skal jeg så bare sige, at når jeg som gammel kommunalmand synes, det, hr. Brixtofte er i færd med, er så katastrofalt, er det, fordi SF jo ikke formår på en og samme dag både at sige: Sænk de offentlige udgifter, brug 5 mia. kr. mere på offentlige udgifter, og forring indtægtsgrundlaget med 7 mia. kr.! Så store tryllekunstnere er vi ikke i SF. Vi er nemlig bundet af en helt anden virkelighed end den, hr. Brixtofte befinder sig i i dag.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Først til hr. Villy Søvnald:

Hvis Venstres forslag til finanslov var blevet gennemført, havde der været en budgetforbedring på 12 mia. kr., og så havde det overhovedet ikke været nødvendigt at stjæle de 5 mia. kr. fra kommunerne, som man har gjort i januar.

Dernæst vil jeg sige, at det jo er morsomt, som debatten skifter, for allerførst prøver man at sige, at det er ufinansieret, men så opgiver man dét, fordi der i et stort katalog bliver fremlagt det ene forslag til mindre udgifter efter det andet, og derfor skifter man taktik og siger så ikke mere, at det er ufinansieret, men at det er nogle dårlige besparelsesforslag.

Og så er det noget andet, for så går man i gang med de konkrete besparelsesforslag, og dem diskuterer vi gerne, for det er jo ikke meningen, at nogen skal på lavere satser eller noget i den retning. Det, der er meningen, er, at folk skal i arbejde, og det sker ved, at der er en mere effektiv arbejdsformidling og et meget bedre arbejdsmarked, hvor man kan få de job frem i de private virksomheder, som faktisk fin-

des, og som man altså kan finde, hvis man har et ordentligt og effektivt lokalt arbejdsformidlingssystem. Det er vist i praksis, og det kan gennemføres over hele landet.

Men dér er det sådan, at der er nogle herinde, der tænker i beton og ingenting tør, for de tør ikke tænke nyt. Det er os andre, der står for fornyelsen, og derfor kan vi nemlig på samme tid reducere de offentlige udgifter, gøre flere mennesker glade, fordi de har et job, og sænke skatterne.

Gitte Seeberg (KF):

Det Konservative Folkeparti har grundlæggende den opfattelse, at borgerne skal have mulighed for at bo i egen bolig, og at de skal gives rimelige vilkår. Og ejerboliger er heldigvis ikke længere forbeholdt de velhavende, men er opnåelige for alle grupper af borgere, og sådan ønsker vi at det også skal være i fremtiden.

Derfor er det væsentligt, at der ikke med den ene melding efter den anden skabes utryghed om de økonomiske rammer omkring ejerboligerne, men med den politik, som regeringen på det seneste har ført, bl.a. i forbindelse med angrebet mod bilejerne, er der nu også skabt usikkerhed om den fremtidige situation for boligejerne.

Og løfterne om, at bruttoskatten skulle falde i takt med faldet i ledigheden, er ikke blevet indfriet, for bruttoskatten skulle rent faktisk være faldet, men i sidste uge behandlede vi her i Folketinget et forslag, der sikrede, at dette ikke skete. Derimod forhøjede man bruttoskatten til også i 1998 at være 8 pct. Og på målstregen blev en ekstra forhøjelse af indkomstskatten afværget med hjælp fra Enhedslistens hovedbestyrelse, men havde det stået til regeringen, havde det ikke alene været luftfarten, tinglysningsafgifterne og personbilerne og varevognene, der havde skullet holde for med nye skatter og afgifter.

Og regeringens tanker om en højere bruttoskat, som jo ofte eller i hvert fald med jævne mellemrum luftes, skaber også usikkerhed om boligejernes situation.

Det er derfor på sin plads at få en debat, der måske ikke kan berolige boligejerne – for det tror jeg næppe den kan – men i hvert fald kan skabe den fornødne klarhed, for vælgerne har krav på at kende rammerne om den fremtidige økonomi for boligejerne.

Da regeringen i 1993 vedtog en nye skattereform, lovede den, at boligejerne ikke ville blive ramt, og det løfte var ikke til at tage fejl af, men

hvad er der siden sket, og hvad er der blevet af løfterne? Regeringen har den ene gang efter den anden været på vild flugt fra de løfter, som den danske befolkning fik: Bruttoskatten holdt sit indtog i dansk skattepolitik, og en følge heraf var og er en mærkbar udhuling af rentefragsretten: Fra at ligge på ca. 50 pct. er den blevet sænket til næste år at have en værdi på omkring 44 pct. Og i samme forbindelse, altså under skattereformen fra 1993, blev lejeværdien sænket med ½ pct., og begrundelsen var den, at boligejerne ikke skulle rammes.

Målet var anstændigt nok, men jeg vil påstå, at det har vist sig at være en sandhed med modifikationer, for lejeværdien skulle nemlig have været yderligere sænket, hvis boligejerne skulle have været holdt skadesløse allerede på det tidspunkt, da reformen blev vedtaget.

At boligmarkedet ikke er brudt sammen, kan vi takke den gunstige renteutvikling for. Et fald i renten satte nemlig gang i handelen med fast ejendom, og oven i dét blev der vedtaget lempeligere lånebetingelser, og det var netop det, regeringen ønskede: at få gang i bolighandelen, og det lykkedes, og det er også noget, vi i Det Konservative Folkeparti hilser velkomment.

Regeringen kan selvfølgelig godt lide at tage æren for denne udvikling, og det er der heller ikke noget mærkeligt i, men det er altså 10 års hårdt borgerligt slid, der har sikret den udvikling, og som samtidig har sikret et rentefald.

Regeringen taler også om, at priserne for fast ejendom er ophedet. Og man kan selvfølgelig undre sig over, at det kommer som en overraskelse for regeringen, at der har været prisstigninger, men selv om priserne af mange årsager er steget, er vi ikke kede af den udvikling, for nu er priserne ved at falde i et naturligt leje; det kan vi se på optimismen, nemlig det, at der igen er nogle, som finder det både rimeligt og økonomisk forsvarligt at bygge hus.

Det Konservative Folkeparti ønsker lejeværdien afviklet, for denne skat er i bund og grund urimelig, og tiden er for længst løbet fra den.

Og den er urimelig, fordi det er en vilkårlig beskatning, som ikke nødvendigvis afhænger af, hvordan man bor, men snarere af, hvor i landet man bor, og som skal betales udelukkende på grundlag af den offentlige vurdering.

Der betales altså ikke skat efter evne, men efter vurderingen, også selv om man ingen eller kun ganske få indtægter har, og man kan nu engang ikke spise mæsten, og derfor forekommer lejeværdien at være en grotesk form for

beskatning. Og om man har ejet sin bolig i 50 år og betalt den, er underordnet; boligen skal under alle omstændigheder beskattes, og det rammer hårdt, særlig de ældre, som måske gennem et langt liv har afdraget på deres bolig.

Og det argument, at man kan belåne friværdien til at betale sin lejeværdi med – som jeg i hvert fald har hørt skatteministeren være inde på tidligere – forekommer fuldstændig urimeligt, men det har ikke rystet skatteministeren, og det er heller ikke de store stigninger, vi har set.

Folk kan jo bare flytte i lejebolig, har argumentet fra skatteministeren været, når folk har klaget over de høje og stadig stigende lejeværdier! Men vi kan da ikke alle sammen bo i lejeboliger, og det skal vi heller ikke; der skal være valgfrihed, og man skal ikke være tvunget til at flytte, bare fordi der skal betales lejeværdi.

Der er altså nu mere end på noget andet tidspunkt grund til at tage en debat om lejeværdien og dens retfærdighed og dens retfærdighed, for selv om mange skatter måske forekommer urimelige, er nogle altså mere urimelige end andre. Og de seneste års ejendomsværdistigninger, som i visse tilfælde er markante, har skabt et særligt problem, nemlig at lejeværdien også er steget, og mange er blevet ramt – alle, vil jeg næsten sige – og særlig mange er også blevet ramt af misundelsesgrænsen på 6 pct., og dér vil jeg sige, at det er urimeligt, at selv pensionister skal betale 6 pct. i lejeværdi, når de kommer op over loftet på 1,5 mio. kr.

Og når problemerne her fårner sig op, skyldes det ikke mindst den samlede beskatning af boligejerne. Og boligejerne har ikke længere de samme fordele i form af fradrag for renteudgifter, for rentefradraget er jo blevet reduceret.

Det blev det også under den borgerlige regering, således som både den socialdemokratiske ordfører og de to ministre har været inde på – det gjorde det, og det var en hård kur, man ordinerede dengang. Men dengang var det nødvendigt for at få bremsset op og få den danske økonomi genoprettet.

Flere politikere fra regeringspartierne har ved mange lejligheder prist lejeværdiens velsignelser højt, og det gjorde den socialdemokratiske ordfører også i sin ordførertale her.

At man skal beskattes af afkastet af sin investering, fordi man ikke har lejet en lejlighed – gerne i det støttede byggeri, som vi jo har så meget af! – og sat pengene i obligationer, har været et af argumenterne.

Og et andet argument, som flere har været inde på i dag, er, at det på grund af arbejdskraftens og kapitalens frie bevægelighed er vigtigt at beskatte fast ejendom så meget som muligt.

Men alle disse synspunkter er i bund og grund en falliterklæring, hvor tesen tilsyneladende er den, at vi her i landet skal acceptere at have verdens højeste skattetryk.

Det er ikke et standpunkt, der deles af Det Konservative Folkeparti. Vi vil ikke acceptere, at Danmark – i skarp konkurrence med Sverige – skal have verdens højeste skattetryk, og vi ved, at der skal tages fat på de ovennævnte problemer for at få løst det helt overordnede problem, som skattetrykket jo er.

Vi skal altså justere de offentlige udgifter, og så skal vi med tiden afskaffe de mest urimelige skatter, og her er lejeværdien efter vores opfattelse den første skat, vi skal tage fat på.

Men skattelettelserne skal være finansieret krone for krone, og det kan vi også gøre, for i Det Konservative Folkeparti har vi – bl.a. i det finanslovsoplæg, som i hvert fald regeringspartierne kender – faktisk anvist, hvorfra finansieringen skal komme, og i vores oplæg har vi sågar forudsat, at lejeværdien er afskaffet om 2 år.

Men det, vi nu foreslår – også med den dagsorden, som Det Konservative Folkeparti i øvrigt støtter – er en afvikling af lejeværdien og standardfradraget over 4 år, og det er forsvarligt, for det er 1½ mia. kr. om året, vi taler om, og det kan godt lade sig gøre.

Afslutningsvis vil jeg sige, at boligen altså ikke skal være et skatteobjekt, og derfor er det meget vigtigt for os, at lejeværdien aftrappes over en årrække, ligesom vi mener, at kommunerne og amterne skal have mulighed for at nedsætte grundskyldpromillerne, hvis de ønsker det.

(Kort bemærkning).

Frank Aen (EL):

Det var svært at få helt klare svar fra hr. Peter Brixtofte, men heldigvis er der tale om et fælles forslag fra V og K, og så kan man jo spørge fru Gitte Seeberg:

Det, der gemmer sig bag alle de pæne ord, er det ikke forslag fra finanslovforhandlingerne, der indebærer besparelser på det sociale boligbyggeri, besparelser på bistandshjælpen, besparelser på arbejdsløshedsdagpengene, besparelser på børneorloven, besparelser på uddannel-

sesorloven, besparelser på indsatsen for miljøet og besparelser på ulandsbistanden? Er det ikke det, der ligger i de forslag, der henvises til hele tiden?

Op selv om jeg tidligere har sagt, at Enhedslisten ikke er særlig forelsket i lejeværdibeskatningen, er det så ikke sådan, at hvis man bare afskaffer beskatningen af lejeværdien, medfører det udelukkende en forøgelse af værdien til gavn for dem, der bebor boligerne i dag, som de, der i morgen skal købe bolig, så kommer til at betale?

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg har et par spørgsmål til fru Gitte Seeberg, som jo betonede, at det er uretfærdigt, at der er et såkaldt misundelsesknæk, som især pensionisterne, de ældre, bliver ramt af, og jeg vil godt have svar på følgende spørgsmål:

Hvordan kan det så være, at man under den borgerlige regering fastholdt en lejeværdiprocent på 2,5 som den generelle sats og på 1,2 for pensionister, mens vi nu har en generel sats på 2 pct. og en sats for pensionister på 1 pct., og at man over knækket havde en sats på 7,5 pct. under den borgerlige regering, mens vi nu er nede på 6 pct.?

Hvordan kan dét karakteriseres som misundelsesknæk og alt muligt andet? Og hvordan kan det være, at man bliver skældt ud for at have reduceret satserne kraftigt, når den borgerlige regering har haft 10 år til at nedsætte satserne, men ikke på noget tidspunkt har benyttet lejligheden?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Kan fru Gitte Seeberg ikke forklare os, hvad det er, der gør lejeværdien til det væsentligste skatopolitiske problem i dette land? For det synes jeg vi behøver et svar på, og for at understrege dette vil jeg vende tilbage til dagbladet Børsens leder fra i dag, for dér siges det meget tydeligt:

»Skattesystemet skal ses som en helhed, og med verdens højeste skattetryk er der ingen tvivl om, at en række af de nuværende skatteobjekter såsom selskabsskatten, kapitalskatten og momsens udsættes for et massivt pres, når EU i de kommende år udvides både i dybden og i bredden. Det er en udvidelse, som tilskyndes af de borgerlige partier, og vel vidende, at man ikke både kan blæse og have mel i munden, burde de interventionsivrige partier hellere fremlægge en langsigtet og troværdig hand-

lingsplan for en harmonisering af de udsatte skatteobjekter frem for at spille med på enkelt-sagsdemokratiet i et forsøg på at score billige point. Med 7 mia. kr. årligt er det nemlig ikke småpenge, lejeværdien bidrager med til det statslige husholdningsbudget. Med de penge kan enten de højeste marginalsatter sænkes markant, eller selskabsskatten kan sænkes 25 pct. og dermed gøre stor nytte i forhold til at skabe nye arbejdspladser og tiltrække udenlandske investeringer.«

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg ved, at fru Gitte Seeberg ikke bryder sig om at høre det, men det er altid en fornøjelse at høre på hendes ordførertaler. Hun er altid velforberedt, og hun kan ikke få sig selv til at køre med i det populistiske skøjteløb, som hr. Peter Brixtofte excellerer i.

Det var derfor med stor interesse, jeg hørte på fru Gitte Seebergs ordførertale, og da hun begyndte at bebrejde regeringen, at den havde udhulet værdien af rentefradraget, bad jeg om ordet for en kort bemærkning, fordi fru Gitte Seeberg jo ikke nævnte, at i 1987, hvor den konservativt ledede regering også var med, blev værdien af rentefradragsretten udhulet med ikke mindre end 20 procentpoint.

Men så huskede fru Gitte Seeberg det senere hen i sin tale, og jeg synes, det er flot, at Det Konservative Folkeparti vedkender sig, at de var med til det barskeste indgreb over for boligejerne, som er foretaget i historisk tid, nemlig ved skattereformen i 1987.

Og så sagde fru Gitte Seeberg: Det var nødvendigt. Jeg konstaterer, at Det Konservative Folkeparti også dengang anså lejeværdibeskatningen for strengt nødvendig. Den var fuldstændig uændret hele vejen op igennem firserne under konservativt ledede regeringer. Derfor vil jeg gerne spørge: Hvad er der sket siden da?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Til hr. Frank Aaen, som er meget optaget af, hvor Det Konservative Folkeparti ønsker at finde pengene: Jeg går ud fra, at hr. Frank Aaen er bekendt med det finanslovsoplæg, som Det Konservative Folkeparti lavede i efteråret. Det lavede vi ikke sammen med Venstre, så det er ikke et fælles oplæg med Venstre – bare for at opklare misforståelsen.

Men Det Konservative Folkeparti har ikke planer om at sænke ydelserne for de dårligst stillede. Vi har planer om – som hr. Brixtofte i øvrigt også var inde på tidligere – at få flere af dem, som er på passiv forsørgelse i dag, over i aktiv forsørgelse. På den måde er der nogle penge at spare.

Så spørger hr. Frank Aaen, om det vil forøge værdien af ejendommene, hvis man fjerner lejeværdien. Det er min opfattelse, at det vil give mindre prisstigninger; det vil ikke give voldsomme prisstigninger. Dengang, for halvandet år siden, da havde vi diskussionen, da lejeværdierne steg meget voldsomt, nogle steder med 22 pct., var det i hvert fald Skatteministeriets opfattelse, da det gik i den retning, at det ikke ville have nogen indflydelse på priserne. Men min egen private, personlige opfattelse er, at priserne vil stige en smule.

Så til skatteministeren med hensyn til pensionisterne og misundelsesknækket – og det er i øvrigt også en besvarelse til fru Elisabeth Arnold, der spørger, hvad den borgerlige regering gjorde i firserne: Jeg vil sige, og det sagde jeg også i min ordførertale, at det var en anden økonomi, man havde i midten af firserne og i begyndelsen af firserne, og i øvrigt krævede det altså 90 mandater at få lejeværdien afskaffet dengang, og der var ikke økonomi til det.

Endelig for så vidt angår kartoffelkuren: Jeg sagde netop i min ordførertale, at det var et meget hårdt indgreb i økonomien over for boligejerne, som man foretog under den borgerlige regering for ti år siden. Det var måske efter min egen mening også en anelse for hårdt, for det medførte nemlig stærkt faldende priser, men det lod sig gøre.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det dokument, jeg læste op før, var et ændringsforslag til finansloven for finansåret 1997 stillet af hr. Thor Pedersen fra Venstre og fru Pia Christmas-Møller fra Det Konservative Folkeparti. Af dette dokument fremgår klart, at dagpengeperioden skal nedskæres fra 5 år til 4 år, at der skal spares på børneorloven, at der skal spares på bistandshjælpen – specielt, men også generelt, skal det ramme unge – at der skal spares på uddannelsesorloven, at der skal være ringere vilkår for de arbejdsløse for at uddanne sig, og jeg kunne blive ved.

Det er bare det, man skal vide: at der gives 7 mia. kr. til nogle af de mest velstillede her i

samfundet, også til fattige, men hovedsagelig til velstillede, og samtidig udskrives regningen til nogle af de allersvagest stillede. Sådan er det, V og K foreslår, og det skal man bare vide.

Så er jeg glad for, at vi er enige om, at det her betyder prisstigninger på boligerne. Det betyder jo, at hvis vi afskaffer lejeværdien, bliver de, der i dag er så heldige, at de ejer noget, rigere, og de unge, der i morgen skal ud at købe en bolig, kommer af med mere, de skal betale mere. Det er altså at tage fra de unge og give til de gamle. Det skal man også bare vide.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det var et ærligt, oprigtigt og fair svar, fru Gitte Seeberg gav angående skattereformen i 1987. Fru Gitte Seeberg vedkendte sig, at det var et barsk indgreb over for boligejerne.

Jeg vil så blot gøre opmærksom på, især over for fru Mimi Jakobsen, at de skrappe indgreb over for boligejerne foretages under borgerlige regeringer; de hensynsfulde indgreb foretages under regeringer som den nuværende, hvor De Radikale, CD og Socialdemokratiet har været i samarbejde længe. Sådan er det bare.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg skal bare konstatere, at jeg ikke fik noget svar på, hvad det er, der gør lejeværdibeskatningen til det vigtigste, det væsentligste skattepolitiske problem i kongeriget i en situation, hvor vi står i en stigende international skattekonkurrence. Det vil jeg bare konstatere.

Men så kunne det da godt være, jeg ville bede fru Gitte Seeberg – nu fik jeg ikke svar fra Venstres ordfører tidligere, men det kunne være, at fru Gitte Seeberg var i stand til at svare på, om De Konservative, som også hylder besparelser, også af en karakter, som jeg har en fornemmelse af at CD ikke ville kunne gå ind for alt sammen, vil kunne tilslutte sig fru Mimis Jakobsens tanke om, at en eventuel lejeværdinedsættelse skal finansieres af stigninger i indkomstskatten? Det synes jeg er meget interessant, for det hænger jo ikke samme det her med de 88 mandater, som man ellers bryster sig af.

Så vil jeg igen sige, at jeg er fuldstændig enig i hr. Frank Aaens betragtning om, at der er tale om et generationsproblem, som man skaber på boligmarkedet her; man øger prisstigningerne på ejerboligerne kraftigt, hvis man skrider til at afskaffe lejeværdien.

Det synes jeg godt vi kunne fortjene et svar på.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil hermed spare fru Gitte Seeberg for at skulle svare på mine vegne, selv om jeg ikke er i tvivl om, at hun ville være i stand til det.

Jeg vil bare sige til hr. Buksti, at jeg tror nok, man kan sige, at hvis de nuværende regeringspartier og CD på forhånd, tre år før vi skulle have foretaget os et eller andet, skulle have været enige om finansieringen af alt det, vi skulle have foretaget os, så havde vi ikke foretaget os noget.

Det mener jeg faktisk ikke har været karakteristisk for den regering, vi i fællesskab har haft. Der er sket masser af ting. Uanset at vi har haft forskellige udgangspunkter, har vi fundet en enighed om at finansiere det, som vi havde på ønskesedlen hver især, i en sund og god balance. Så det problem vil jeg lette hr. Buksti for, så han ikke bliver mere ked af det i dag.

Det andet, jeg godt vil sige, er om det, der nu flere gange været inde i debatten: Hvad vil der ske, hvis lejeværdien fjernes? Hr. Jes Lunde, hr. Aaen og andre har været inde på det. Jeg tror, fru Gitte Seeberg har ret i, at det isoleret ville føre til en eller anden prisstigning, fordi ydelsen ville falde; så ville man kunne sælge huset dyre og derved få ydelsen op.

Men jeg er bare nødt til at gøre opmærksom på, at det er altså sådan, alt andet lige: Huse koster det, folk vil betale. Og hvis det skulle vise sig at gå, som hr. Aaen og hr. Lunde sagde det, at ikke tilstrækkelig mange kunne købe husene, jamen så falder de i pris igen.

Så er der renteniveauet. Renteniveauet er i øjeblikket historisk lavt. Men vi har jo altså desværre ingen garanti for, at det bliver ved med at være det. Der er så mange usikkerhedsmomenter 5 år frem i tiden. Jeg vil advare alle imod at forudse, hvordan huspriserne ser ud om 5 år.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg troede egentlig ikke, det var forretningsordenens hensigt, at vi skulle have debatten på den måde, men det kan vi da godt tage, hvis det skal være på den måde.

Lad mig sige til fru Mimi Jakobsen, at det, huspriserne sættes efter, er jo; hvad folk, der gerne vil købe et hus, har mulighed for at betale i månedlig ydelse. Fru Mimi Jakobsen nikker – det er vi altså enige om.

Men hvis det så er sådan, at den månedlige udgift, der hedder lejeværdien, falder væk, er der jo altså plads til en større prioritetsgæld, og det er derfor, huspriserne alt andet lige vil stige, når man fjerner lejeværdien. Og det giver en kapitalgevinst til de eksisterende ejere og ikke en tøddel til de kommende unge ejere.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Til hr. Frank Aaen, som nærmest beskylder os for, at det altid er de svageste, der skal holde for:

Det er sådan set ikke det, der bl.a. har været tanken bag det arbejdsmarkedsoplæg, som Det Konservative Folkeparti har lavet. Der har det været at skabe nogle incitament; det har ikke været at skære ned i ydelserne. Det har været at begrænse det tidsrum eller den periode, hvor man kan være på f.eks. dagpenge. Det har ikke været spareforslag.

Så spørger hr. Buksti: Hvorfor er lejeværdien en af de væsentligste skatter at få afskaffet? Det er den simpelt hen, fordi den er den sidste rest, vi har tilbage af en uretfærdig formuebeskatning, nemlig at alene det faktum, at man ejer et hus, skal udløse en form for beskatning. Det svarer lidt til den gamle formuebeskatning, som det lykkedes os at få afskaffet forrige år. Selve ejerforholdet udløser beskatning. Det er det, der er urimeligt.

Så til hr. Buksti: Nu skal jeg svare på det, som jeg ikke svarede på før: Det Konservative Folkeparti vil ikke finansiere en sænkning af lejeværdien med øgede skatter og afgifter.

Første næstformand (Ivar Hansen):

På givne foranledning skal jeg gøre opmærksom på, at korte bemærkninger er til den sidste ærede ordfører. Det vil jeg bede om at man efterlever.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Først løb hr. Peter Brixtofte og nu løber fru Gitte Seeberg fra de forslag, man selv har fremsat for ca. et halvt år siden. Det er da meget vanskeligt at påstå, at en nedsættelse af dagpengeperioden fra 5 år til 4 år ikke er nogen besparelse. Dels fremgår det klart af V og K's eget forslag, at der skal spares milliardbeløb på dagpengene, dels tror jeg, at den arbejdsløse, der lige pludselig går fra dagpenge og på kontanthjælp, umiddelbart vil føle det som en besparelse også.

Sådan kan man tage forslag efter forslag: Så går det ud på, at unge skal have lidt mindre i bistandshjælp, at andre skal have mindre bistandsbistandshjælp, og at der skal færre på uddannelseshjælp, osv. Det er meget vanskeligt at trykke det væk, men jeg forstår, at De Konservative ligesom Venstre synes, det er ubehageligt at blive erindret om disse forslag her på et tidspunkt, hvor de selv mener, at valgkampen er indledt.

Jes Lunde (SF):

Der sker noget spændende i dansk politik for tiden. Der sker det, at ansvaret er i gang med at skifte hænder. En myte er ved at blive punkteret. Det har i mange år i Danmark været sådan en almindelig forestilling, at de borgerlige partier var de økonomisk ansvarlige, medens partierne til venstre i salen var dem, der var uansvarlige.

Men det passer jo altså bare slet ikke i Danmark i år 1997. Det, vi ser nu, er, at de borgerlige partier kappes om at komme med stribevis af ufinansierede forslag i milliardklassen, og dagen i dag er ikke nogen undtagelse. Lejeværdien skal afskaffes, det koster 6-7 mia. kr., og der anvises ikke i dagsordenen skygge af finansiering.

Helt modsat er det venstrefløjen, der i dag er parat til at tage ansvaret, når der skal skabes balance i samfundsøkonomien. Den første finanslov i lang tid, der gav balance i de offentlige finanser, blev faktisk gennemført sammen med SF, og tilsvarende var vi også i SF parate, da der i starten af maj var brug for en mindre stramning af den økonomiske politik. Den slags er selvfølgelig altid upopulært, så partier, der kører friløb og ikke vil være med, har det nemt.

Vi andre må høre på de vrede telefonopringninger fra folk, for selvfølgelig har min telefonsvarer heller ikke været overfyldt med folk, der gerne ville takke for, at prisen på deres Ford Mondeo steg 10.000-15.000 kr. Nej, brok er der selvfølgelig, når vi skal skaffe så mange penge, men det var nu engang samfundsøkonomisk nødvendigt, og nogle er så villige til at tage det ansvar, andre er ikke.

Det interessante er bare, at ansvaret har altså skiftet hænder i øjeblikket. De borgerlige har meldt sig ud af den debat, og det er venstrefløjen, der må tage over.

Det, de borgerlige gør i øjeblikket, er at komme med nogle løfter, som alle ansvarlige økonomer tager afstand fra, lige fra nationalbankdirektøren til Det Økonomiske Råd og hele

vejen rundt til Børsens lederskribenter. Jo, man må sandelig sige, at ansvaret har skiftet hænder i øjeblikket. Men det synes jeg sådan set er en naturlig udvikling, og jeg har ikke noget imod den. Det er trods alt os i venstre side af Folketingssalen, som må se det som en hovedopgave at forsvare velfærdssamfundet. Det er os, der ønsker, det skal fungere, og det er os, der lægger helt afgørende vægt på, at vi har de gode uddannelsesmuligheder, det gode sociale sikkerhedsnet og den velfungerende offentlige sektor.

Andre partier, som har andre grundsynspunkter, kan måske i virkeligheden bedre tillade sig ikke at ville være med til at få det hele til at hænge sammen. Men så synes jeg, det ville være godt, hvis det kunne komme tydeligere frem, så folk ved, at der også er omkostninger ved at lægge sin stemme derover.

Jeg synes, de borgerlige partier i dag har én pointe, og det er, at lejeværdien er svær at forklare. Så meget vil jeg medgive, for lejeværdien er svær at forklare. Men grunden til, at vi har en lejeværdibeskatning, er, at vi har en rentefradragsret. Når der er fradrag for renteudgifterne på boligen, skyldes det vel, at man i skattesystemet betragter boligen som en driftsudgift, en investering i en virksomhed, og derfor er der også beskatning af udbyttet af denne virksomhed, som i dette tilfælde er tag over hovedet. Det er logikken. Den er kringlet, den er svær at forklare, men det er den skattepolitiske logik, og jeg er enig i, at det er svært at forklare.

Lad os i stedet pille boligen ud af skattesystemet. Det er en meget bedre løsning. Lad os få rentefradragsretten afviklet gradvis over en lang periode, så ingen kommer i klemme, og lad os få lejeværdien væk samtidig, for så er vi færdige med disse meget svære diskussioner.

En af de pointer, som jeg til gengæld ikke synes de borgerlige har, er pointen om, at der er så stor forskel. Jeg har forstået, at man har fundet nogle CD-parcelhusejere, som man kunne filme til TV-Avisen og dermed vise, at nogle tilsyneladende havde en høj lejeværdi, selv om de boede i et lille hus, sammenlignet med lejeværdien i et større hus. Jamen der er jo overhovedet ikke noget besvær ved at forklare det. Lejeværdien hænger fuldstændig sammen med, hvor dyr boligen er.

Enten er det noget, der er taget højde for i prisen på boligen, da man købte den, fordi man vidste, at lejeværdien var en del af udgiften ved at bo i boligen. Det er den ene situation, og så

var det jo fuldt forudsigeligt, at man ville få den udgift. Den anden mulighed er, at værdistigningen på huset først er sket efter, at man har købt det; men så har man til gengæld en meget stor kapitalgevinst liggende, som på et tidspunkt kommer helt automatisk ned i lommen på én, så det må man da bare være glad for.

Hr. Flemming Hansen spurgte i starten af debatten, hvad ejerne af parcellhusene har gjort galt. Svaret er: De har ikke gjort noget galt, de har tværtimod gjort noget særdeles klogt. Sandheden er jo, at der hele tiden er værdistigninger på jord og fast ejendom, og sandheden er derfor også, at rådighedsbeløbet for dem, der bor i egen bolig, stiger klart mere, end det gør for de mennesker, der bor i lejlighed. Så det har altså været en klog disposition at købe egen bolig, og det ændrer de forskellige planer, der ligger i forskellige skuffer, ikke noget ved.

Det problem, der er også med forslaget fra de borgerlige partier om isoleret set at afskaffe lejeværdien, er, at det vil give en forstærket prisudvikling på ejerboligmarkedet og destabilisere den økonomiske politik. Jeg troede egentlig, de borgerlige partier var de første til at erkende det og kende lektien, og jeg vil lige repetere en lille talrække, der hedder 12, 18, 26 og 36 mia. kr. Det er udviklingen i underskuddet på betalingsbalancen fra 1983 til 1986 under Schlüter-regeringerne: minus 12, minus 18, minus 26, minus 36 mia. kr. i underskud på betalingsbalancen, især fordi der var en eksplosion i boligpriserne, der gav basis for et lånefinansieret forbrug, som betalingsbalancen overhovedet ikke kunne holde til. Men nu har man åbenbart lyst til at gentage eksperimentet. Hvis der skulle komme en borgerlig regering efter valget, er den parat til at holde festen én gang til til skade for alle de mennesker, der måtte blive ramt af nedskæringerne, når man skal stramme den økonomiske politik for at rette op på en betalingsbalance, som bunden er slået ud af.

Forslaget om at fjerne lejeværdien er også asocialt, fordi den gave, man giver til de eksisterende ejere, selvfølgelig er helt proportional med, hvor store formuer de har i deres boliger. De boligejere, der har kolossalt store boliger, får en kolossalt stor gave, og de, der betaler den høje lejeværdi, fordi de har en bolig, der er vurderet til mere end 1,2-1,3 mio. kr., får en ekstra stor gave; men det er åbenbart sådan, det skal være.

Jeg synes sådan set, det er i orden, at nogle politiske partier mener, at de vil give gaverne til

dem, der har ejendomme i millionklassen; men jeg ville bare ønske, de ville sige det. Hver eneste gang vi hører argumentationen heroppefra, er det ejerne af de små huse og dem med de små indkomster, man påstår man vil hjælpe; men det er bare ikke det, man gør. Ejerne af de små huse skal vide, at de nedskæringer, der skal betale finansieringen af lejeværdien, langt kommer til at overstige, hvad de får i lejeværdilempelse. De, der scorer gevinsten, er ejerne af de voldsomt store huse, og de kan til gengæld være glade for de borgerliges forslag. Det kræver selvfølgelig en stor portion egoisme, hvis disse ejere af de virkelig store huse synes, at det virkelig er dem selv, der skal have en skatteletelse, som er betalt af nedskæringer over for de arbejdsløse, forringede orlovsmuligheder for børnefamilier og dem, der gerne vil have en uddannelse, og nedskæringer i ulandsbistanden.

SF's konklusion er, at vi skal have boligen ud af skattesystemet, og det kan gøres ved at indføre et loft over rentefradraget på 100.000 kr. pr. person. Det er et pænt stort loft; det svarer med det aktuelle renteniveau til, at man kan have en gæld på 1,4 mio. kr. pr. person, og det er dog immervæk en post. Jeg vil i hvert fald ikke tilråde, at nogen skal have ret meget mere. Hvis man laver et sådant loft over rentefradraget, kan man stille og roligt sænke det til 0 kr. i løbet af 25 år, og det betyder, at alle får en fair chance for at afvikle den gæld, de har i øjeblikket, på en helt normal måde ved de ordinære terminsbetalinger; der bliver ikke krummet et hår på almindelige boligejeres hovede ved en sådan model.

Fidusen er, at vi langsigtet slipper af med rentefradragsretten og derfor også langsigtet kan slippe af med lejeværdien. Vi får samtidig dæmpet de stigningstakter på boligmarkedet, som kun er til ulempe for samfundsøkonomien og til ulempe for de unge, som senere skal anskaffe sig en bolig.

Jeg skal derfor på vegne af SF fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

- »Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, der
- sikrer fastholdelse af rentefradraget i lånenes løbetid for langt de fleste husejere og
- bremser uhensigtsmæssige værdistigninger på jord og fast ejendom efter følgende model:

- Der indføres et loft på 100.000 kr. pr. person for retten til fradrag af renter af privat gæld
- loftet nedtrappes gradvis til nul i løbet af 25 år
- beskatningen af lejeværdi af egen bolig skal være afviklet i samme slutår
- det indvundne provenu anvendes til at sænke indkomstskatten især for de laveste indkomster.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.»

(Dagsordensforslag nr. D 110).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandling.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Hr. Jes Lunde havde den meget morsomme bemærkning, at det var venstrefløjen, der var den ansvarlige her i landet. Venstrefløjen må tage over, sagde hr. Jes Lunde. Og man må jo erkende, at hr. Jes Lunde har ret i, at venstrefløjen har taget over, og at regeringen har valgt side. Sidste afgiftsforlig var jo tydeligt med venstrefløjen, SF og Enhedslisten og Enhedslistens hovedbestyrelse, så det var så rigtigt, som det blev sagt: De har taget over i dansk politik, det er regeringens linje.

Så refererede hr. Jes Lunde til noget, jeg spurgte om før: Hvorfor har vi i grunden lejeværdibeskatningen? Det kan jeg heller ikke selv finde ud af, og jeg kunne heller ikke få noget svar fra hr. Buksti, selv om jeg spurgte tre gange. Men hr. Jes Lunde gav da et argument, som jeg ikke har hørt før, nemlig at det skyldes, at vi har rentefradragsretten. Regeringen er i hvert fald krøbet uden om at sige, at det er argumentet.

Derfor vil jeg meget gerne spørge regeringspartierne ordførere: Er argumentet for beskatningen af lejeværdien, at vi har rentefradragsretten her i landet? Det ville jo være meget interessant, og så kan jeg forstå, at de to partier, der ellers er så enige om alting i øjeblikket, i hvert fald er af forskellig opfattelse på det punkt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Lad os nu se, hvor langt ansvarligheden rækker. Jeg forstod, at SF's politik er, at der skal være

loft over rentefradragsretten, og at den skal neddrosles over en 25-årig periode, men at SF kan ikke komme igennem med det forslag. Lad os nu sige, at det er situationen, og at bl.a. SF skal deltage i finanslovforlig med den nuværende regering et års tid endnu, inden vi får regeringen sparket væk og får indsat en ny regering.

Jeg vil så spørge, om den konklusion, jeg når frem til på baggrund af hr. Jes Lundes ordførerindlæg, er rigtig: Hr. Jes Lunde siger, at lejeværdien er indregnet i købsprisen for boligkøbere, og at det samtidig er usædvanlig negativt og u hensigtsmæssigt med det nuværende prisniveau på ejendomme og stigningstakten på boligmarkedet. Har jeg så ret i, at konklusionen for hr. Jes Lunde bliver, at en højere lejeværdibeskatning vil medføre lavere boligpriser, og at SF mener, det er et gode? Og kan vi derfor forudse, at hvis hr. Jes Lundes form for ansvarlighed bliver gældende politik i Danmark, vil hr. Jes Lunde og SF stille til finanslovforhandlingerne med krav om en øget boligbeskatning for at presse ejendomspriserne ned?

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Der var noget prisværdigt ærligt i hr. Jes Lundes ordførertale, da han sagde, at det var svært at forklare, og jeg skal kvittere for forsøget på at gøre det. Jeg synes nu ikke, det lykkedes så godt, og det lykkedes slet ikke for hr. Buksti før, men jeg vil da godt prøve at uddybe og hjælpe lidt på vej med en forklaring eller måske netop bevise, at det ikke kan forklares.

Hvis man i stedet for et hus har en maleri-samling, en møntsamling eller nogle frimærker, er man jo i en situation, hvor man ikke skal betale lejeværdi af egne frimærker eller lejeværdi af egne malerier, selv om man lige så vel kan have købt dem for lånte penge, som man kan købe et hus for lånte penge. Jeg kan ikke se, hvori forskellen ligger. Hvad er det, der kan begrunde, at lige netop huset skal rammes, men ikke nogen af de andre ting? Jeg synes, at netop det, at folk sikrer sig en ordentlig bolig til sig selv og deres børn, dog er at foretrække frem for frimærkerne eller mønterne.

En anden ting: Hr. Jes Lundes forligspartifælle citerede Børsen og lagde megen vægt på Børsens argumentation. Jeg vil godt høre, om det også gælder det sidste afsnit, hvor Børsen skriver, at fokus skal rettes:

»... mod de godt og vel 100 mio. kr., der betales af de dyre huse via 6 pct.-skatten af

ejendomsværdien over 1,5 mio. kr. Denne misundelsesskat er nemlig ikke begrundet nogen steder, og den kan kun forsvares, hvis man hedder Koch eller Lykketoft til efternavn.«

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Man bliver jo altid opmærksom, når SF ikke forsummer nogen lejlighed til at proklamere sin nyvundne ansvarlighed, og indtil det modsatte er bevist, vil jeg også gerne tro SF; men jeg har to spørgsmål i relation til hr. Jes Lundes ordførertale.

Det første drejer sig om at fjerne boligen fra selvangivelsen eller fjerne boligen helt fra skattesystemet. Det har været foreslået flere gange før, og det har der aldrig rigtig været stemning for, når det kom til stykket. Men i forbindelse med at lave den aftrapning af rentefradragsretten, hr. Jes Lunde udmalede, vil jeg gerne spørge, om han samtidig vil afskaffe beskatningen af renteindtægter. Der må jo være symmetri i skattesystemet: Hvis man kan trække renteudgifter fra, skal man også beskattes af sine renteindtægter, og hvis man afskaffer det ene, må man da også afskaffe det andet. Det vil jeg gerne have et svar på.

Det andet spørgsmål handler også om rentefradragsretten, som hr. Jes Lunde altså vil afskaffe; men der kommer jo en generationseffekt. Rentefradragsretten er i dag en af de væsentligste årsager til, at en ret stor andel af de unge familier faktisk har mulighed for at bosætte sig i ejerbolig, og der er ingen tvivl om, at det er et gode for de familier. Hvordan vil hr. Jes Lunde klare det, hvis rentefradragsretten bliver totalt afskaffet? Får vi så et system som i f.eks. Schweiz, hvor det er fuldstændig umuligt at få ejerbolig, før man er nået op i den alder, hvor børnene alligevel er flyttet hjemmefra?

Første næstformand (Ivar Hansen):

Først hr. Jacob Buksti. Derefter er der mulighed for, at hr. Jes Lunde svarer i første omgang, og så er der yderligere to korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg skal bare for en ordens skyld sige, at Socialdemokratiet ikke kan stemme for den dagsorden, hr. Jes Lunde har foreslået, idet vi ikke mener, den anviste metode er hensigtsmæssig. Og så vil jeg bare sige til hr. Jes Lunde, at han er fuldstændig frit stillet til at anvende den samme

begrundelse i sit svar til hr. Flemming Hansen, som jeg har anvendt tre gange, men som åbenbart ikke er gledet ind på lystavlen endnu.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Thulesen Dahl spurgte, om det var et SF-krav i finanslovforhandlingerne, at vi skulle have en højere lejeværdibeskatning. Det er det ikke, det har vi ikke nogen aktuelle planer om.

Hr. Langkilde var inde på, at lejeværdien var svær at forklare. Jamen det var jo også hele min argumentation, og det var sådan set derfor, jeg kom med et forslag, som kunne fjerne lejeværdien; men jeg synes bare, der skal være en sammenhæng i det. Hvis man afvikler lejeværdien, er man nødvendigvis tvunget til også at afvikle rentefradragsretten, og skal man afvikle rentefradragsretten, er man nødt til at gøre det over mange, mange år, f.eks. 25 år, så almindelige boligejere ikke kommer i klemme.

Fru Elisabeth Arnold spurgte, om vi i SF også ville afskaffe skat på renteindtægter i takt med, at vi gradvis fjernede rentefradragsretten. Her må jeg skuffe: Nej, det vil vi ikke gøre. Vi mener ikke, det kan forsvares. Når man skal betale skat af arbejdsindkomst, kan vi ikke leve med, at kapitalindkomst, i dette tilfælde i form af renteindtægter, bliver skattefri. Det synes vi ville være en oplagt urimelighed over for folk, der skal tjene deres penge ved almindeligt arbejde.

Til generationseffekten: Ja, det er jo en spændende diskussion, hvad vej den ville vende. Jeg tror nu, det ville være sådan, at boligmarkedet ville tilpasse sig den aktuelle købekraft. De muligheder, folk har for at betale de løbende ydelser på deres bolig, er i virkeligheden den faktor, der kommer til at præge boligmarkedet og kommer til at sætte prisen på boligerne, og derfor tror jeg ikke, det er de unge, der bliver sorteper efter en sådan model. Jeg tror, at dem, det bliver en bet for – hvis der overhovedet er nogen – er dem, der havde set frem til at score en kolossal kapitalgevinst på deres bolig. Det vil de ikke komme til, men det græder jeg kun tørre tårer over, for meningen med at have en ejerbolig er at kunne bo godt og have en tryk tilværelse, ikke at score store kapitalgevinster.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil ikke stemme for hr. Jes Lundes dagsorden, men jeg vil gerne spørge hr. Jes Lunde om noget.

Hr. Jes Lunde plejer at være nogenlunde nuanceret og til at kommunikere med; men jeg kan ikke forstå, at hr. Jes Lunde ikke hæfter sig mere ved det, der er det helt afgørende, når vi taler sociale forhold i forbindelse med boligbeskatningen. Hr. Jes Lunde siger, at fjerner man lejeværdien, bliver det bare de rige, der vinder mest ved det. Må jeg erindre hr. Jes Lunde om, at det ikke har noget at gøre med folks økonomiske formåen. Det har ikke tilnærmelsesvis det at gøre med, hvor mange penge folk har, som det burde have. Vi skulle have et skattesystem, der gik ud på, at de rige betaler mest, og det tror jeg vi er enige om.

Vi har en invalidepensionist i Ballerup, der betaler 17.200 kr. i lejeværdi, og vi har en direktør i Jylland, der betaler 17.800 kr. Pensionisten har et hus på 90 m², men direktøren har et på 200 m². Det er her, hele miseren ligger. Det er ganske almindelige småfolk, der havner i et hus, som er over 30 år gammelt, men som pludselig er vurderet til op imod 1 mio. kr., altså det, vi kalder en millionvilla. Det kan godt være et almindeligt rækkehus i Søborg, og det afspejler ikke folks økonomiske formåen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Jes Lunde og jeg er grundlæggende uenige i den form for argumentation, hr. Jes Lunde når frem til. Men jeg synes bare ikke, der er nogen konsekvens i det, hr. Jes Lunde siger, og derfor vil jeg gerne endnu en gang forsøge at efterlyse lidt konsekvens, når hr. Jes Lunde nu i sit ordførerindlæg har gjort meget ud af at fortælle, at SF er et åh, så økonomisk ansvarligt parti.

Hr. Jes Lunde bekender sig til den tro, at lejeværdien automatisk er indregnet i købsprisen, så hvis man sætter lejeværdien op, må købspriserne vel falde, og hvis man sætter lejeværdien ned, må huspriserne vel stige. Det må jo være ræsonnementet.

Hr. Jes Lunde siger, at det er utrolig negativt med det nuværende prisniveau på ejendomme, og hr. Jes Lunde brugte betegnelsen, at det er ødelæggende med den stigningstakt på boligmarkedet, vi har nu. Jeg må spørge: Hvor er konsekvensen, hvis vi tager det som udgangspunkt for hr. Jes Lundes økonomiske politik her i Folketinget? Hvor er det, hr. Jes Lunde vil kræve, at der skal ske nogle indgreb over for boligmarkedet, så vi virkelig kan få huspriserne ned? Det eneste svar, hr. Jes Lunde har givet, er, at man vil arbejde for at lægge loft over rentefra-

dragsretten over en 25-årig periode, men det vil jo ikke løse hr. Jes Lundes problem.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg var lidt ked af det svar, jeg fik af hr. Jes Lunde før om symmetrien i skattesystemet og rentefradragsretten kontra beskatning af renteindtægter. Det system, hr. Jes Lunde udmalede, hvor man bibeholder beskatningen af renteindtægter og fjerner fradragsretten for renter, vil jo betyde, at al opsparring vil blive brugt øjeblikkeligt til at nedbringe gæld med, og det vil sige, at vi forvrider hele vores investeringsmarked, fordi hele muligheden for at investere i erhvervslivet og bruge noget kapital aktivt fuldstændig vil forsvinde. Jeg vil nødig tro, at hr. Jes Lunde har trukket sin fine uddannelse i en automat, men det system lyder altså ikke særlig smart.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har i grunden stor respekt for hr. Jes Lundes økonomiske viden, men jeg kan ikke forstå, at hr. Jes Lunde har så svært ved at forstå, hvad det er, der er galt ved lejeværdiberegningen, og hvorfor den kan virke så urimelig.

SF plejer jo at sige, at det er de bredeste skuldre, der skal bære mest; det er ligesom en grundfilosofi hos SF. Hvis det virkelig er det, SF mener, burde SF medvirke til, at vi fik lejeværdiberegningen fjernet, for her er det netop ikke de bredeste skuldre, som bærer mest. Og hvis man går ind for den filosofi, hr. Jes Lunde har med hensyn til at nedbringe gælden, bliver det altså også de smarte og de rige og dem, der har en virksomhed, som kan afbetale gælden.

Når det drejer sig om prisstigninger, vil jeg kun sige to ting til hr. Jes Lunde: Der er to ting, som gør, at priserne på ejendomme er steget ganske voldsomt på det sidste. Den ene ting er omlægningen af lån, og den anden ting er, at det endnu ikke er slået igennem, at man skal handle til kontantpriser. Der er et udvalg, som lige har gjort noget ved det, og det kommer vi formentlig til at høre mere om. Det håber jeg i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil gerne sige til fru Mimi Jakobsen, at jeg er enig i, at det er en klar ulempe ved lejeværdibeskatningen, at den ikke er direkte koblet til den økonomiske formåen. Det, den er koblet til, er til gengæld værdien af ens bolig, den kapital, der

ligger her, og de kapitalgevinster, man kan have udsigt til at få. Derfor vil det være klart mere logisk, hvis vi i stedet lavede en konsekvent beskatning af kapitalgevinster i stedet for at anvende lejeværdien, så hvis fru Mimi Jakobsen kan tilbyde mig stemmer til det projekt, er der sket noget spændende i dag. Lad os se, hvad der sker.

Hr. Thulesen Dahl efterlyste konsekvens: Hvis vi synes, det er et problem, at ejendomspriserne stiger så voldsomt, har vi så en politik, som kan løse problemet? Jeg kan henvise til den dagsorden, vi har foreslået, om en udfasning af rentefradraget over 25 år. Det er helt klart, at det også vil påvirke prisdannelsen på boligmarkedet.

Til sidst til fru Elisabeth Arnold, som ikke kunne forstå, at en økonom kunne gå ind for, at man skulle bruge sin opsparing til at nedbringe gæld: Jamen det har jeg da ingen problemer med. Jeg synes, det er særdeles fornuftigt at nedbringe gæld, både for staten og for personer og for hvad som helst, så det står jeg da gerne ved.

Elisabeth Arnold (RV):

Er Danmark et foregangsland, kunne man spørge. Det mener regeringen Danmark er, men statistikken taler nu også sit tydelige sprog, hvis vi sammenligner med verden omkring os, især på ejerboligområdet. Mere end halvdelen af boligerne i Danmark er ejerboliger, antallet af kvadratmeter pr. person er skyhøjt i forhold til, hvad det er i de omgivende lande, standarden af boligerne er høj, faciliteterne er af høj kvalitet, og først og fremmest bor en meget stor andel af de unge familier i Danmark i egen bolig.

Når så mange bor i ejerbolig og stadig ønsker at gøre det og stadig er trygge ved at købe boliger, kan man selvfølgelig sige sig selv flere ting. Det første er, at her taler vi ikke om en udsat, presset, marginaliseret og forfulgt gruppe. Boligejerne er meget forskellige i alder, i indkomstforhold, i familieforhold og i faser på livets vej, og de er glade for at bo i ejerbolig. Det er godt for familien, det er et godt middel til at sikre opsparing, ejerboligen er også til at betale, og så er spørgsmålet: Hvorfor i alverden skulle nogen ønske at genere eller forfølge ca. halvdelen af befolkningen? Det er der selvfølgelig heller ikke nogen, der gør.

Men der er nogle ting, som boligejerne skal gøre sig klart, når de investerer i en bolig, som jo ofte er et 30-års-projekt, og det er, at der er visse

vilkår i livet, som ingen politiker kan forsvare dem imod: Det kan være skilsmisser, det kan være dødsfald, og det kan være pensionering, som betyder et voldsomt fald i indkomsten. Det kan være arbejdsløshed, forflyttelse, sygdom, ulykker og mange, mange ting. Ingen kan garantere, at de ikke kan komme ud for den slags. Der er nu engang ikke nogen garanti for, at man altid kan blive boende i den bolig, man køber, når man er 25 eller 30 år, og det kan politikerne slet ikke garantere.

Det, politikere kan gøre for boligejerne, er selvfølgelig at sørge for en stabil økonomisk politik, holde renten i ro – renteudgifterne er de mest tyngende for unge førstegangskøbere af bolig – holde inflationen i ro og sørge for, at beskæftigelsen er god og stigende, så truslen om arbejdsløshed og indtægtstab ikke skal dominere dagligdagen. En eller anden form af tryghed, en eller anden form for forventning om, at tingene ikke kommer til at gå galt – i hvert fald ikke i den økonomiske politik – må være et minimumskrav fra boligejerne til politikerne, og fra radikal side vil vi gerne være med til at skabe ro og stabilitet omkring økonomien.

Boligen og skattesystemet hænger sammen på flere forskellige måder, som det er blevet nævnt meget intenst i tidligere indlæg her i debatten, og jeg vil blot rekapitulere ved at sige, at det drejer sig fortrinsvis om lejeværdien og ejendomsskatterne.

Det er forkert, når det bliver hævdet, at lejeværdien er så og så høj, og at det er den, vedkommende skal betale. Det var vist et indlæg fra fru Mimi Jakobsen for lidt siden, der antydede, at der var så og så mange tusind kroner i udgift til lejeværdien. Men nej, sådan er det ikke. Man skal først fratække standardfradraget, og derefter skal man betale skat af den pågældende lejeværdi, og når skatteprocenten sættes ned, sænkes også skatten af lejeværdien. Derfor sænkes lejeværdibeskatningen også, når skatterne i almindelighed sænkes, og det synes jeg lige skal med.

Ejendomsskatterne opkræves jo af de kommunale myndigheder, og her går vi fra radikal side ikke ind for, at der skal være en bundgrænse på nul. Der må gerne være et vindue, hvorigennem ejendomsskatten kan bevæge sig fra kommune til kommune, men under alle omstændigheder må bundgrænsen ikke komme så langt ned som til nul. Det mener vi er ganske uforvarligt.

Så er der endelig rentefradraget og dets sammenhæng med indkomstskattesystemet. Det er jo sådan, at hvis man har en lav skat og en nedsat trækprocent, har man også en lavere værdi af rentefradraget, og det burde være noget, som alle efterhånden havde indset. Sådan hænger tingene sammen, og man kan ikke love boligejerne, at de får en lavere skat og samtidig får en uændret høj værdi af rentefradraget. Det lader sig simpelt hen ikke gøre, og de to sidste skattereformer har også klart demonstreret, at sådan kan systemet ikke fungere. Hvis vi ville love en uændret høj værdi af rentefradraget, skulle vi skrue tiden tilbage til før den forrige skattereform i begyndelsen af 1980'erne.

Rentefradraget er altså en væsentlig del af det, unge førstegangskøbere skal tage med i betragtning, når de køber bolig, og de skal selvfølgelig også gøre sig klart, at renten vil blive en mindre og mindre tyngende udgift på deres boligbudget, efterhånden som tiden går og de får betalt af på gælden.

I den rentefradragsret, vi har indbygget i det danske skattesystem, er der også et kraftigt omfordelingsmoment fra gammel til ung, og her spiller lejeværdien også en rolle. Lejeværdibeskatningen er hovedsagelig af betydning for de ældre boligejere, fordi de ikke mere har så store rentefradrag. Det er dem, der omfordeler til de unge, og det er en af årsagerne til, at vi har en så god boligfordeling i Danmark, som vi rent faktisk har.

De to tidligere skattereformer påvirkede boligejerne på forskellig måde. Jeg har tidligere nævnt skattereformen i midten af 1980'erne, hvor de regeringspartier, som holdt sammen indtil årsskiftet 1996-97, nemlig CD, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, var med. Det er klart, at skattereformen i 1987 var en barsk omgang. Den kom samtidig med, at ændringerne i økonomien var voldsomme: Inflationen faldt, og renten faldt, og det betød, at de udsigter til lønforhøjelser, boligejerne havde haft i tankerne, da de kiggede på deres bolig, forsvandt op i den blå luft. Det, der skulle have været vandgrødsår et par år, blev mange, mange vandgrødsår, måske hele livet. En tredjedel af boligejerne blev i løbet af få år teknisk insolvente. Det blev umuligt at sælge boliger uden tab, priserne faldt, og hele boligmarkedet gik i koma i løbet af ganske kort tid efter den forrige skattereform.

Det var en klar fejl, at vi lavede så kort en overgangsordning med skattereformen i 1987. Det er noget, som Centrum-Demokraterne har

erkendt, men jeg har ikke hørt den samme erkendelse fra Venstre og De Konservative og såmænd heller ikke fra Fremskridtspartiet, som ikke var med i den pågældende skattereform. Men vi lærte noget af skattereformen i 1987, som i øvrigt overhovedet ikke ændrede på lejeværdien eller lejeværdibegrebet.

Vi lærte af det, så da vi lavede den næste skattereform i 1993, var det helt oplagt, at der skulle være en meget længere overgangsperiode, og at ændringerne skulle være meget mindre drastiske. De skulle være velforberedte, sådan at folk kunne planlægge deres økonomi og vide, hvad de havde at rette sig efter.

Sådan er det blevet, og jeg forstår ikke, at Centrum-Demokraterne er blevet så vrede. De har intet ondt bedrevet, de har ikke noget at skamme sig over, de har været med til at lave to ganske udmærkede og nødvendige skattereformer.

Jeg kan ikke forstå, at fru Mimi Jakobsen er så fortørnet over den nuværende regering. Vi har faktisk på dette område her ført en politik, som vi har været fuldstændig enige med CD om. Og CD må jo vide, at hvis de vender tilbage til højrefløjen, så får de den samme ørkenvandring, som de havde i firserne.

Hvis fru Mimi Jakobsen nu tror noget andet, så må hun komme herop og forklare, hvad det er, der har ændret sig så fatalt siden dengang. Sporene må skræmme, skulle man tro, men det behøver de ikke at gøre.

Jeg kan jo sige, at de to skattereformer, vi har været med til at lave i fællesskab med fru Mimi Jakobsen, står vi ved, dem anerkender vi, og de har også virket godt. Og den sidste skattereform har ikke været nogen belastning for boligejerne, det viser al statistik, og det viser den økonomiske udvikling.

Jeg kan blot sige, at fra Det Radikale Venstres side har vi intet at fortryde. Vi har lært meget, og vi vil fortsætte i den retning, vi fulgte i den sidste skattereform. Vi vil fortsætte med at nedsætte skatten på arbejdsindkomst og fortsætte med at øge afgifterne på ressourceforbrug.

Og vi vil fastholde beskatningen af fast ejendom. Læg mærke til: Jeg siger ikke, at vi vil nedsætte den, og jeg siger ikke, at vi vil øge den. Vi vil fastholde beskatningen af fast ejendom.

Vi er helt enige i de vurderinger, som Børsens lederskribenter kommer med i dag om, at vores skattesystem er under pres fra den stigende internationalisering, og derfor er det vigtigt, at man ikke opgiver de faste beskatningsobjekter. Det eneste, folk ikke kan tage med sig til udlandet, er deres hus.

Hvad ville der ske, hvis lejeværdien nu blev afskaffet, som et mindretal, heldigvis, herinde vil foreslå? Ja, der ville for det første ske det, at unge ville få betydelig sværere ved at få hus, fordi priserne ville stige voldsomt på ejendommene. Forbruget ville eksplodere, betalingsbalancen ville få det skidt, og det er det, alle økonomer beklager sig over og alle advarer os imod: at nu må vi sætte foden på bremsen, for ellers kommer der en overophedning af økonomien.

Og der ville komme skattelettelser til en stor del af befolkningen, som faktisk ikke har brug for det: de mest velstående, dem, der bor i de største huse. Jeg kan nævne sådan en som min ringhed, mig selv: Jeg ville få en skattelettelse, som jeg ikke har det fjerneste brug for og ikke har spor lyst til. Jeg vil faktisk hellere have, at der er en plejehjemsplads til min far, og at min mor ikke skal vente et år på at få en ny hofte, end at jeg skal have en skattelettelse.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det var jo et rørende indlæg fra fru Elisabeth Arnold, helt rørende, men jeg tror ikke, fru Elisabeth Arnold kan bilde nogen ind, at der er nogen her i Folketingssalen, der ikke deler fru Elisabeth Arnolds ønske om, at der skal være plejehjemspladser og så videre. Det har bare ikke noget med boligbeskatning at gøre.

Når man skal sætte bremsen i, så kunne jeg godt tænke mig at spørge fru Elisabeth Arnold, om man overhovedet ikke i den bil, regeringen kører i, har noget, der hedder en bremse på de offentlige udgifter. Har man kun en bremsepedal, der gælder privatforbruget og de private indkomster?

Jeg vil gerne spørge fru Elisabeth Arnold, når man nu fra regeringens side siger, at boligejernes samlede økonomiske situation ikke skal forværres, og at vi skal have indkomstskatten sat ned, særlig for de lave indkomster: Betyder det så ikke, at lejerne samlet set får større skattelettelser end boligejerne? Og det vil med andre ord sige, at det er nøjagtig i tråd med den forrige skattereform; det viser alle tal, det kan regeringen ikke bortforklare.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg ved ærlig talt ikke, hvor fru Elisabeth Arnold har fået det fra, at jeg skulle være vred på den der skattereform, som vi har lavet i regeringen. Jeg har ikke udtalt mig negativt om den på et eneste tidspunkt.

Det står lysende klart, at det var den skattereform med muligheden for konverteringerne, der totalt ændrede boligmarkedet, der efter en 7-års-nedtur totalt ændrede psykologien omkring ejerboligen.

Det, jeg kan beklage, er, at den skattereform fra 1987 ikke indeholdt en nedsættelse af lejeværdien, som flere også i dag med rette har efterspurgt. Det efterspurgte CD sandelig også dengang, og jeg kan forsikre, at vi blev kulet ned. Det lykkedes i denne regerings tid, det anerkender vi fuldt ud. Jeg har ikke én kritisk bemærkning til den skattereform på det område.

Jeg bekymrer mig om fremtiden, og så kan det ikke undre fru Elisabeth Arnold, at CD stadig væk efter 25 år har boligskatterne som et fjendebillede og som noget, vi ønsker at erstatte med noget andet, fordi de er socialt uretfærdige. Og det er det, jeg skal vende tilbage til i mit ordførerindlæg.

Og må jeg så sige bare én bemærkning til fru Elisabeth Arnold. Nu har fru Elisabeth Arnold 3 gange talt om disse mobile danskere, der hvirvler ud over landegrænserne for at slå sig ned i andre lande, hvor man har lavere beskatning. Jeg tror, de pågældende danskere hurtigt vil finde ud af, at de så kommer til at betale på en anden måde i de lande, hvis det er Europa, man slår sig ned i, for pengene skal ind på den ene eller den anden måde. Og Danmark er faktisk ikke et dyrere land at være i end et af de øvrige europæiske lande, der er værd at være i.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Kirsten Jacobsen spurgte, om vi ikke kunne foreslå en bremse på de offentlige udgifter, når den økonomiske aktivitet skulle dæmpes. Jo, det kunne vi godt forestille os. Vi kunne forestille os, at f.eks. de offentlige anlægsudgifter blev bremset en kende, at man ikke satte så meget byggeri i gang, for at undgå, at der kom et flaskehalsproblem eventuelt.

Men jeg vil også godt lige sige til fru Kirsten Jacobsen: Det er altså ikke os, der har foreslået en skattelettelse på 6 milliarder. Det synes vi altså også er uansvarligt. Det vil jo slippe ekstra 6 milliarder ud i forbrug, som omgående bliver omsat i flaskehalsproblemer og i forværrelse af valutabalancen. Det har vi altså ikke foreslået, det har fru Kirsten Jacobsen, så det er fru Kirsten Jacobsen, der skal komme med forklaringen på, hvordan det her skal balancere. Jeg føler

ikke noget forklaringsbehov på det område, men jeg kan godt komme med nogle forslag, hvis fru Jacobsen skulle være i tvivl.

Til fru Mimi Jakobsen vil jeg sige: Jeg er glad for at høre, at fru Mimi Jakobsen ikke er vred. Men jeg stod altså forleden dag og så i mit fjernsyn, at fru Mimi Jakobsen udstedte en krigserklæring til den nuværende regering. Og så blev jeg da bekymret, for jeg syntes ikke, der var nogen grund til at give os nogen krigserklæring. Det kan jeg forstå nu heller ikke var meningen, og det er jeg da glad for.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jo, det var der faktisk grund til, for to af regeringens ministre var ude og blev i hvert fald citeret for, at boligskatterne egentlig var for lave, at boligskatter egentlig er en god form for beskatning, fordi de immobile skatteobjekter, som det hedder i det sprog, er de bedste.

Så er der brug for at udstøde et advarselsskrik og sige: Hold fingrene fra det! Men jeg synes, der er meget i det, ministrene i dag har sagt, der tyder på, at regeringen ikke har aktuelle planer om det, og det må jeg tage for gode varer, når regeringen siger det. Men jeg må da have lov til at reagere, når man går ud og i hvert fald bliver citeret for noget, som er mig inderligt imod, fordi det er en asocial og forkert måde at beskatte mennesker på.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Bare for at vi nu ikke skal køre videre med nogen misforståelser.

Jeg har så let ved at snakke med fru Mimi Jakobsen. Jeg har haft meget fornøjelse af det. Det tror jeg også jeg vil have i fremtiden. Hvis der engang i fremtiden igen skulle opstå tvivl om, hvad regeringen mener, så ringer vi sammen lige med det samme, vil jeg foreslå, for jeg kan sige på regeringens vegne:

Der er ikke, siden CD – efter min mening uheldigvis – valgte at stå uden for regeringen, udtænkt, planlagt noget som helst nyt initiativ, hvad angår lejeværdi eller ejendomsskatter. Der kommer heller ikke et sådant initiativ, så længe jeg sidder dér, hvor jeg sidder.

Kim Behnke (FP):

I Fremskridtspartiet har vores udgangspunkt for hele dette område altid været følgende: Din bolig, din ejendom, din lejlighed skal være det sted, du bor, og ikke et skatteobjekt.

Vi har igennem årene været udsat for, at skiftende flertal i Folketinget har vedtaget regler, som har haft ganske store konsekvenser for den almindelige dansker. Vi har oplevet skattereformer, som har haft utilsigtede virkninger i form af bølger af tvangsauktioner. Vi har haft det problem for ganske mange boligejere, at de i forbindelse med jobskifte har haft så store omkostninger ved at skulle skifte bolig, at de har været nødsaget til at sige nej tak.

Jeg synes, at den debat, der har været i dag, primært har været en debat, hvor de fleste ordførere har kigget på situationen fra det offentlige side, nemlig hele spørgsmålet om, i hvilket omfang det nu også er nødvendigt, at staten får disse mange milliarder ind.

Jeg synes, det kan være interessant at vende debatten om og i stedet for prøve at anskue boligbeskatningen ud fra den almindelige familie, der sidder derhjemme ved køkkenbordet og konstaterer, at de regninger, girokort og opgørelser, der kommer ind ad døren, har en ubehagelig tendens til at stige hele tiden.

For det er jo ikke kun skatterne, der stiger. Det er jo også sådan, at der følger en lang række andre omkostninger med ved at have en bolig, og det er selvfølgelig, uanset om det er en lejebolig eller en ejerbolig. Og regeringen har igennem de seneste år sørget for, at vores varmeregninger er steget betydeligt, og de vil som følge af det miniforlig, man har lavet med SF og Enhedslisten, komme til at stige yderligere, specielt hvis man er så uheldig, at man har fjernvarme; så vil man konstatere, at ens varmeregninger kommer til at stige.

Det er selvfølgelig muligt for de fleste at skrue yderligere ned for varmen, men alligevel, når frosten bider og det bliver koldt, er man nødsaget til at tænde for varmen i de danske stuer. Og det er selvfølgelig derfor, man har valgt at lægge en beskatning på varmen, for man ved, at danskerne vil være tvunget til at varme deres hjem op.

Det vil også være nødvendigt for folk at tænde lys og dermed forbruge strøm. Derfor lægger man skatter og afgifter på strøm, så man får skatter og afgifter i kassen. Folk bruger også vand. Det er en livsnødvendighed, og derfor lægger man skatter og afgifter på vand. Og mindst om man ikke også skal betale afgifter, når man skal have fjernet sin daglige renovation.

Det er med andre ord dyrt at bo. Det er dyrt at have en bolig i Danmark. Det er det selvfølge-

lig, fordi vores danske boliger her på denne del af jordkloden nødvendigvis skal være isolerede og have en høj standard. Så meget mere ufor- skammet er det også, at man betragter folks bolig som et skatteobjekt og ikke et sted, der skal give folk tag over hovedet.

Ud over de almindelige vurderinger, der finder sted med jævne mellemrum, oplever folk jo også, at der sker årlige justeringer, opreguleringer af værdien af deres bolig. Den opregulering har den praktiske konsekvens, at uanset om folk nu har tænkt sig at flytte eller de har tænkt sig at belåne deres bolig yderligere, eller hvad de kunne finde på, ja, så kommer de til automatisk at betale højere skatter, højere ejendomsskatter og højere lejeværdi af egen bolig.

Ydermere er det sådan, at der ligger et knæk, en såkaldt millionærtakst: Selv om man ikke skal være meget millionær for at nå den takst, så er det sådan, at hvis ens bolig bliver vurderet op til omkring 1,5 mio. kr., så stiger beregningsgrundlaget så meget, at man i stedet for at betale 2 pct. i lejeværdi kommer til at betale 6 pct. i lejeværdi.

Det betyder for mange familier ganske meget. Og det er altså en udvikling, som de ikke selv har nogen som helst indflydelse på. Der sker en årlig opregulering af ejendommens værdi, og lige pludselig smækkes kassen i med den såkaldte millionærtakst. Den har man nemlig ikke sørget for at få reguleret op de senere år, selv om ejendomsvurderingerne og handelspriserne på ejendommene er steget betydeligt.

Det betyder, at vi også har en lang række pensionister, som kommer i den økonomiske situation, at de simpelt hen er nødt til at afhænde deres bolig. De har ikke råd til at bo i den længere, når de lige pludselig skal betale så høj en lejeværdi af egen bolig.

Jeg kan stadig huske efter regeringsskiftet og efter diskussionen om den seneste skattereform, at der gang på gang fra denne talerstol er blevet givet det løfte, at man ville holde boligejerne skadesløse. Ganske mange gange, når bl.a. Fremskridtspartiet gik i kødet på regeringen, fik vi det løfte, at boligejerne skulle holdes skadesløse. Og det er klart, at det er et budskab, der går ud til hele befolkningen, men folk kan ikke se en sammenhæng mellem det budskab og så den virkelighed, de oplever, når girokortene og opgørelserne havner på deres eget skrivebord.

Det er i dag blevet hævdet af flere, at specielt muligheden for, at folk kan belåne den ekstra værdi, der er opstået i deres ejendomme, skulle

udgøre et særligt samfundøkonomisk problem. Men det er jo svært at være dansker. Det er ikke nemt at vide, hvad man skal foretage sig. Det, der er politisk korrekt den ene måned, er lige pludselig politisk ukorrekt den næste måned.

Ved den seneste skattereform blev belåningsreglerne lavet om. Det blev muligt at have realkreditlån med en løbetid på helt op til 30 år. Det blev muligt selv at vælge, hvilken lånetype man ville have. Det havde alt sammen det direkte formål at gøre det nemmere at sælge og omsætte ejendom. Og man vidste godt dengang, at konsekvensen af det også ville blive, at ganske mange mennesker ville belåne friværdien i deres ejendom. Det nød regeringen godt af, fordi arbejdsløsheden kom ned. Det nød samfundøkonomien godt af, for der var flere penge, der kom i omsætning og skabte arbejdspladser.

Nu – så kort tid efter – skal de samme mennesker eller måske deres nabo pludselig føle, at de udover samfundsskadelige aktiviteter, hvis de er så formastelige at gå hen og belåne en eventuel friværdi i deres ejendom. Det er ikke nemt at være dansker, når de politiske vinde skifter så hurtigt.

Det er ikke længe siden, at skatteministeren på forsiden af en af de store morgenaviser erklærede, at grunden til, at regeringen barsler med muligheden af at forhøje beskatningen af boligerne, er, at det at flytte kapital, det at flytte arbejdskraft, det at flytte arbejdspladser er blevet så nemt. Ja, det bekymrer jo også den gode skatteminister, at folk kan begynde at handle over Internet og gøre andre spændende ting, men en bolig, et sted med tag over hovedet, kan man jo ikke flytte.

Og vi hørte i dag også den radikale ordfører gøre meget ud af, at lige præcis boligen er vigtig at fastholde som beskatningsobjekt, for den kan man jo ikke flytte med ud af landet. Og det lever jo det indtryk – som vi er mange, der har haft fornemmelsen af på forhånd – at det, det handler om, mere er at sikre statens provenu end at se på det rimelige i, at man beskatter noget så essentielt som det sted, hvor vi bor.

Den radikale ordfører, fru Elisabeth Arnold, var oven i købet så frimodig at erklære, at der er mange mennesker, der slet ikke har brug for den skattelettelse, der vil ligge i at få lejeværdien af egen bolig afviklet. Det er jo et fantastisk synspunkt at have som politiker, at der er nogle mennesker, der ikke har brug for en skattelettelse. Det har man i den radikale folketingsgruppe

objektivt vurderet sådan, at her er nogle mennesker, der ikke har brug for en skattelettelse.

Dér må jeg sige, at vi har et noget andet syn på tingene i Fremskridtspartiet. Vi har faktisk den opfattelse, at hele befolkningen har et enormt behov for at få skattelettelser. Vi er nemlig dybt bekymrede over, at vi i Danmark har verdens højeste skattniveau. Og uanset om det er arbejdsmanden eller millionæren, så betaler de alle sammen for høje og for mange skatter i Danmark.

Men vi skal tilrettelægge en buket af skatter, det skal vi selvfølgelig gøre, for vores samfund har visse opgaver, som skal løses af det offentlige. Det kan være vores sundhedsområde, vores syge, handicappede og ældre osv. De skal selvfølgelig have det, der skal til.

Og dér er vores opfattelse, at det altså er bedre at beskatte forbrug, ressourceforbrug og forbrug i det hele taget, end at have så voldsom en beskatning af vores ejendomme, som tilfældet er, al den stund vi er nødsaget til at have tag over hovedet. Vi synes ikke, det er særlig hensigtsmæssigt, at folk skal leve i uvished og i utryghed om, hvornår den næste bølge af forhøjelser af skatterne vil vælte ind over den pågældende familie og gøre deres samlede økonomi usikker.

Vi kan derfor i Fremskridtspartiet selvfølgelig som medforslagsstillere af det fremsatte dagsordensforslag fra fru Mimi Jakobsen med flere selvfølgelig støtte det fuldt ud, og vi håber ærligt talt på, at vi efter et kommende folketingsvalg kan komme i den situation, at der er et flertal i Folketinget, der er parat til at lempe skatterne for boligejerne, ikke fordi vi vil forgyldte boligejerne, men fordi vi har nået et beskatningsniveau, som simpelt hen er umoralsk.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er glad for, at hr. Kim Behnke konstaterer så klart, at Det Radikale Venstre og Fremskridtspartiet er uenige. Sandheden må frem; det er vi, og det er jeg godt tilfreds med.

Hr. Kim Behnke harcelerede over De Radikales synspunkter om beskatning af fast ejendom. Hvis hr. Kim Behnke havde kigget lidt tilbage i historien, ville han konstatere, at Det Radikale Venstre altid har været tilhænger af beskatning af fast ejendom, lige siden partiet blev startet i 1905 – ufravigeligt og konstant. Der er intet nyt i det, sådan er det, og sådan vil det blive ved med at være.

Og så vil jeg til sidst sige, at de skattelettelser, jeg omtalte, var for egen regning: Det var min egen personlige økonomi, jeg talte om, og ikke noget som helst andet. Og der er ikke truffet nogen beslutning i den radikale gruppe om, hvor mange der har brug for en skattelettelse, kan jeg berolige hr. Kim Behnke med.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Et er, at man i Det Radikale Venstre har som ideologisk fundament, at boliger skal gøres til skatteobjekt, men der må vel også være en grænse. Der må være en grænse for grådigheden hos de politikere, der opkræver skatterne. Hvor højt skal niveauet være, hvor mange mennesker skal gå fra hus og hjem, før man synes, at man har nået det niveau?

I Fremskridtspartiet kan vi ikke forstå, at man vil være bekendt at have så højt et beskatningsniveau for boliger, for hvad er alternativet for folk? Alternativet er, at de fravælger ejerboligen og så stiller sig i kø og beder om at få en lejebolig. Ja, så er det selvfølgelig en anden konto på finansloven. Så er det pludselig boligministeren, der skal udbetale milliardtilskud til folks lejeboliger. Men det synes vi er samfundsøkonomisk meget dumt. Det er meget klogere at have det sådan, at folk selv bebor og selv ejer deres bolig, frem for at tvinge folk over i lejesektoren, fordi beskatningen er så høj.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg lover formanden, at jeg ikke tager flere korte bemærkninger til denne ordfører.

Jeg vil blot sige til hr. Kim Behnke, at jeg udtrykkelig sagde beskatning af fast ejendom. Jeg ved, at jeg sagde det. Jeg har spurgt nogle af tilhørerne. Jeg sagde ikke boligen, jeg sagde fast ejendom, og det gælder alle former for fast ejendom, herunder naturligvis også boligen.

Hvis der skal ske skattelettelser for boligejerne alene med den begrundelse, at de er boligejere, så skal de skattelettelser jo bl.a. bæres af dem, der ikke er boligejere. Og det er altså dem, der bor på lejede værelser, i lejligheder, på kollegier og på andre måder. Sådan er det.

Frank Aaen (EL):

Det er ikke lejeværdien, men lotteriøkonomien, der er hovedproblemet i boligsektoren. Og selv om lejeværdien er tyngende for mange, så er det andre forhold, der udgør langt de største pro-

blemer for almindelige borgeres boligudgifter – problemer, der stammer fra selve den måde, boligsektoren er indrettet på.

Jorden er jo et begrænset gode, der pr. automatik bliver mere værd i takt med samfundsudviklingen. Der er tale om en samfundsskabt værdistigning, der tilfalder dem, der ejer jord, og betales af dem, der lejer eller køber jord. Set over tid er der sket en enorm omfordeling fra lejere til ejere, hvor en væsentlig del af ejernes gevinst er sendt videre i form af rentebetaling til dem, der har formue.

Dette grundlæggende spørgsmål afvises selvfølgelig af dem, der støtter den private ejendomsret, uanset hvilke skævheder det giver anledning til. Men det er alligevel her, vi skal finde kernen til de grundlæggende problemer.

Den måde, vi finansierer boligerne på, er et kæmpemæssigt lotteri. Det er landets største lotteri. Tilfældigheder på New Yorks børs kan på få sekunder sende renten og dermed huslejen dramatisk i vejret. Den, der optager sit lån om mandagen, kan opnå en lav rente. Den, der tilfældigvis først får hjemtaget et tilsvarende lån dagen efter, hænger på en høj rente i op til 30 år.

Det er et helt urimeligt lotterispil, som de borgerlige naturligvis ikke tør røre ved, da det jo vil kræve en kritik af markedsøkonomien. Forskellige generationer af husejere er tilsvarende deltagere i et kæmpelotteri. Konjunkturudviklingen afgør, hvilke ejere der forgyldes – jeg skulle tilføje: og eventuelle skattelettelser fra de borgerlige – og hvilke der reelt stavnsbindes, fordi deres boliger er faldet så meget i værdi, at de ikke har råd til at sælge dem.

Det er voldsomme formuer, der på den måde omfordeles efter helt tilfældige udsving i økonomien og den økonomiske politik, men det interesserer tydeligvis heller ikke de borgerlige, da det jo også kræver en diskussion om markedsøkonomiens lyksaligheder.

Hvis de borgerlige, fra fru Mimi Jakobsen til fru Pia Kjærsgaard, mener noget reelt med deres bekymringer for boligejerne, burde de forholde sig til konsekvenserne af, at der er privateje til jorden, konsekvenserne af spekulationen, og at nogle fundamentalt kan blive rige ved at eje andres bolig enten direkte ved at eje den som udlejer eller indirekte ved at købe obligationer og dermed få en del af rentegevinsten.

På den måde er lejeværdien således et meget lille problem. Enhedslisten er som sagt tilhænger af, at denne skat fjernes, men vores betingelse er, at samfundet så efterfølgende inddrager

de samfundsskabte værdistigninger på jord og fast ejendom. Det er det, der for os er sammenhængen, og hvis man gjorde det – fjernede lejeværdien og samtidig vedtog at inddrage alle samfundsskabte værdistigninger – så ville man få en mægtig fordel for dem, der bor i boligerne; de ville komme til at bo billigere. Til gengæld ville der blive mindre for efterkommerne at arve, men det synes jeg er et problem, der absolut er til at leve med.

For samfundet ville det være en stor fordel at inddrage værdistigninger, der ikke har rod i produktionen, men alene har rod i, at der er monopol på eje af jord. En sådan inddragelse ville sikre en socialt retfærdig indtægt til de offentlige kasser, og den ville mindske et lånefinansieret forbrug og begrænse den samlede spekulation i samfundet. Med sådan en ændring ville boligerne blive billigere.

Det vil også ske, hvis rentefradraget fjernes. Rentefradraget er indregnet i priserne, idet salgsprisen udregnes efter, hvad ydelsen bliver efter skat, og selvfølgelig kan man ikke fjerne rentefradraget fra dag til dag. Det skal ske gradvis, så ingen af den grund tvinges ud af sin bolig. Dog mener vi, at der straks burde sættes et maksimum for, hvor stort et rentefradrag, man kan have. Det er fuldstændig uantageligt og urimeligt, at vi via skattesystemet giver ubegrænset tilskud til dem, der køber de allerstørste villaer.

Vi ønsker boligfinansieringen fundamentalt ændret væk fra lotteriet. Enhedslisten foreslår, at boligfinansieringen gøres spekulationsfri. Det kunne man gøre via statslån til en fast rente, men i dag – da staten fattes penge og pensionskasserne tilsvarende bugner af penge – kunne vi jo sige, at da pensionskasserne i forvejen investerer store milliardbeløb i obligationer, er det nærliggende, at forrentningen af pensionskassernes udlån til boligformål sker til en fast rente i stedet for at lade renten bestemmes på børsen og i stedet for at lade boligudgiften være et lotterispil.

Overvejelser af denne her type interesserer selvfølgelig ikke de borgerlige. De fører sig frem med urealistiske forslag, der, selv om de bliver vedtaget, ikke afgørende vil ændre boligejernes vilkår. Rent faktisk vil der kun ske det, at en fjernelse af lejeværdien vil betyde en værdistigning for dem, der i dag ejer en bolig.

Som nævnt bestemmes prisen ud fra, hvilken nettoydelse køber kan betale. Fjernes lejeværdien, vil der være råd til at betale mere for huset.

Og selv om nybyggede huse med tiden vil reducere denne virkning, så står det tilbage, at fjerner man lejeværdien, så er det i virkeligheden et dobbelttyveri – forstået på den måde, at det vil øge statsgælden og det vil forgyldte de nuværende ejere. Og regningen bliver betalt af dem, der fremover skal ud at købe bolig, og som også skal betale statsgælden.

Vi kan altså ikke støtte dagsordensforslaget fra forespørgerne. Jeg skal derfor på vegne af Enhedslisten i stedet fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget konstaterer,

- at den største usikkerhed om boligudgifterne stammer fra spekulationen på de finansielle markeder, der med sekunders varsel kan sende renten og dermed huslejen dramatisk i vejret,

- at besiddelse af jord og fast ejendom gennem årene har givet ejerne en begunstiggelse i form af samfundsskabte værdistigninger på bekostning af lejerne,

opfordres regeringen til

- at fremlægge forslag til en ændret, spekulationsfri boligfinansiering,
- straks at reducere rentefradraget for de største ejerboliger og
- at fjerne beskatningen af lejeværdi mod til gengæld at sikre en fuld inddragelse af alle samfundsskabte værdistigninger på jord og fast ejendom.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 111).

Jeg skal afsluttende meddele, at vi kan stemme for det af Socialdemokratiet og De Radikale fremsatte dagsordensforslag, ligesom vi er positive over for SF's dagsordensforslag, selv om det ikke går så langt, som vi kunne ønske os i forhold til at inddrage de samfundsskabte værdistigninger.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Frank Aaens tale mindede os, der har været her siden begyndelsen af 1970'erne, hvor DKP var herinde, om de gamle, fasttømrede ideer om de samfundsskabte værdier, og det er sådan set ikke særlig overraskende.

Men jeg har stor respekt for hr. Aaen på masser af områder, særlig når det drejer sig om hr. Aaens økonomiske indsigt og praktiske forståelse for økonomiske sammenhænge, og derfor kunne jeg godt tænke mig at stille hr. Aaen et helt konkret spørgsmål: Når hr. Aaen vil have fjernet rentefradragsretten for ejerboliger, altså for privat gæld, hvad er det så for en formel, som hr. Aaen har opfundet, men som ingen økonomer eller eksperter hidtil har kunnet opfinde? Alle har jo fortalt Folketinget i de sidste 25 år, at det at skille renter af privat og erhvervsmæssig gæld er som at skille koldt og varmt vand ad, efter at det er løbet ud af hanen, så hvis hr. Frank Aaen har opfundet en ny formel, er det interessant for os andre at høre om det.

Frank Aaen (EL):

Jeg vil ikke gøre noget forsøg på at skille koldt og varmt vand fra hinanden. Jeg vil sådan set bare totalt fjerne rentefradragsretten. Så enkelt er det.

Hvad angår det med, at det er en gammel tankegang, vil jeg sige, at det nu ikke kun er på venstrefløjen, vi har den tankegang. Det er i virkeligheden også noget, f.eks. Retsforbundet og, har jeg også mærket mig, Socialdemokratiet sådan set finder er god politik, som mange partier igennem tiderne har tilsluttet sig. Jeg kan sådan set kun beklage, at der er så få, der i dag markedsfører den for alvor.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hvis man bare fjerner rentefradragsretten for privat gæld, er det jo rigtigt, at så har hr. Aaen ingen problemer. Men var dét, hr. Aaen sagde, virkelig, at rentefradragsretten også skal fjernes for erhvervslivet? Det var interessant.

Mimi Jakobsen (CD):

Der er i sandhed mange måder at anskue boligskatterne på, og de allerfleste er jo kommet til udtryk her i dag under denne, ja, det har vel nærmest været en afslutningsdebat. Vi har fået inddraget børneorlov, amter, kommuner, stats-

gæld og mange andre gode ting. Det er sundt og godt.

Jeg har drypvis prøvet under debatten at få pointeret, hvorfor CD er og altid har været så voldsom modstander af boligskatte. Man kan jo godt en gang imellem blive lidt deprimeret, når man alene bliver karakteriseret som det her småborgerlige parti, der bare render rundt med de populistiske synspunkter og taler alle efter munden. Hvis boligejerne nogen sinde havde reageret, som de burde, havde CD haft en anden størrelse, end det har, så jeg kan i hvert fald klart frasige mig, at vi har rendt rundt for at fedte for parcelhusejerne.

Hvorfor er det så, at disse boligskatte i 25 år har stået på CD's dagsorden til exit og afskaffelse? Det er det, fordi vi har den grundlæggende opfattelse, som jeg vel tror vi er mange om at dele her i Folketinget, at et skattesystem bør afspejle den indre logik og retfærdighed, at de, der er rigest, betaler mest, de, der har flest penge til forbrug, betaler mest, de, der har størst økonomisk formåen, må bære større byrder end dem, der ikke kan klare sig så godt. Hvordan skulle det ellers være?

Derimod kom jeg til at tænke på, da økonomiministeren for efterhånden mange timer siden i dag startede i eventyrstilen, at boligskatte dybest set er en omvendt Robin Hood-historie. Den er i hvert fald løftet ud af en logisk sammenhæng, for beskattningen har ikke noget at gøre med – eller lad mig så sige i alt for ringe grad noget at gøre med – den økonomiske formåen eller styrke, mennesker har.

På markedsvilkår sælger man huse til forskellig pris, alt efter hvor det er mest attraktivt at bo, og det dér med attraktivt har jo ikke altid noget at gøre med, om der er kønt, der er rart at være, det ser godt ud eller huset er pænt. Det har i høj grad noget at gøre med, om det er i nærheden af København, Århus, Aalborg eller Odense. Det er dér, arbejdspladserne er, det er dér, aktiviteterne og uddannelsesstederne er, det er dér, man flokkes.

Dér, hvor mange vil have hus, skal priserne jo stige. Det kan de færreste politikere vel forestille sig at vi skulle gøre noget ved. Men hvad er det så, boligskatte, som vi og kommunerne er ansvarlige for, gør? De forstærker den ulighed, der ligger i, at det ikke har noget at gøre med, om huset er stort, om huset er lækkert, gammelt, nyt, eller hvad det er, om grunden er lille eller stor, men alene noget at gøre med en geografisk skat, og at selve beskattningen rammer på en

sådan måde, at det heller ikke, eller i alt for ringe grad, får noget at gøre med, hvor rige de mennesker er, der bor i det hus.

Tag Københavns omegn, som mange dog kender, og som jeg kender bedst: et rækkehus i Rødovre, et parcelhus i Ballerup eller i Hvidovre. Der bliver så tit nævnt Gentofte og Strandvejen, men jeg synes ikke, det er det mest interessante eksempel. Det mest interessante eksempel er, at en ganske almindelig eller en lavindkomstfamilie, der bor i et rækkehus i Gladsaxe, Mørkhøj, Søborg, betaler mere i skatter end en velhaver i Jylland, der bor i et dejligt stort hus i smukke omgivelser. Det mener jeg er det væsentligste argument imod boligbeskatning.

Mange vil have hørt eksemplet, jeg skal bare kort tage nøgletallene: En invalidepensionist i Ballerup i et hus på 90 m² betaler stort set det samme i lejeværdi som en direktør i Jylland, der bor i et parcelhus på 200 m², men direktøren og hans kone tjener tre gange så meget som invalidepensionisten og hans kone. Og værre endnu med ejendomsskatte: Invalidepensionisten og hans kone betaler 8.000 kr. i grundskatter, hvor direktøren betaler 4.300 kr. i grundskatter.

Det har ikke meget med en retfærdig beskattingsform at gøre, og jeg må bare sige: Man kan se forskelligt på folk, og nogle opfatter altså parcelhusejere som nogle, der ikke har andet i hovedet end at kapitalisere deres gevinster, belåne osv. Men der er tusinder og atter tusinder af især lidt ældre årgange, der har betalt huset ned, og som faktisk ikke kunne drømme om at belåne det for at bruge pengene til at for søde deres liv. De burde gøre det ud fra et menneskeligt synspunkt, men ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt skulle de helst ikke gøre det.

Jeg mener ikke, der er tilstrækkelig dokumentation for at sige, at danskerne i 1990'erne agerer på samme måde som danskerne i 1980'erne. Jeg mener, mentaliteten er ændret, og det er godt. Jeg vil bestemt ikke anbefale nogen parcelhusejere eller andre borgere at opføre sig, som vi gjorde i 1980'erne; men vi kom jo også til at betale for det.

Når vi har talt om prisstigninger inden for de senere år på 40 pct., som flere ordførere har i dag, er det fra det niveau, der var i 1992. Og hvis man spoler båndet bare lidt tilbage, så har hr. Jes Lundes ord fra dengang om, at en tredjedel af husejerne sad med en større gæld end deres vurdering, så hvis de skulle flytte, var det ud med en gæld på 200.000–300.000 kr., været præ-

ciseret tidligere. Vi kender turen, skulle jeg hilse og sige.

Prisstigningerne fra 1993 var på baggrund af et dramatisk fald fra 1986, og ifølge de seneste opgørelser ligger prisniveauet for øjeblikket lige under, hvad det gjorde i 1986, nemlig 8 pct. under i reale priser, så vi er ved at kravle deropad. Det er ikke noget dårligt signal, og det har regeringen en god del af æren for, hvilket den også skal have at vide i dag, i hvert fald fra mig.

Jeg tror, at folk i dag tænker ganske anderledes. Naturligvis er der givet store og gode muligheder ved konverteringerne. Folk har fået halveret huslejen, har fået en tredjedel skåret af huslejen, nye lån har erstattet de gamle, dårlige lån på 18-19 pct., som vi også kan huske alle sammen.

Men det er jo vigtigt at vide, hvad folk så bruger de penge til. Jeg tror, en masse af de penge er gået til vedligeholdelse, forbedringer, som man ikke kunne foretage, da det kneb. Det, kan være en tilbygning, det kan være et nyt tag, osv., og det har været tiltrængt. Jeg håber, at mentaliteten er anderledes i dag, for der vil være al mulig grund til at opfordre til, at den skal være det, hvis det ikke skal gå galt.

Der er så kommet mange angreb på forslaget om at fjerne lejeværdien. Vi har tidligere været inde i diskussionen om, hvad der ville ske, hvis man fjernede den. Jeg er ikke uenig i, at fjerner man lejeværdien, og nedbringer man derved udgiften ved at sidde i et hus, vil man kunne få mere for huset, og så går det måske nok nogenlunde lige op.

Nogle vil så have meget imod de kapitalgevinster, folk får ud af det, men at den næste generation, den næste køber skulle betale voldsmet meget mere af den grund, tror jeg faktisk ikke på. Huse koster det, folk vil betale, og er der ikke nok, der vil købe dem til den pris, så falder prisen. Det er vist almindelig bondelogik.

For CD er det faktisk så alvorligt med de boligskatte – og jeg ved godt, vi ikke er enige med de øvrige borgerlige partier om det her – og det har i øvrigt været vores opfattelse i de sidste 25 år, at det er så uegnet en beskatningsform, at vi ville være parat til, hvis det ikke kunne finansieres på anden vis, i givet fald at tage den over andre skatter. Det skal være ganske klart, at vi ikke skærer i efterlønnen eller i dagpengene for at finansiere det her, og det kender man vist også CD's synspunkter godt nok til at vide.

Vi mener virkelig, at indkomstskatten, som alle jo kan rakke ned på, i hvert fald har den indbyggede logik, at de, der tjener mest og har mest, betaler mest. Så vi vil være parat til at gå vidt, men det er ikke sikkert, det bliver nødvendigt, og jeg vil stadig væk sige, at fordi det er så højt prioriteret en sag, påtager jeg mig gerne sammen med andre den opgave at finde måder at finansiere det her på også uden at lave yderligere huller i statskassen.

Til sidst: Det bedste ved denne debat – ud over at jeg egentlig synes, den indimellem har været ganske morsom, og det skader jo heller aldrig – er så det dagsordensforslag, som er fremsat. Det kan da godt være, det ikke bliver vedtaget, men det har sin værdi. Det har bundet partier sammen i et løfte om, at skulle der vise sig et flertal efter et valg, vil der blive gjort noget ved det her.

Det kan jeg så sige som svar til fru Elisabeth Arnold, der spurgte, hvorfor jeg troede på de øvrige borgerlige partier i denne sag. Håbet beskæmmer jo ingen, vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold. I den foreslåede dagsorden har vi lovet hinanden, at vi vil gøre noget ved det. Det holder jeg mig til, og som jeg tidligere har sagt, vil jeg gemme det dagsordensforslag et sted, hvor det ikke bliver væk.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil gerne sige til fru Mimi Jakobsen, at i Socialdemokratiet sætter vi stor pris på partier, som er tro mod deres rødder. Det kender vi til, også selv om verden indimellem forandrer sig, så der er nogle, der mener, at vi hænger i beton. Men vi har stor respekt for, at CD efter 25 år stadig væk kan holde fast i de samme synspunkter.

Vi har også stor respekt for de holdninger, som vi også mener at CD har som et socialt ansvarligt og socialt bevidst parti, således som fru Mimi Jakobsen indimellem meget klart gør rede for, og som hr. Arne Melchior bl.a. i dagens Politiken klart gør opmærksom på. Det er derfor, jeg gerne vil høre fru Mimi Jakobsen, om ikke hun vil uddybe det, hun var inde på om, at man kan finde finansiering af det her. Mener fru Mimi Jakobsen virkelig, at der kan laves en finansiering uden socialt skæve besparelser? Det er punkt 1.

Punkt 2: Hvis såfremt ifald fru Mimi Jakobsen altså mener, hun skal finansiere det gennem indkomstskattestigninger, som vi i øvrigt har hørt at resten af de partier, der er med i den

foreslåede dagsorden, ikke vil være med til, vil jeg gerne høre fru Mimi Jakobsen, hvor de skal ligge. Skal de fordeles over hele skalaen? Betyder det så ikke, at skatteloftet skal ophæves, for ellers er det jo kun indkomsterne i bunden, som kommer til at betale? Det synes jeg gerne jeg vil høre.

(Kort bemærkning):

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, fru Mimi Jakobsen argumenterede meget logisk og meget konsistent for, at boligbeskatningen er ulogisk, fordi den ikke har noget at gøre med folks skatteevne. De bredeste skuldre skal bære de største byrder, blev der sagt, og det princip er vi fra radikal side enige i.

Når det så er sagt, har jeg sjældent hørt nogen, der argumenterede så overbevisende for at fjerne boligen helt fra selvangivelsen, for det er jo også sådan, at de fradrag, man får takket være rentefradragsretten, er fuldstændig ude af sammenhæng med, hvilken skatteevne man i øvrigt har, men er helt afhængige af, hvilken bolig man har købt, og hvor stor gæld der er i den pågældende bolig.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Mimi Jakobsen, om fru Mimi Jakobsen ikke kan støtte det af SF foreslåede, nemlig at man fjerner boligen totalt fra selvangivelsen. Det må være svaret på fru Mimi Jakobsens bekymringer over denne uretfærdige beskatning.

(Kort bemærkning):

Jes Lunde (SF):

Det kan da være, der kommer noget overraskende ud af debatten her. Nu må jeg jo ikke spørge andre end den sidste ordfører, så jeg må ikke spørge, om regeringen kan støtte vores dagsordensforslag.

Men lad mig så sige til fru Mimi Jakobsen, at jeg er meget enig med fru Mimi Jakobsen i, at langt de fleste husejere ikke går op i at kapitalisere deres bolig. De er interesseret i at have et rart sted at bo, og de er interesseret i, at de kan betale deres husleje og kan se, at de også kan gøre det på lang sigt.

Den nærliggende konklusion er jo så, at hvis den dér kapitalgevinst er ligegyldig, så lad os prøve at kigge på beskatningen af kapitalgevinster, for det kan jo ikke genere alverden, hvis det er én, som ingen regner med og ingen bekymrer sig om. Så kunne det måske finansiere en afvikling af lejeværdien, og så begynder jeg da at være åben over for at diskutere det, for så kan vi

også få bugt med det, som de borgerlige partier siger, nemlig at man ikke kan spise mursten.

Det kan der være noget om, men det kan man jo alligevel i den forstand, at der i murstenene kan ligge gemt en kæmpemæssig kapitalgevinst, men hvis vi kan tage pengene på det tidspunkt, hvor de bliver til menneskepenge, går fra mursten til menneskepenge, kan det være, vi kan få løst problemet. Kan vi få en dialog om det?

(Kort bemærkning):

Frank Aaen (EL):

Fru Mimi Jakobsen sagde meget korrekt, at huse koster det, køberne kan betale, og det betyder jo, at de, der i dag har købt et hus, selvfølgelig har givet det for det, de kunne betale. De får en lettelse, hvis lejeværdien bliver fjernet, som fru Mimi Jakobsen foreslår, og de får samtidig den fordel, at deres hus stiger i værdi. De får altså fordelene.

Den unge, der skal ud at købe sit første hus eller sin første ejerlejlighed, kommer så til at betale den højere pris, men får ikke lettelsen, og det er sådan set en meget urimelig omfordeling fra den kommende generation til dem, der i dag ejer en bolig.

Jeg synes, fru Mimi Jakobsen burde overveje, om der er et problem dér, som ikke passer med CD's normale sociale profil.

(Kort bemærkning):

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg tror ikke, det vil gøre den store forskel for den næste køber, om den tidligere køber fik sløjfet lejeværdien eller ej. Jeg tror, huset vil stige i værdi, fordi man køber efter ydelsen, og det er vi jo enige om. Når ydelsen bliver mindre, fordi lejeværdien er væk, vil man kunne få mere for huset. Det er vi også meget enige om.

Men for den næste køber kan det vel gå nogenlunde lige o-p op, om merprisen skyldes, at det var en lejeværdi – som vedkommende så heller ikke skal betale – eller om det var en kapitalgevinst til den tidligere ejer.

Jeg kan ikke sige, at jeg synes, det er udpræget retfærdigt, at det går sådan for sig, at nogle lige kan score noget på et eller andet tidspunkt og så sælge videre, men jeg må bare erindre om, at i hele parcelhusets historie har det været et spørgsmål om, hvorvidt man købte og solgte på det rigtige tidspunkt. Nogle købte som jeg altid på det forkerte tidspunkt, og nogle solgte som jeg altid på det forkerte tidspunkt, og det har

man så meget glæde af mange år efter. Det er ikke særlig retfærdigt, men sådan er det. Og det er en bivirkning, jeg vil være parat til at tage med.

Så vil jeg sige til hr. Buksti om finansieringen, at det skulle vel strøs ud over det hele. Men jeg sagde, at hvis man ikke kunne finde det, vi snakkede om, i første omgang, nemlig 1,5 mia. kr. i 1999 – lad os tage nogenlunde det beløb – måtte vi i givet fald for CD's vedkommende sige, at vi mener det her så alvorligt, at vi ikke ville vige tilbage for at lade det gå ud over andre skatter, for vi føler, at denne her er meget uretfærdig.

Det vil være mit svar igen. Nu ved jeg godt, hvorfor hr. Jacob Buksti spørger om det med skatteløftet, men det tror jeg ikke vi skal have blandet ind i diskussionen i dag.

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt man kunne fjerne boligen fra selvangivelsen. Faktisk er det sådan, at da CD blev dannet i 1973, stod der på forsiden af CD's allerførste pjece »Boligen ud af selvangivelsen«, og det genkalder jeg mig tit, for man kunne spørge, da vi nu er konsistente i vor gamle tro: Var det noget? Når jeg ikke tror, det kan lade sig gøre i dag på en økonomisk rigtig måde, er det, fordi renteudgifterne er steget så voldsomt. Jeg mener faktisk at kunne huske, at CD på et tidspunkt opererede med en tanke om et eller andet fastfrosset beløb, som man så lod stå i al fremtid, og som derved blev mindre og mindre værd, idet man lod inflationen spise det op.

Jeg tror, at renteudgifterne er oppe på et niveau, hvor det måske navnlig ikke går op med lejeværdien, og jeg noterede mig til min store sorg, at hr. Jes Lunde ikke tog ejendomsskatterne med i sit dagsordensforslag i dag.

Jeg vil ikke sige, at tanken om helt at holde boligen ude af selvangivelsen ikke har været inde i CD's verden, for det har den, men jeg tror, at renteudgifter i dag udgør for stort et beløb, og hvem kan garantere 25-30 år frem i tiden? For det er det, vi snakker om, og hr. Jes Lunde nævnte selv en tidshorisont på 25 år, og det har noget med pantebreve og alt det dér at gøre. Hvem ville kunne gå ud og garantere et politisk flertal? Ville folk tro på det? Jeg tror det ikke. Så jeg ser et hav af vanskeligheder i det, og derfor må jeg afvise det.

Men jeg skal gerne vedkende mig min historiske arv og sige, at vi har opereret med den tanke.

Nu lyser lampen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil godt lige fortsætte den diskussion lidt endnu om, hvad der sker for nuværende og nye ejere.

Det, der sker, er, at de nuværende ejere får en lavere udgift, og de får en værdistigning. De unge, der køber, kommer formentlig til at betale nogenlunde det samme, som hvis lejeværdien stadig væk var der. Er det så et smukt billede, der kommer ud af det? Nej, det er det ikke, for det betyder, at de unge, der køber, vil komme til at betale det samme, som hvis der var en lejeværdi, men i stedet for, at lejeværdien går i statskassen, vil de betale lejeværdien som ekstra ydelser til dem, de købte boligen af, og det vil sige, at de giver penge til den ældre generation. Det koster penge for statskassen, og det betyder, at de ad anden vej skal betale mere i skat til staten eller acceptere, at staten må skære ned på det sociale område.

Det får sådan set en meget uskøn virkning, hvis man kun fjerner lejeværdien, og derfor er det, vi siger, at vi godt vil fjerne lejeværdien, men at vi samtidig skal gøre noget andet, for ellers er det en omfordeling fra de unge til de gamle, og det synes vi sådan set er en rigtig dårlig idé.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu kan jeg forstå på fru Mimi Jakobsen, at eventuelle skattestigninger sådan skal strøs lidt ud over det hele.

Jeg vil nu skuffe fru Mimi Jakobsen med at spørge en gang til til skatteløftet, for det har jeg sådan en fornemmelse af, at fru Mimi Jakobsen ikke vil gå så meget ind på, så jeg vil spørge på denne facon: Er det ikke rigtigt, at hvis man ikke ophæver skatteløftet, vil det være sådan, at en skattestigning spredt ud over det hele ikke ville ramme de højeste indkomster? Det synes jeg godt at jeg vil have et svar på.

Jeg kan så godt forstå, at fru Mimi Jakobsen vil opbevare det dagsordensforslag på et sikkert sted. Jeg tror, min gamle ven Jens Risgaard ville have opbevaret det på natbordet, så det lå der, når VK-partierne ringede, så fru Mimi Jakobsen kunne citere det ordret, og det er jo dér, det skal bruges.

Men hvad er det, som gør, at fru Mimi Jakobsen i dag må mene noget andet, end hr. Peter Duetoft gjorde den 25. maj 1993, da man diskuterede omlægning af skatterne her i Tinget. Da

sagde hr. Peter Duetoft, og det er spalte 9426 i 1993:

»Det er jo det, der for os er fuldstændig volapyk i dag, at den regering, der i 10 år har talt for boligejere, har talt for marginalsatter, og hvad ved jeg, uden at gøre noget og uden at kunne komme igennem med tingene, nu lige pludselig kan klare det hele.«

Hvad er det, der gør, at fru Mimi Jakobsen tror på, at de partier, der er med hér, skulle være i stand til at kunne gennemføre det sådan over night?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil sige til fru Mimi Jakobsen, at det jo var en ren tilståelsessag, at CD faktisk havde det i tankerne, dengang de havde et partiprogram, hvad jeg forstod at fru Mimi Jakobsens far altid har syntes var noget pjat. Men altså, man havde engang et partiprogram, hvor der stod, at man skulle have boligen ud af selvangivelsen.

Når den alligevel ikke kom ud og man faktisk aldrig har foreslået det for alvor, hænger det nok ikke så meget sammen med, at renteudgifterne er blevet større, for dengang var renteudgifterne da også store i forhold til de indkomster, folk havde.

Jeg købte hus i 1972, og det var fuldstændig afgørende for mig, at jeg havde rentefradragsretten, for overhovedet at kunne købe det hus, så forholdet mellem indtægt og renteudgifter har altid været noget, boligkøbere har skullet være opmærksom på – i 1972 som nu.

Jeg vil blot sige en enkelt ting: Et dagsordensforslag, som partier fremsætter i fællesskab, men som ikke bliver vedtaget, har jeg da aldrig været ude for binder noget som helst, så fru Mimi Jakobsen må ikke tro, at det holder ud over denne dag.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil da også gerne kvittere for fortællingen om CD's standpunkter i 1973, hvor de legede med de samme tanker, som ligger i SF's dagsordensforslag i dag, men begrundelsen for så ikke i dag at støtte SF's foreslåede dagsorden forstod jeg slet ikke. Det var noget med, at renteudgifterne var blevet større, men det er de jo ikke. Jeg er sikker på, at hvis vi lavede en analyse af renteudgifter for boligejerne i forhold til deres samlede disponible indkomst i 1973 og frem til i dag, ville der overhovedet ikke være nogen

grund til, at CD af den grund flygter fra tidligere standpunkter.

Men den analyse kan vi vel så få frem. Vi kan stille spørgsmålet i Politisk-Økonomisk Udvalg til finansministeren og få et regnestykke på det. Jeg er sikker på, at den argumentation ikke holder. Så måske skulle CD overveje faktisk at vende tilbage til standpunktet, genoptage det og begynde at kigge på vores dagsordensforslag her.

Så vil jeg gerne give fru Mimi Jakobsen mulighed for at svare på det spørgsmål, jeg stillede før. Var det ikke bedre at få en beskatning af kapitalgevinsterne, når de faktisk bliver realiseret, når de bliver til penge, i stedet for at have den løbende beskatning af lejeværdi, fordi man ikke kan spise mursten?

Mimi Jakobsen (CD):

Til det sidste vil jeg sige, at det synes jeg faktisk ikke.

Hr. Niels Langkilde har gjort sig til talsmand for det og har flere gange i dag stillet spørgsmålet: Hvad så med malerier? Nu har jeg slet ikke penge at investere, og jeg kan ikke forestille mig, hvordan det kan være at samle på smykker, malerier eller noget som helst. Man sparer op i sin ejendom, og sin kreditforening skylder man jo alt, ikke sandt. Det er det, man kalder at have egen bolig – ha!

Jeg synes, det kunne være en interessant analyse. Lad os kigge på det. Jeg går ud fra, at det er de samlede renteudgifter for privatfolk og ikke bare boliggyld og sådan noget, vi snakker om.

Det andet spørgsmål – hvem kan garantere 25 år frem i tiden? – gik hr. Jes Lunde til gengæld let hen over, for jeg tror, vi er enige om, at det kræver troværdighed i forhold til folk for ikke at bombe et marked sønder og sammen.

Tilbage til hr. Frank Aaen: Nu er vi ved at være lidt ude i tiden, og derfor er det lidt svært at fastholde, hvad der sker med den næste generation af boligejere. Hvis vi nu siger, boligejeren har købt af den foregående ejer for en eller anden sum, betaler ydelser til en bestemt rente osv., så slipper den nye boligejer dog for en stigende lejeværdi, idet jeg går ud fra, at hyttens værdi hen over tiden stadig væk stiger. Man har vel en nogenlunde fast ydelse, men vi er langt ude i tiden. Jeg tror, det egner sig bedre til en studiekreds en sen aften, end det måske gør til det her.

Og så siger jeg en afgørende ting, nemlig at det er vanskeligt for nogen overhovedet at sige

»alt andet lige«, for alt andet er ikke lige. Boligmarkedet er helt afhængigt af renteniveau og alt muligt andet, prisniveauet er afhængigt af det, og derfor er det meget svært at sige, hvordan påvirkningen vil være. Historien viser også, at det er gået op og ned og ud og ind.

Der er mange, der bekymrer sig om, hvad jeg skal tro på og ikke tro på, og jeg takker for deltagelsen. Det har rørt mit hjerte dybt, at så mange er bekymret for, om jeg nu bliver svigtet eller ej. Jeg kan kun sige, at jeg er ganske enig med hr. Peter Duetoft. Jeg har selv i dag bekræftet den historiske fremstilling, at sådan har jeg også opfattet forløbet gennem 1980'erne, og det har jeg redegjort for her, så jeg er ganske enig med hr. Peter Duetoft.

Men nu har vi et stykke papir, som selvfølgelig ikke er juridisk bindende. Hvem i alverden har talt om det? Jeg taler om, hvad partier har lovet hinanden, men vel navnlig har lovet ud ad vinduerne. Jeg ved ikke, om jeg citerer en fremtrædende Venstremand korrekt for i dag i, jeg tror det var Berlingske Tidende eller Jyllands-Posten, at sige: Vi vil slippe meget dårligt fra det, hvis vi ikke lever op til det her. Og det er jeg da meget enig i.

Enhver er salig i sin tro, vil jeg sige til hr. Buksti og fru Elisabeth Arnold. Jeg vælger at tro det. Jeg synes, det er på tide at få ordnet denne sag, naturligvis over nogle år, så det kan lade sig gøre, men stadig væk.

Der var en sidste til hr. Buksti. Hvad var det nu, det var? Jo, skatteløftet. Det må være rigtigt. Hvis hr. Buksti står og tænker på 1998, siger jeg bare skattereform, og så lukker vi den debat. Men teknisk set er det selvfølgelig rigtigt, at hvis det også skal tages af topskatten, skal det vel – hr. Buksti kan skattesystemet bedre end jeg – flyttes. Men jeg understreger, at jeg ser andre muligheder for at få fundet 1,5 mia. kr. i 1999. Det er ikke noget, der holder mig søvnløs om natten. Jeg kender mange partier, herunder hr. Bukstis eget, der, når man virkelig gerne vil noget, også finder pengene.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Bare for kort at opsummere denne lille diskussion, for det ser ud, som om vi er enige:

De, der får en lettelse af deres huslejudgifter, er dem, der i dag ejer en bolig. De får både en lettelse i udgiften og en ekstra værdi i deres hus. De, der køber, det unge par med et barn, der vil have mere plads, får akkurat den samme udgift,

som de ellers ville have haft, altså ingen lettelse; tværtimod må de se et hul i statskassen, som de på den ene eller den anden måde er med til at finansiere. Det er en klar forringelse for deres vedkommende.

Så kan de godt nok – det vil jeg gerne medgive fru Mimi Jakobsen – se frem til, at de om 25 år er færdige med at betale deres bolig, og så vil de sidde lidt billigere, end de ellers ville gøre. Men jeg synes, det er en meget dum måde at bruge penge på, og det er sådan set asocialt.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I Dansk Folkeparti er vi glade for, at der er taget initiativ til denne forespørgsel, og at Dansk Folkeparti har haft anledning til at være medfore-spørger på denne her forespørgsel. Vi finder, det er meget vigtigt af hensyn til trygheden for boligejerne, at vi får en diskussion som den, vi har haft her i dag.

Jeg havde planlagt her i min indledning specielt at rette en tak til CD for at være med i denne forespørgsel, men jeg må nok sige, at den sidste meningsudveksling og ordførerindlægget fra fru Mimi Jakobsen har vist, at det nok er rigtigt, at der er ét sted, hvor vi partier, der står sammen om en dagsorden, vil have lidt vanskeligheder med at finde hinanden, og det er umiddelbart på den del af finansieringsspørgsmålet, hvor fru Mimi Jakobsen konkluderer, at CD er villig til at lade skattetrykket stige andre steder for at finansiere afskaffelsen af lejeværdi af egen bolig. Det er Dansk Folkeparti naturligvis ikke.

Men jeg kan love CD, at Dansk Folkeparti – og det er i forhold til den diskussion, der var om, hvor bindende denne dagsorden er – også efter et valg, og efter at vi har fået en ny regering, meget gerne er medforlagsstiller til nøjagtig den samme dagsorden, og at vi fra hvert vores udgangspunkt kan stille også Venstre og De Konservative til ansvar for, at det dagsordensforslag, som ikke ser ud til at blive vedtaget i dag, kan blive vedtaget, når vi har fået et regeringsskifte efter næste folketingsvalg.

Regeringen har i sit svar på forespørgslen gjort meget ud af at forholde sig til den samlede situation for boligejerne, og regeringen indregner jo i alle sine beregninger meget flot den gevinst, som boligejerne har fået af lånoplægningen, til at belyse, at boligejernes samlede situation er blevet forbedret og ikke forringet.

Men i Dansk Folkeparti kunne man nu i højere grad håbe, at regeringen ville lave nogle analyser af, hvad boligbeskatningen isoleret set har

kostet boligejerne. For sagen er jo, at hvis man ikke medregner gevinsten af lånomlægningen, er det faktisk blevet beskatningsmæssigt dyrere for boligejerne. Og hvis man oven i det indregner de grønne afgifter, de nyeste i forbindelse med finanslovaftalen, som SF var med til at indgå med regeringen, havde vi dér endnu en gang den situation, at boligejerne fik en ekstra afgift; her tænker jeg specielt på boligejerne ude i landdistrikterne.

Regeringen sagde også i sit svar på forespørgslen, at Danmark skal have en lavere indkomstskat. Det lyder jo umiddelbart fordelagtigt for Dansk Folkeparti. Man sagde, at en sådan lavere indkomstskat skal finansieres af for det første en højere bruttoskat, for det andet flere grønne afgifter og for det tredje indgreb imod skattetænkning.

Ikke med ét eneste ord kunne ministrene forstå at tale om offentlige besparelser. Hvorfor ikke? Er det, fordi det er fuldstændig umuligt at foretage offentlige besparelser? Når man hører debatten om, hvordan en afskaffelse af lejeværdien skal finansieres, forekommer det, at det er fuldkommen umuligt for det her Folketing at vedtage en eneste offentlig besparelse.

Sådan forholder det sig naturligvis ikke, men det er jo rigtigt, at når finansministeren samtidig i sit svarindlæg siger, at børnefamilieydelsen eksempelvis skal sættes mærkbart op, kan jeg da godt se, at det er svært, for børnefamilieydelsen er vel steget med knap 1 mia. kr. fra sidste år til i år. De skønnede udgifter for i år, der beløber sig til 9,4 mia. kr. i udgift for staten i indeværende år, er jo ydelser, som ikke er skattepligtige i den anden ende, og når man bare som udgangspunkt i en debat om lejeværdien siger, at det beløb skal sættes mærkbart op, kan jeg da godt se, at det er svært at forestille sig, at der overhovedet kan findes en eneste offentlig besparelse.

Økonomiministeren ynder i offentligheden at tale om muligheden for et opgør med overførselssamfundet. Vi skal have velfærdsreformer; vi skal have reformer, der gør, at nogle af de her passive ydelser, overførselssystemer, bliver afskaffet. Disse områder kunne da også være genstand for besparelser. Hvor bliver den snak af i en debat som den i dag, hvor regeringen overhovedet ikke forholder sig til muligheden for besparelser, men tværtimod siger, at det er umuligt at finansiere en afskaffelse af lejeværdien?

Boligpriserne er steget med 40 pct., og det giver jo en større beskatning, det siger sig selv,

og udtalelserne fra regeringen viser altså, at beskatningen skal stige endnu mere. Og jeg synes egentlig, den lille debat, der var tidligere med både økonomiministeren og skatteministeren om de citater, som flere af os kunne oplæse fra udtalelser, som var kommet fra ministrene på Finansrådets temadag den 15. maj om ejerboligens fremtid, viste, at der er slinger i valsen i regeringspartierne.

Det, der blev sagt, var jo, at de citater, vi kom med, ja, der blev ikke sagt, i hvert fald ikke fra skatteministerens side, at de var forkerte, når skatteministeren var citeret for at sige direkte, at der er behov for at øge alle former for boligskatte. Nej, det svar, vi fik fra skatteministeren, det gik ud på, at det citerede var sagt i den sammenhæng, at der var en internationalisering på vej, og at der var en risiko for udhuling af skattegrundlag osv., så man skulle se det sådan som en del af en visionær debat om noget ude i fremtiden.

Men jeg vil sige til skatteministeren, at det kan jo ikke ændre ved, at sandheden er, at citatet åbenbart må stå ved magt, og at skatteministerens holdning derfor må være, uanset at det er sagt i en såkaldt temadebat, at der er behov for at øge alle former for boligskatte.

Det er klart, at det skaber en utryghed hos boligejerne, hos os alle sammen som boligejere. Det vil vi gerne have afklaret, og jeg synes egentlig ikke, at vi er kommet den afklaring meget nærmere med ministrenes svar her i dag.

For Dansk Folkeparti er det naturligvis væsentligt at slå fast, at der er behov for, at det offentlige og staten har skatteindtægter. Men samlet skal vi opnå et lavere skattetryk end det, der er for øjeblikket. Og det, der er helt afgørende for os at se, er naturligvis, at de skatter, vi så har, er retfærdige, at de kan tolkes som retfærdige skatter.

Når vi tager beskatningen af boligen, føler vi ikke i Dansk Folkeparti, at der er tale om en retfærdig skat. Når man har beskatning af boligen, er det jo, fordi man må lægge til grund, at ejendommen er en form for investeringsobjekt og ikke et langsigtet køb af en bolig, for at folk kan bo i deres hus i måske 20-30-40 år.

Min pointe er, at når folk køber en bolig, så gør de det naturligvis ikke med henblik på at sælge den igen. Det tænker man ikke på i købsøjeblikket; da tænker man på at finde den rette bolig for sig og sin familie i de næste mange, mange år.

Samtidig, som det også har været nævnt tidligere af tidligere ordførere, er der jo ikke tale om, at man ved beskatningen af boligen betaler skat efter evne. Det føler vi faktisk er meget fornuftigt at man ellers gør, og derfor mener vi samlet set, at lejeværdi ikke er en korrekt beskatningsform. Derfor har vi også været med til at foreslå den dagsorden, som har til hensigt at afskaffe lejeværdi af egen bolig og gøre det muligt for kommuner og amter at nedsætte boligbeskatningen.

De værdier, kunne man jo også lige skyde ind, som husene ofte sættes til, kan jo også være tilfældige og ikke nødvendigvis udtryk for den salgsværdi, en ejendom har.

Regeringen klandrer så dagsordenen for at være økonomisk uansvarlig, og jeg skal bare sige, som en tidligere ordfører også har sagt, at for mig at se hænger regeringens argumentation ikke sammen. Ministrene gjorde i deres svartale meget ud af at forklare, at økonomien i Danmark er superstærk, bomstærk, og at den er et rigtig godt udgangspunkt for de kommende år. Samtidig får man så altså den konklusion fra regeringen, at den borgerlige dagsorden, der er fremsat, vil ødelægge den sunde økonomiske udvikling, fordi man altså i årene 1999, 2000, 2001 og 2002, over denne 4-årige periode, vil fjerne lejeværdi af egen bolig. Hvis det ikke er at skyde gråspurve med kanoner, så ved jeg ikke, hvad det er. Hvis virkeligheden ikke i virkeligheden måske er, at økonomien slet ikke er så bomstærk, som regeringen i dag har forsøgt at gøre den til.

Så er det endelig blevet sagt, at de borgerlige partier og CD kun kan blive enige om at afskaffe lejeværdi af egen bolig, intet mere, som jeg også var inde på i starten af indlægget omkring finansiering.

Jeg vil bare stilfærdigt her som afslutning spørge både regeringen, SF og Enhedslisten: Hvad har regeringen, SF og Enhedslisten i dagens debat tilfælles ud over at sige nej til at fjerne lejeværdi af egen bolig? Der er af regeringspartierne fremsat et dagsordensforslag om at tage ministerens redegørelse til efterretning, der er af SF fremsat et dagsordensforslag med et 25-årigt sigte, og der er af Enhedslistens foreslået en tredje dagsorden. Og de tre harmonerer jo ikke. De er jo ikke ens, tværtimod. Så hvori består den store enighed, som man så skulle formode var logikken ved at bruge den her argumentation over for den borgerlige dagsorden hos dem, der afviser dagsordenen?

Næ, sandheden er jo nok, at det eneste, regeringen, SF og Enhedslisten i dag er enige om, er at afvise afskaffelsen af lejeværdi af egen bolig. Og det er da lige så pauvert som det, man angriber den borgerlige side for.

Som afslutning skal jeg så blot sige, at vi naturligvis støtter vores egen dagsorden, og de tre andre kan vi ikke støtte. Vi føler, at budskabet fra denne debat bør være, at når der kommer et regeringsskifte, og når der kommer et andet flertal her i Folketinget, er man også i Folketinget parat til at gennemføre det, som man i dag har sagt til vælgerne at man er villig til, nemlig at fjerne lejeværdi af egen bolig over 4 år startende i 1999.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Kun et par enkelte kommentarer for at samle et par udestående spørgsmål op:

Fru Gitte Seeberg formulerede sig på en måde, som kort refereret er således, at det rentefald, der kom i 1993 og fremefter, skete på baggrund af de borgerlige regeringer, fra før regeringsskiftet kom.

Bare for historieskrivningens skyld skal jeg sige til fru Gitte Seeberg, at det, der skete i 1993, andet halvår, var, at der kom et rentefald i Europa, og det kom altså også til Danmark, og hver gang den daværende nationalbankdirektør sænkede renten, steg kronens værdi. Det, der skete dengang, var det, man talte om at skrive økonomiske lærebøger om.

Dernæst svarede fru Gitte Seeberg på et spørgsmål, at der ikke havde været 90 mandater i 1980'erne til at fjerne lejeværdibeskatningen. Der må jeg sige til fru Gitte Seebergs undskyldning, at hun jo ikke var i Folketinget på det tidspunkt, men som jeg husker det, var der kun ét parti, der talte om ændringer på det punkt, og det var CD. Tværtimod blev det aldrig nogen sinde fremført som et ønske hverken fra Venstre eller De Konservative, heller ikke i det samarbejde, der var med Det Radikale Venstre.

Jeg vil gerne have lov at citere fra en debat. Det var i maj 1990; der var mange debatter om spørgsmålene omkring boligsektoren. Den daværende statsminister siger følgende, og jeg citerer fra Folketingets forhandlinger 1989-90, sp. 9479:

»Regeringen mener, at det ville være ufor-svarligt at gennemføre en ganske generel lempelse af vilkårene specielt i boligsektoren uden at anvise kompenserende finansiering heraf. Det må også samtidig huskes, at en ensidig reduk-

tion i boligbeskatningen ville vanskeliggøre tilpasningen af vores øvrige skatter og afgifter – og det er en stor opgave, vi har foran os – til EF's indre marked.«

Jeg må stadig erklære mig enig i den politik, som Det Konservative Folkeparti dengang stod for.

Så vil jeg gerne lige sige til hr. Peter Brixtofte, at det er en meget besynderlig argumentation, der kommer fra hr. Brixtofte omkring disse forhold. I dag hørte jeg hr. Peter Brixtofte i morgenradion. Han talte om de økonomer, som udtalte sig imod hr. Peter Brixtoftes nuværende standpunkt om lejeværdibeskatningens afskaffelse, og så sagde hr. Peter Brixtofte, at det ikke er det private forbrug, der er nogen som helst problemer i. Det er det offentlige forbrug. Og jeg citerer:

»Jamen det gør jo ikke noget, bare det offentlige forbrug bliver sat kraftigt ned, for det er det, der er brug for.«

Senere i dag er hr. Peter Brixtofte af Ritzau refereret for at sige:

»Regeringen skal tage pænt imod kommunerne og give dem, hvad de forlanger, når de kommunale forhandlere på fredag mødes.«

Det handler altså om større offentlige udgifter.

Jeg har en mistanke om, at noget af den finansiering, som der tales om, er den finansiering, som det i denne regering er forbudt at bruge til andre aktiviteter, nemlig den, der kommer af, at passive kommer i aktiv beskæftigelse, for dermed sparer vi dagpenge og kontanthjælp. Sådanne besparelser kan ikke bruges til andre og nye udgifter, i hvert fald ikke, hvis man vil være ansvarlig i den nuværende situation.

Så skal jeg sige, at jeg så hr. Anders Fogh Rasmussen i tv i går, og begrundelsen for, at der ikke var sket noget i 1980'erne på det område, blev gjort til, at Det Radikale Venstre havde forhindret det. Det Radikale Venstre var jo støtteparti for Schlüterregeringerne. I dag kan jeg se i Ritzau – det er jo nok mere sanddru – at det er 20 års erfaring i Folketinget, der har fået hr. Anders Fogh Rasmussen til at skifte standpunkt. Ja, Venstre ved man, hvor man har!

Hvad angår sammenhængen mellem betalingsbalanceoverskuddet, det offentlige forbrug og det private forbrug, som hr. Peter Brixtofte og jeg har diskuteret tidligere i dag, skal jeg nøjes med at henvise til vismændenes rapport fra i dag, som jeg har haft tid til at skimme i mellemtiden. Der har hr. Peter Brixtofte en

sanddru forklaring på, hvordan den sammenhæng er. Den er i hvert fald ikke, som hr. Peter Brixtofte foregiver at mene den er.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Det bliver også lidt spredte bemærkninger, for at nu ikke noget skal være usagt og ikke noget forkert være ukommenteret.

Jeg har sagt det et par gange, men jeg vil gerne gentage det: Denne regering har ikke arbejdet med og vil ikke arbejde med planer om nye boligskatter. Vi har ikke foreslået det, og det vil ikke blive foreslået.

Boligbeskatningen, forstået som lejeværdi og ejendomsskatter, er ikke i de sidste 15 år steget i andel af befolkningens indkomster eller i andel af nationalindkomsten. Og det er jo én god grund til, at det ikke er en fornuftig prioritering at sige, at det lige præcis er de skatter, der skal lettes, hvis man i øvrigt kan blive enige om, hvor pengene skal komme fra.

Nu ved jeg jo godt, at her er jeg ikke enig med fru Mimi Jakobsen – det er en 24 år gammel skade – og der er utvivlsomt mange mennesker, der også efter denne debat vil være enig i, at det kunne være rart at undvære den skat. Jeg synes, det i debatten i og for sig har været hæderværdigt, at fru Mimi Jakobsen modsat sine dagsordensallierede så ærligt har vedkendt sig, at man må sætte trækprocenterne i vejret for at betale for festen.

Det bytte, den lavere lejeværdi, den højere trækprocent, er vel i grunden, hvad vi to altid har været og stadig er uenige om klogskaben i. Jeg mener, det vigtigste er, når og hvis man kan finansiere det, at sætte trækprocenterne ned for dem, der kun tjener en ringe løn. Det skal kunne betale sig endnu bedre at knokle. Det er klog og retfærdig skattepolitik.

Så var der en diskussion på et tidspunkt om, hvad det egentlig var, man oprindeligt havde ment også fra CD's side omkring rentefradraget, hvis man nu skulle fjerne lejeværdien. Og dér er det måske gledet ud af erindringen hos andre – jeg har i hvert fald ikke hørt nogen, der har nævnt det – at der blev faktisk lavet et meget bredt politisk forlig i den smalle Hartlingregerings tid inkluderet CD, Hartlingregeringen, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, og jeg tror også Det Konservative Folkeparti, om, at man over en længere årrække skulle afvikle både rentefradraget og lejeværdien. Det aftalte man med hinanden. Men der skete bare aldrig mere i sagen, og sådan går det sikkert også nok

med det, mindretallet har aftalt med hinanden i dag.

Men der er jo nogle gode grunde til, at det, der dengang var et tordnende politisk flertal for, alligevel ikke blev til noget. Sagen er ikke, at rentefradragene var lettere at bære og slippe af med dengang end nu. Renten var højere, rentefradragene udgjorde en større del af indkomsten, end de gør i dag, og det ville have været mere smertefuldt for især den yngre generation af husejere at komme under den kur dengang, end det i og for sig ville være nu.

Men jeg vil godt sige, at jeg tror sådan set, at jeg selv i al beskedenhed er én af de levende årsager til, at det forlig aldrig er blevet ført ud i livet. For jeg har aldrig været overbevist – og det er så også en kommentar til dagsordenen fra SF – om den dybe visdom i totalt at afskaffe både rentefradraget og lejeværdien. For det kan man nemlig ikke gøre, uanset over hvor langt et åremål man gør det, uden at skærpe generationsprofilen imod den nye generation på boligmarkedet urimelig hårdt.

Derfor er det ikke den tankegang, der har præget de sidste 15 års forsøg på at gøre skattesystemet mere fornuftigt. Det var, som jeg sagde indledningsvis, nødvendigt at lave det hårde greb, det hårde første greb, hvor man tog den negative realrente fra de rige, og hvor det kom til at koste penge at låne penge. Det gjorde vi jo så også i fællesskab, den daværende firkloverregering med CD som deltager og Socialdemokratiet og De Radikale. Men at vi ligesom fører den gamle tankegang til bunds, det er jeg ikke overbevist om ville være klogt, heller ikke på meget lang sigt.

Problemet med så kun at gøre det ene, som mindretallet foreslår her i dag, kredsedet man lidt om i dialogen mellem bl.a. fru Mimi Jakobsen og hr. Aaen. Problemet er jo, at det er ubestrideligt, at hvis man ensidigt fjerner lejeværdien og folk handler på nettoydelse, så stiger ejendomspriserne mere, end ejendomspriserne ellers ville være steget, og så kommer det til at omsætte sig i en ekstra kapitalgevinst til den generation, der tilfældigvis havde skødet på det tidspunkt, mens de, der kommer efter, de nye, der vil ind, vil være i den situation, at de kommer til at betale nøjagtig det samme, som hvis man ikke havde lavet manøvreren, bare mere til sælger og mindre til samfundet. Og de, der har fået kapitalgevinsten og skattelettelsen, skal så i øvrigt betale den på anden vis over andre skatter, der sættes i vejret. Denne manøvre, så popu-

lær den end umiddelbart kan lyde, har en helt forkert generationsprofil, og den har det også ligesom det dér med at komme til at gøre sine bukser våde: Det giver meget kort varme.

Lad mig sige, at jeg mener, at problemet mellem fru Mimi Jakobsen og mig har jeg sådan set kommenteret nok i dag. Jeg har et andet problem med dem, der vil love de store, generelle skattelettelser og ikke vil vedkende sig, at hovedproblemet for det danske samfund, hovedudfordringen, er at sikre velfærden og nedbringe gælden af hensyn til næste generation. De handler uansvarligt, de handler direkte imod bedre vidende.

Det er derfor, man hører det nu og man ikke så noget af det, da Venstre og Konservative havde regeringsansvaret fra 1982 til 1993. Dét, vi har at gøre med her, er, at der er nogle, der øjner stemmer, der er nogle, der lugter magt, der er nogle, der driver hetz, med vælgerbedrag og uvederhæftige påstande om, hvad regeringen står for. Det er synd for folk at skulle føle en usikkerhed omkring deres bolig, som der i virkeligheden ikke er hold i i forhold til, hvad der er regeringens politik.

Jeg har i disse sidste 4½ år gang på gang her i Folketinget hørt både fru Mimi Jakobsen og hr. Duetoft tordne mod de store borgerlige partiers hykleri og fremhæve, at husejerne er blevet behandlet meget bedre under denne regering, end da Venstre og De Konservative var i regering. Det blev lige antydnet igen, lige nævnt i forbifarten. Den oplysningsvirksomhed er der grund til at fortsætte med.

Til befolkningen vil jeg bare sige: Det passer ikke, hvad de andre siger. Det passer ikke, hvad vi bliver skudt i skoene. Se på, hvad vi faktisk har gjort, se på, hvordan det går med familiens beskæftigelse, levestandard og formue, og husk, at det er meget bedre, end det var for fire år siden.

Oppositionens indsats i dagens debat er for mig illustrationen af sandhedsværdien i det, Otto von Bismarck engang sagde: Der bliver aldrig fortalt så mange løgne som efter en jagt, under en krig og før et valg.

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg erklære mig helt enig med finansministeren. Det er også det indtryk, vi har haft, når vi har siddet og hørt på regeringens repræsentanter i dag. Så jeg erklærer mig helt enig med Otto von Bismarck.

Må jeg så godt sige, at det jo har været lærerigt at sidde og høre på alle de dér mærkværdi-

ge bortforklaringer fra regeringsbænkene. Vi har nu foran os fire dagsordener. Og det er jo lidt symptomatisk, at oppositionen faktisk har kunnet enes hele vejen rundt med et så stort mindretal, at det ved et uheld godt kunne risikere at blive et flertal, om, hvad det er for en melding, vi ønsker at sende ud til boligejerne, nemlig den melding, at nu skal der altså ikke drives mere hetz mod dem, og hvis vi, forhåbentlig snart, får en ny regering, så kan man altså forholde sig til indholdet af den dagsorden, hvorimod regeringen og dens støttepartier har måttet sprede sig på tre forskellige dagsordener for at give udtryk for, hvad det var for nogle budskaber, de havde til ejerboligfolket. Det er jo lidt morsomt. Og det fortæller, synes jeg, også noget om, hvad det er, man kan vente sig.

Så er det blevet sagt heroppefra fra regeringens side og dens repræsentanter og af SF og Enhedslisten, at det er fuldstændig uansvarligt: 6 mia. kr. i skattelettelser; altså hvad er meningen, hvordan skal man tro på det?

Jeg erindrer for ganske kort tid siden en avisartikel, hvor den danske befolkning kunne læse, at man skulle betale flere milliarder kroner, for at DSB kunne komme seks minutter hurtigere til Århus. Hvis man spørger den danske befolkning, om man hellere vil have trygge boligrammer, som man kan betale, end man vil seks minutter tidligere til Århus, så skal man være fyldt med helbeton, hvis man ikke kender svaret på forhånd.

Jeg kan også erindre, hvor mange milliarder man har brugt til at bygge broer, tunneler osv., og hvor der ikke har været nogen smalle steder. Partierne på regeringsbænkene og deres forligspartier er jo nærmest faldet over hinanden for at smide milliarderne i grams. Og så er man altså ved at hidse sig helt op under loftet, fordi oppositionen her tillader sig at komme med forslag, som det første år vil koste 1½ mia. kr., og så tvivl om, hvorvidt vi nu også er i stand til at finde 1½ mia. kr. Det synes jeg taler for sig selv.

Jeg er helt overbevist om, at den danske befolkning sagtens kan både regne og lægge sammen. Og den historiske hukommelse er heller ikke så kort, som mange politikere håber.

Jeg kan ikke lade være med at stå her i dag og mindes en situation, som fandt sted i november måned 1973: Da havde en socialdemokratisk regering sammen med det såkaldte røde kabinet også drejet skatteskruen mod boligejerne så hårdt, at nu kunne den ikke bære mere. Det var så hårdt, at det oven i købet medførte, at et medlem af den socialdemokratiske folketings-

gruppe kom for sent til afstemningen og løb tør for benzin et sted mellem Gladsaxe og Christiansborg.

Det, den daværende statsminister Anker Jørgensen kunne konstatere, da han dagen efter måtte udskrive folketingsvalg til afholdelse den 4. december 1973, var, at mere end halvdelen af Folketingets medlemmer blev udskiftet. Det var den straf, den danske befolkning gav de partier, som havde vovet at gå det skridt, som var ét skridt for langt i forhold til det, den kunne tåle.

Det er det, man er på vej til igen, og jeg håber, at de partier, der gør det, der vover forsøget til december, får samme straf.

Peter Brixtofte (V):

Efter Venstres opfattelse er det det offentlige forbrug, der er for stort. Det er på omkring 600 mia. kr., og det er dér, vi skal have en nedskæring. Vi har fremlagt forslag om besparelser på 27 mia. kr. i forbindelse med finansloven. Det er mere end rigeligt til finansiering af det, vi taler om i dag. Det er så efter et par timer heller ikke blevet benægtet, for så var det bare den forkerte finansiering og de forkerte forslag, vi havde, og det er jo en helt anden diskussion.

Det, som er sagen omkring kommunerne, er, at kommunerne har mistet et stort antal milliarder i forbindelse med skattereformen, fordi man indførte en bruttoskat, som frarøver dem et skattegrundlag. Og eftersom de har mistet det store antal milliarder, har de problemer med at finansiere det serviceniveau, som regeringen i øvrigt går i spidsen for at love befolkningen med pladsgaranti og ordentlige forhold for de gamle osv.

Derudover har regeringen i januar måned som en straffeafgift hentet 5 mia. kr. i kommunekasserne, ved at man i januar måned to gange skulle indbetale A-skat for sine medarbejdere helt i strid med de hidtidige regler. Dermed har den kunnet pynte på statsregnskabet med samme beløb.

Vi har så anvist, hvordan man kan spare på det offentlige forbrug i stedet for at straffe dem, som bor i egen bolig.

Der bliver spurgt, om CD nu kan stole på, at vi andre vil være med til at gennemføre den her dagsorden, når vi får flertal. Dér er svaret naturligvis ja.

Det er lidt utroligt, at partier som Socialdemokratiet og De Radikale henviser til 1980'erne, hvor de partier aldrig nogen sinde havde flertal tilsammen. Vi har aldrig haft det flertal, som vi nu får efter valget, af de partier, der i dag står

bag dagsordenen. Vi har altid vidst, at Det Radikale Venstre var en varm fortaler for lejeværdien, og derfor er det aldrig faldet os ind, at vi havde mulighed for at komme igennem med noget, så længe Det Radikale Venstre var tungen på vægtskålen.

Sådan er det, og det er nu engang utroligt, at de partier, der forhindrede, at man gjorde noget ved lejeværdiproblemet, nu håner os andre for, at vi ikke har gjort det. Men sådan er der jo så meget.

Det, der er perspektivet i dagens debat, og det, der er perspektivet i den her dagsorden, er, at vi har en regering, som overhovedet ikke kan enes om en dagsorden. Alle tre partier på venstrefløj har hver sin dagsorden. Det Radikale Venstre er med i Socialdemokratiets dagsorden, men der er total splid bag regeringen, og over for et totalt splittet regeringsgrundlag står en stærk, samlet opposition med 87, måske 88 mandater, og som efter et valg ifølge samtlige undersøgelser, hvor man spørger vælgerne, står til en solid mandatfremgang. Det er perspektivet.

For første gang er nogle partier samlet om en hensigts erklæring, som der er mulighed for at gennemføre efter et valg, og vi gør det.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg vil godt meget skarpt tage afstand fra hr. Peter Brixtoftes indlæg. Det er simpelt hen usandt, det, der bliver sagt: at Det Radikale Venstre skulle være årsagen til, at Venstre og De Konservative simpelt hen har sagt tingene totalt forkert igennem alle årene i 1980'erne, hvor de sad i regering. Selv hr. Anders Fogh Rasmussens skriftlige indlæg i den periode er altså usande og kun skrevet, fordi Det Radikale Venstre sad i Folketinget.

Hvad er det for en gang vrøvl? Hvor er der nogen som helst form for dokumentation for, at Venstre og De Konservative havde den politik, som hr. Brixtofte står og taler om i dag?

Det har aldrig været ført frem i forhandlingerne om århundredets plan, som endte med at komme til at hedde Økonomisk Reform. Tværtimod er den slags forslag blevet afvist, selv om CD fremsatte dem gentagne gange, og de blev ikke afvist af Venstre og De Konservative af hensyn til Det Radikale Venstre.

Hvad er det for en gang snak? Men det er illustrativt for den troværdighed eller rettere mangel på troværdighed, sådan som jeg må karakterisere hr. Peter Brixtoftes gentagne indlæg i dag.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Det er kun for at supplere. Der er en periode, også før økonomiministeren kom i Folketinget, og mens hr. Brixtofte var fraværende – vi savnede ham meget – hvor jeg deltog i forhandlinger om skat og skattereform I, og jeg kan også på det skarpeste tilbagevise hr. Brixtoftes sludder om, hvorfor Venstre og De Konservative ikke lavede om på lejeværdibeskatningen. Det gjorde man ikke, fordi det ønskede man ikke. Hr. Anders Fogh Rasmussen havde også i den periode de synspunkter, som han havde skrevet ned i 1979.

Det er simpelt hen, fordi man havde en anden opfattelse dengang, end man har nu, af taktiske, vælgerslæske grunde.

Formanden:

Så er det hr. Brixtofte, og bagefter vender vi tilbage til de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Hvorfor vil Det Radikale Venstre ikke stå ved sine standpunkter? Hvorfor vil man ikke vedstå, at man i alle disse år har haft det ønske, at man ville bevare lejeværdien? Hvorfor vil økonomiministeren ikke i dag stå ved de udtalelser om, at lejeværdien var for lav, sådan som alle aviserne opfattede økonomiministeren? Hvorfor løber økonomiministeren fra alle sine udtalelser? Hvorfor står man ikke fast og siger: Vi i Det Radikale Venstre synes, at det er en god måde at beskatte boliger på? Hvorfor står man ikke fast på det?

Hvorfor holder man sig ikke til det, der er sandheden, nemlig at det er god radikal politik, og at Det Radikale Venstre var tungen på vægtskålen i en lang periode, hvor Venstre var med i regeringen og prioriterede regeringsfællesskabet og det, at De Radikale var et grundlag for en regering, højere end hensynet til at tage en kamp om lejeværdien? Vi vidste, at vi ikke kunne komme gennem med det.

Men jeg ved, for jeg har været med i Venstres interne skatteudvalg i alle årene, at vi gennem alle årene har haft det samme standpunkt, nemlig at vi ønskede at få lejeværdien væk.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Hr. Peter Brixtofte misforstår fuldstændig. Hverken jeg eller Det Radikale Venstre løber fra vores politik, heller ikke den, vi havde i 1980'erne eller tidligere, eller den, vi har i dag.

Og de taler, som hr. Peter Brixtofte mener jeg er refereret for i mediernes, har jeg med her, og de kan blive overbragt til hr. Peter Brixtofte af mig personlig, når jeg går ned fra denne talerstol. Og så vil jeg gerne bede om at få at vide, hvor det står, at jeg har i sinde at foreslå, at lejeværdibeskatningen skal stige.

Det er ukorrekt, og det er ikke sagt hverken på det ene eller det andet møde, hvor jeg har deltaget. Talerne er altså til rådighed. De er offentlige, og de er delt ud til journalister – i øvrigt kort tid efter, at jeg holdt dem.

Det, der er sagen, er, at hr. Anders Fogh Rasmussen og Venstre og Det Konservative Folkeparti igennem 1980'erne overhovedet ikke drømte om – Det Radikale Venstre eller ej – at ændre på lejeværdibeskatningen, overhovedet ikke. Det blev ikke bragt frem på noget tidspunkt, ikke engang som en høflig forespørgsel.

Så det med, at det altid har været Venstres politik, er noget af det mest utroværdige, jeg endnu har hørt i dag, for det passer simpelt hen ikke.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu kan jeg forstå, at hr. Peter Brixtofte bliver ved med at føre valgkamp.

Jeg er sådan set ikke særlig imponeret over den dagsorden, som hr. Peter Brixtofte er så imponeret over. Jeg er heller ikke så skræmt over de andre dagsordener, der er. Jeg ville være imponeret, hvis det var sådan, at der i den dagsorden, hr. Peter Brixtofte er så stolt over, stod bare en antydning af, hvordan og hvorledes det skulle finansieres. Det er jo en dækningsløs check, der er skrevet ud her, som der simpelt hen ikke er dækning for.

Men det er der dog ingen overraskelse i, når vi har hørt hr. Peter Brixtofte stå her og love både skattelettelser, besparelser inden for det offentlige og penge til kommunerne. Det er fuldstændig som i monologen af Knud Poulsen, »Tale til Bilfolket«, hvor han siger: »Vi må give den gas og stå urokkelig fast, så vi kan komme ud af det dødvande, hvor vi er gået på grund.« Det er det, som hr. Peter Brixtofte står og siger her.

Til sidst vil jeg godt spørge hr. Peter Brixtofte – det fik jeg ikke svar på – når hr. Peter Brixtofte er så imponeret over alt det, man kan gøre ved den offentlige sektor: Mener Venstre stadig væk, at man over en kort årrække kan afskedige 40.000 offentligt ansatte i de administrative stil-

linger i stat, amter og kommuner, fordi de er overflødige? Det vil jeg gerne høre, for så er det, jeg siger, at så kan de boligejere, som er så uheldige at være offentligt ansat, altså spare lejeværdien, men de mister jobbet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Da jeg blev medlem af Folketinget i 1988, blev jeg straks skatteordfører for Det Radikale Venstre og måtte læse på lektierne og finde ud af, hvad vi havde ment. Og jeg fandt bl.a. ud af, at vi var tilhængere af skat på lejeværdien.

På det tidspunkt hed skatteministeren Anders Fogh Rasmussen, og en gang om ugen var jeg til ordførermøde hos ham. Han forklarede mig gentagne gange det fornuftige, logiske og overordentlig velbegrundede i at have en lejeværdibeskatning, og jeg blev virkelig overbevist om, at det var det rigtige. Der var aldrig nogen antydning af, at det ikke var Venstres politik.

Hr. Peter Brixtofte sad ikke i Folketinget på det tidspunkt, så derfor var jeg ikke klar over, at det var hr. Peter Brixtofte, der tegnede Venstre. Jeg troede faktisk, at det var hr. Anders Fogh Rasmussen, der dengang tegnede Venstre. Derfor var jeg helt i overensstemmelse med hr. Anders Fogh Rasmussen, og vi havde ingen kontroverser på det område; det havde vi på nogle andre områder, men ikke på det område.

Men så læser jeg i Magasinet Liberal her i efteråret 1996, hvor hr. Anders Fogh Rasmussen skriver en bekendelse. Han skriver, at han op igennem 1970'erne og 1980'erne mente, at lejeværdibeskatningen var fornuftig og retfærdig og logisk, men nu mente han det ikke mere. Nu var han blevet overbevist om noget andet.

Jeg spurgte tidligere i debatten, hvad der var sket i mellemtiden. Det, der er sket i mellemtiden, kunne jo være, at hr. Anders Fogh Rasmussen er kommet i opposition.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har et spørgsmål til hr. Brixtofte. Jeg vil gerne have hr. Brixtofte til at bekræfte, at på et tidspunkt, som ligger mere end 10 år tilbage, lavede man et boligforlig, hvor man med tilslutning fra hele Folketinget, også Venstre, også Socialdemokratiet, havde en undertekst, som sluttede som følger:

»... med henblik på en afvikling af lejeværdien.«

Og dette dagsordensforslag blev enstemmigt vedtaget af dette Folketing.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Hvis vi skal gå tilbage i historien, så var jeg med i 1974, da man lavede et stort boligforlig, hvor man lovede hinanden at fjerne lejeværdien og nedtrappe rentefradragsretten.

Det, der er sket siden, er, at man har nedtrappet rentefradragsretten, og det, der mangler i forhold til det, vi lovede hinanden i 1974, er at fjerne lejeværdien.

Det er Venstres politik, og det har det været igennem alle årene, og det er det stadig væk. Jeg har forstået, at Det Radikale Venstre ønsker at fastholde lejeværdien, og man synes også, at den er for lav.

Dér har vi så forskellige standpunkter, og så må vi ved lejlighed bede vælgerne om at stemme ud fra deres overbevisning.

Formanden:

Så er det hr. Jes Lunde som ordfører.

Jes Lunde (SF):

Jeg skal bare her ved afslutningen af debatten sige, at SF kan stemme for den af hr. Buksti foreslåede dagsorden. Det er mere, fordi hr. Brixtofte ikke skal gå med den fornemmelse, at vi ikke kan enes om noget som helst ovre i den anden ende af salen. Selvfølgelig kan vi det.

CD plejer at sige, at de er med for at modvirke blokpolitik, men nu får de altså blokpolitik, for det er det, de har bedt om, når de har lavet en aftale med partierne til højre i salen om en dagsorden. Så må vi andre jo også rotte os sammen og sige, at sådan skal det i hvert fald ikke være. Det er ikke på den måde, problemerne skal løses, og det vil skabe langt flere problemer, end det vil løse. Så sådan er det. Så har hr. Brixtofte jo ret i, at vi har forskellige modeller.

Jeg synes egentlig, at det, der har været mest spændende ved debatten i dag, er, at den glimtvis har været saglig. Der har en gang imellem været nogle ordførere – og her synes jeg ikke mindst, at fru Mimi Jakobsen fortjener lidt credit her til sidst – som faktisk har lyttet til, hvad andre partier har sagt, og været åbne over for, at det kunne jo være, at der fandtes løsninger på den anden side af det skel, der ellers har været i debatten i dag. Det synes jeg har været den mest spændende del af debatten.

Resten har været rimelig forudsigeligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Afstemning om de fremsatte dagsordensforslag vil som nævnt finde sted på mødet i morgen, torsdag den 22. maj.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at den sidste sag på dagsordenen efter ønske fra forslagsstillerne udgår af dagsordenen for mødet i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 137:

Forslag til folketingsbeslutning om neutralisering af den 20. almindelige vurdering og de seneste års stigninger i ejendomsvurderingerne.

Af Kirsten Jacobsen (FP), Peter Brixtofte (V) og Gitte Seeberg (KF).
(Fremsat 29/4 97).

Forslaget sattes til forhandling

Forhandling

Skatteministeren (Carsten Koch):

Det er næsten ikke til at bære, men vi fortsætter i nogenlunde samme skure. Jeg kan da håbe på, at denne her debat bliver lidt mere saglig. Tv-kameraerne er slukket – til orientering.

Det forslag til folketingsbeslutning, der her skal behandles, er fremsat af repræsentanter for Fremskridtspartiet, Venstre og Det Konservative Folkeparti. Der er tale om en ajourført genfremsettelse af beslutningsforslag nr. B 46 fra folketingsåret 1995-96.

Det foreslås, at det pålægges regeringen at sikre, at virkningen af den 20. almindelige vurdering pr. 1. januar 1996 og senest årsreguleringen pr. 1. januar 1997 neutraliseres for boligejerne. Forslaget begrundes med, at den 20. almindelige vurdering betød en stigning i grund- og ejendomsvurderingerne, og at det med årsreguleringen pr. 1. januar 1997 ser ud til, at der vil ske nye stigninger i grund- og ejendomsvurderingerne.

Vurderingerne er grundlaget for beregning af såvel lejeværdien af egen bolig som ejendomsskatten. Stigningen i vurderingen hævdes at indebære betydelige skattestigninger for boligejerne. Videre hævdes det, at når boligejerne nu skal betale mere i form af højere ejendomsskatter og stigende lejeværdi, vil det sige, at man